

Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola és Jászladányi Tagintézményének a Pedagógiai Programja

Készítette: Lajkó József

Ig.

Zsigri Krisztina

Ig.h

Olaszné Kurdi Judit

Mkv.

Gyetvai Andrásné

Mkv.

2013

Módosítás : 2014.08.28.
2015.08.28.
2016.05.17
2018-08-31
2019-08-30

Tartalom

(Szent-Györgyi Albert).....	1
I. ISKOLÁNKRÓL.....	1
A 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 7.§ (1) az iskola pedagógiai programja meghatározza.	3
III. Az iskola nevelési programját, ennek keretén belül.....	3
III.1. Iskolánk nevelőtestületének pedagógiai alapelvei.....	3
III.2. Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	6
III.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	9
III.4. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok.....	11
III.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.....	12
III.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai.....	15
III.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	17
III.8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje.....	22
III.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	23
III.10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai.....	25
III.11. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv.....	26
IV. Az iskola helyi tanterve.....	27
IV.1. A választott kerettanterv megnevezése.....	27
IV.2. A választott kerettanterv.....	28
IV.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.....	30
IV.4. A Nat-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai:..	30
IV.5. Mindennapos testnevelés.....	31
IV.6. A választható tantárgyak és a pedagógus választás szabályai.....	32
IV.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzése és értékelése valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	32
IV./8. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok elvei és korlátai.....	37
IV.9. A csoportbontások szervezésének elvei.....	39
IV.10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	39
A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek.....	39
Alapmérések a NETFIT módszer minősítéséhez:	40
Kiegészítő mérések:	40
A próbák elvégzését mindig előzze meg általános és speciális bemelegítés!.....	41
Cooper-teszt.....	44
Cooper-teszt.....	46

IV.11. Egészségnevelési és környezeti nevelés elvei.....	48
IV.12. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	51
IV.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei.....	52
IV.14. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei.....	52
IV.15. Tanulmányok alatti vizsgák rendje.....	53
V. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések.....	59
V.2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata.....	59
V.3. A pedagógiai program módosítása.....	60
V.4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala.....	60
VI. A Pedagógiai Program elfogadása.....	61
1. Melléklet.....	62
2. Melléklet.....	83

Mottó: "Az iskola dolga,

*hogyan megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni,
hogyan felkeltse a tudás iránti étvágyunkat,
hogyan megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömére
és az alkotás izgalmára,
hogyan megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
és hogyan segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni."*

(Szent-Györgyi Albert)

I. ISKOLÁNKRÓL

- bevezető -

Intézetünk a Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola Szászberek községben található. A település kitűnő közlekedési adottságú, Szolnoktól 20 km-re, a Zagyva folyó partján fekszik.

A falu és az iskola múltját és jelenét is meghatározza a hetvenes évek központosító politikája. Csaknem húsz éven keresztül átjártak gyermekeink a szomszéd községek iskoláiba, miközben településünkről a fiatalok elköltöztek, a születések száma lecsökkent, a falu, öregedésnek, sorvadásnak indult.

A rendszerváltás idején fordulat következett be. Szülői összefogással, óriási erőfeszítések árán bútorok, szemléltetőeszközök nélkül, "ingázó" nevelőtestülettel indult újra az iskola és ezzel a falu élete is. Kedvezően befolyásolta a népesség alakulását, majd az óvodások és iskolások létszámát is, hogy fiataljaink itthon telepednek le, és a szomszéd községekből is sokan költöznek ide. A lakosság száma 1003 fő. Többségük fizikai dolgozó, Szolnokon vállalnak munkát.

Etnikum nincs a faluban. A nevelőtestület létszáma 17 fő, fiatal és középkorosztályú pedagógusokból áll. Szakos ellátottság az 1-4. osztályokban 100%-os, 5-8. osztályokban a továbbképzéseknek köszönhetően rövidesen 100%-os lesz. 6 fő technikai személy biztosítja az iskola zavartalan működését. A munkaerőmozgás nem jellemző pedagógusaink körében. Tanulólétszámunk nem csökken, sőt emelkedést mutat, ami főleg a betelepülők és a szomszéd községből bejáró tanulóknak köszönhető. Osztály létszámaink 18 és 31 fő között mozognak. A családi légkör eredménye az utóbbi tíz évben az, hogy minden diákunk az első helyen megjelölt középiskolában folytathatja tanulmányait.

2007 szeptemberétől bekerült alapító okiratunkba a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása.

Nevelőmunkánkban fontosnak tartjuk a gyermekközpontú, szeretetteljes, családi légkört, ahol a gyermekek biztonságban és jól érzik magukat, fejlesztésük az egyéni képességeikhez igazodik.

2012 februárjában Szászberek község képviselő testülete, a szülők és a tantestület úgy döntött, hogy intézményünk csatlakozzon a római katolikus egyház keretében működő Kolping Oktatási és Szociális Intézményfenntartó Szervezethez.

II. Jászladányi Tagintézményről

Jászladányi nagyközség települése 7km-re van Szászberektől ÉK-i irányba. Innen már 15 éve járnak gyermekek Szászberekre tanulni. 2013-ban több mint 160 jászladányi tanuló szülője nyilatkozott, hogy intézményünkbe kívánja íratni gyermekét a 2013/14-es tanévre. Ez nyolc évfolyamon egy-egy plusz osztályt jelent, ami már nem fér el a szászbereki intézményben. Jászladányi Önkormányzatával egyeztetve, épületet tudnak biztosítani a gyermekek számára, mivel nem szeretnék, hogy ez a nagy számú tanuló elkerüljön a településről. Így a célszerű megoldás, a Tagintézmény létrehozása 2013. szeptember 1-től, Jászladányi, Baross út 2. szám alatti iskola épületben, melyhez gyermeklétszámnak és szakos ellátottságnak megfelelő tantestületet hoztunk létre. A tagintézményben a nevelő és oktató munka a Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola Pedagógiai Programja és helyi tanterve szerint folyik.

A 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet 7.§ (1) az iskola pedagógiai programja meghatározza

III. Az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

III.1. Iskolánk nevelőtestületének pedagógiai alapelvei

A Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai alapelveket szeretnék érvényre juttatni. Iskolai pedagógiai munkánkat a keresztény erkölcsi értékek, a nemzeti tudat, demokratikus célok, a tanulók személyiségének fejlesztése és nem utolsó sorban a szeretet alapján határozzuk meg.

Iskolánkban olyan légkört kívánunk teremteni, ahol tanulóink otthon érezhetik magukat. Ennek keretében:

- a tanuló személyiségének tiszteletben tartása, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése, keresztény értékrend.
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe,
- a tanulók egyéni és életkori képességeit az oktatás során figyelembe vesszük,
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük,
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése
- a keresztény erkölcsi normák betartása, betartatása
- A diák személyisége a pedagógus személyiségének megnyilvánulásai által fejlődik. Ezért különleges felelősség hárul mind szakmailag, mind morálisan a pedagógusokra
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban,
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk:
  - tanuló és tanuló,
  - tanuló és nevelő,
  - szülő és nevelő,
  - nevelő és nevelő között.

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg** és **testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapkészségeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapműveltséget nyújt,
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben,
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk,
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák, az egyéni tanulás módszereit,
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen,
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre,
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót – megelőzni, felismerni a rosszat,
- a hagyományok ápolását, az értékek megőrzését és teremtését,
- az információs csatornákon áramló különféle hatások közül megismertetni az erkölcsi normáknak megfelelő értékek fontosságát,
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására,
- szeretnénk tanulóinkat megismertetni a katolikus hagyományokkal, nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, kiemelkedő személyiségeivel és hagyományaival, hogy mindezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.

Eszményeinkben olyan tanuló képe él, aki a közös családi és iskolai nevelés eredményeképpen egyesíti magában az alábbi tulajdonságokat:

- humánus,
- erkölcsös,
- fegyelmezett,
- művelt,
- kötelességtudó,
- érdeklődő, nyitott,
- kreatív, alkotó,
- becsüli a szorgalmas tanulást, a munkát,
- képes a problémák érzékelésére és megoldására,
- gyakorlatias,
- képes eligazodni szűkebb és tágabb környezetében,
- jó eredmények elérésére törekszik (játékban, munkában, tanulásban),
- van elképzelése a jövőjét illetően,
- becsüli a tudást,
- öntevékenyen, aktívan vesz részt a tanulásban,

- ismeri a tanulás helyes és hatékony módszereit,
- képes tudását tovább fejleszteni és önállóan ismereteket szerezni,
- tudását folyamatosan gyarapítja, bővíti,
- képes az értő olvasásra, gondolatait helyesen és szabatosan tudja megfogalmazni szóban és írásban,
- a mindennapi életben felhasználható képességekkel rendelkezik,
- ismeri, tiszteli, óvja, ápolja:
  - nemzeti kultúránkat, történelmünket, anyanyelvünket, vallásunkat,
  - a természet, a környezet értékeit,
  - más népek értékeit, hagyományait,
  - az egyetemes kultúra legnagyobb eredményeit,
- a társadalmilag elfogadott normák szerint viselkedik az emberi és a természeti környezetben,
- ismeri és alkalmazza a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat,
- ismeri és betartja a különféle közösségek (család, iskola, társadalom) együttélését biztosító szabályokat,
- ismeri és alkalmazza az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott formáit és módszereit,
- viselkedése udvarias,
- beszéde kulturált,
- társaival együttműködik, szeretetteljes,
- szüleit, nevelőit, társait szereti és tiszteli,
- képes szeretetet adni és kapni,
- szereti hazáját,
- megérti, tiszteletben tartja a sajátjától eltérő nézeteket,
- szellemileg és testileg egészséges, edzett,
- egészségesen él,
- szeret sportolni, mozogni,
- megjelenése és személyes környezete tiszta, ápolat, gondozott.

III.2. Az iskolában folyó nevelő és oktató munka céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Céljaink és feladataink:

Alsó tagozatunkon az alapfokú nevelés-oktatás bevezető és kezdő szakaszában (1-4 évfolyam)

Céljaink:

- óvjuk és fejlesszük tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot, segítsük a gyermekek természetes fejlődését;
- vezessük át a gyermekeket az óvoda játékközpontú tevékenységéből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- a játékoságot megőrizve, tapasztalás útján a gyerekek minél több érzékét, készségét és képességét fejlesszük az iskolai, közös tevékenység során;
- tegyük fogékonnyá tanulóinkat saját környezetük, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt;
- iskolánk adjon teret és lehetőséget a gyermekek játék és mozgás iránti vágyának kielégítésére; alakítsuk ki az egészséges életmódra való igényt;
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában közvetítsünk elemi ismereteket, fejlesszünk alapvető képességeket és alapkészségeket.

Feladataink:

- a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon pedagógiai munkánk középpontjában;
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített, és ezek által, motivált munkában fejlesszük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsuk elő érzelemlágyulásuk gazdagodását;
- adjunk, mutassunk példákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz;
- alapozzuk meg tanulási szokásaikat;
- támogassuk az egyéni képességek kibontakozását;
- működjünk közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában;
- figyeljünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésére, amelyek gyermekeink szociális-kulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből fakadnak;
- tudatosítsuk tanulóinkban a szűkebb és a tágabb környezetből megismerhető értékeket;
- erősítsük meg a humánus magatartásmintákat, szokásokat;
- formáljuk a gyermekek jellemét, mely szolgálja személyiségük érését.

Felső tagozatunkon az alapfokú, nevelés-oktatás alapozó (5-6. évfolyam) és fejlesztő (7-8. évfolyam) szakaszában

Céljaink:

- folytassuk és erősítsük az első szakasz (alsó évfolyamok) nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését;
- a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában vegyük figyelembe, hogy ez az egységes rendszert képező szakasz két, pedagógiaileg elkülöníthető periódusra tagolódik;
- a 10-12 éves tanulóink gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalataikhoz.
- 13-14 éves kortól a tanulóink ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi- és elemző gondolkodás.
- neveljük együtt a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket;
- tanulóinkat – érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően – készítjük fel a továbbtanulásra, a társadalomba való majdani beilleszkedésre;
- készítjük fel tanulóinkat jogaik, kötelességeik törvényes gyakorlására.

Feladataink:

- fejlesszük tanulóinkban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolataikhoz szükségesek;
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlesszük tanulóink önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- teremtsünk olyan helyzeteket, amelyekben tanulóink gyakorlati módon igazolhatják megbízhatóságuk, becsületességük, szavahihetőségük értékét;
- tudatosítsuk tanulóinkban a közösség demokratikus működésének értékét és általánosan jellemző szabályait; tisztázzuk az egyéni- és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyában;
- terjesszük ki a tanulói demokratikus normarendszert a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra;
- fejlesszük tanulóinkban a nemzeti hagyományok és a különböző kultúrák megismerése iránti igényeket; erősítsük tanulóinkban az Európához való tartozás tudatát.

Egyházi jellegű célok, feladatok

- Az Egyházi Törvénykönyvben rögzítettek alapján az iskolában folyó nevelés célja, hogy betöltse az egyházi küldetését: elvezesse tanítványait Istenhez.

- teremtsen szintézist az Istentől kapott hit és a műveltség, valamint a hit és az élet között.
- tanulóinkat művelt, jellemes keresztény emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és a nemzet, hűséges és áldozatkész alkotó polgáraivá formálja, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani és közvetíteni;
- katolikus tanulóink egyházunk hitvalló tagjaivá, nem katolikus tanulóit vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett saját felekezetük és a katolikus egyház értékeinek megbecsülésére nevelje;
- az érzékszervi fogyatékos tanulók integrált nevelésének, oktatásának felvállalása, továbbtanulásra felkészítése;
- az iskola tanulóinak szociális érzékenységét fejlessze;
- felkészítse a tanulókat a középfokú oktatási intézményekben történő továbbtanulásra;
- A vallásos és erkölcsi nevelés formáiban:
- tevékenységünk minden szintjén a szeretet és összetartozás légkörének kialakításán fáradozunk az iskolában;
- a katolikus iskola sajátos küldetésének megfelelően biztosítjuk, hogy a tanulók szilárd és kiegyensúlyozott hitbeli ismeretekhez jussanak a rendszeres és módszeres tanórai hitoktatásban;
- segítjük a növendékek korának megfelelően a hit kibontakozását, a szentmisék és más hitéleti alkalmak megszerettetését, és ez által Istennel való mélyebb kapcsolat kialakulását;
- fontosnak tartjuk a vallási ünnepeinken való részvételt és azok méltó megünneplését;
- megteremtjük a tanítás előtti, majd utáni imádság, valamint a többi hitéleti alkalom lehetőségét;

A hittan tantervét 1-8. osztályig a 2. számú melléklet tartalmazza.

Iskolánkban folyó nevelő-oktató munka, eszköz- és eljárásrendszere

A nevelési eszköz az a módszer, amellyel, mint a tevékenységformával a nevelési folyamat megvalósul.

Tanulóinkat igyekszünk pozitív tevékenységekre készíteni, gyengítve a negatív hatásokat.

Nevelési eljárásainkat alkalmazzuk céljaink elérése érdekében.

Ezek a következők:

A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás érdekében alkalmazott módszereink:

- az oktatásban alkalmazott módszerek;
- minta, példa, példakép, példakövetés, eszménykép;
- bírálat, önbírálat;
- beszélgetés, felvilágosítás, tudatosítás;
- előadás, vita, beszámoló.

Ösztönző módszerek:

- helyeslés, biztatás, megbízás, elismerés, ígéret, dicséret;
- gyakorlás, követelés;
- ellenőrzés, értékelés, szóban vagy írásban, osztályozás;
- játékos módszerek;

A pozitív magatartásra ható módszereink:

- helyeslés, ösztönzés, biztatás; elismerés, dicséret, jutalmazás;
- osztályozás;
- felszólítás; kényszerítés
- követelés.

A negatív viselkedés kialakulása elleni módszerek:

- felügyelet;
- ellenőrzés;
- figyelmeztetés;
- intés, elmarasztalás, tiltás;
- büntetés.

III.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az átdolgozott Nemzeti Alaptantervben és a Kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás szolgálják, hogy tanulóink:

- különböző szintű adottságaikkal;
- eltérő mértékű fejlődésükkel;
- iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal;
- eltérő érdeklődési körüket érintő tevékenységükkel;
- szervezett ismeretközvetítéssel;
- spontán tapasztalataikkal összhangban,

minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos pedagógiai feladataink:

- **A tanulók erkölcsi nevelése**

A különböző szociokulturális háttérrel rendelkező tanulóink között a hátrányok feltárásával és kompenzálásával az ***esélyegyenlőség biztosítására*** törekszünk.

Feladataink: az ***alapvető erkölcsi értékek*** megismertetése, tudatosítása és ***meggyőződéssé alakítása*** tanulóink körében. ***(szociális kompetenciák)***

- **A tanulók értelmi nevelése**

Az értelmi képességek, illetve az ***önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése***. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása,

felkészülés az egész életen át tartó tanulásra. (hatékony, önálló tanulás kompetenciájának fejlesztése)

- **A tanulók érzelmi nevelése**
A tanulókat körülvevő környezet jelenségeire, a közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.
(énkép, önismeret fejlesztése)
- **A tanulók közösségi nevelése**
Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. Az *együttműködési készség kialakítása az önismeret fejlesztésével. (szociális kompetencia)*
A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása. *(anyanyelvi kommunikáció)*
- **A tanulók esztétikai nevelése**
Szűkebb és tágabb környezetünk esztétikájának tudatosítása, *értékmegőrző magatartás* kialakítása.
Igényesség önmagunkkal és környezetünkkel szemben. *(esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség)*
- **A tanulók akarat nevelése**
Az *önismeret kialakításával* a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség formálása. *(énkép, önismeret fejlesztése)*
- **A tanulók nemzeti nevelése**
A haza, a szülőhely múltjának és jelenének megismerése. A nemzeti hagyományok ápolása, megbecsülése; a hazaszeretet érzésének felébresztése. *(szociális és állampolgári kompetencia)*
- **A tanulók állampolgári nevelése**
Az alapvető emberi, állampolgári és Európai Unió jogok és kötelességek megismertetése. Problémaérzékenység kialakítása a társadalmi jelenségek és problémák iránt. *(állampolgári kompetencia)*
- **A tanulók munkára nevelése**
A munka fontosságának tudatosítása. A munkavégzés, mint az ember egész személyiségét fejlesztő folyamat iránti tudatos törekvés, igény kialakítása.
(kezdeményszerzőképesség és vállalkozói kompetencia)
- **A tanulók egészséges életmódra nevelése**
A testmozgás képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti vágy felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az *egészséges életmód* és az *egészségvédelem* fontosságának tudatosítása.

- **A tanulók környezeti nevelése**

A természetes és mesterséges emberi környezet értékeinek megismerése.

Értékmegőrző és fejlesztő, **környezettudatos magatartás** kialakítása. Az egészséges természet kialakításáért és megtartásáért tevékenykedő tudatos és felelős személyiség kialakítása. **(természet tudományos kompetencia)**

Az eredményes munka feltétele, hogy a pedagógus maga is rendelkezzen közösségi vonásokkal, és ezek által alkalmas legyen a személyiségfejlesztéssel járó feladatok elvégzésére, valamint tudatosan adjanak példát szakmai felkészültségéből, korrektségéből, emberségéből.

Ennek fejében mindezt jogosan várhatják el tanítványaiktól.

III.4. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Iskolánk különleges tárgyi adottságai:

- **műemlék jellegű épület,**
- **nagy, szépen gondozott növényekkel telepített udvar,**

ezek megadják gyermekeink számára az egészséges és esztétikus tárgyi környezetet.

A szép és egészséges környezet önmagában is nevel a környezet védelmére, megóvására. A mi feladatunk, hogy a gyerekek bevonásával ezt a környezetet megóvjuk, tovább szépítsük. Környezeti értékeink, és egészségünk védelme az emberiség jövője szempontjából egyre fontosabbá válik.

Tanulóinknak meg kell ismerniük:

- az egészséges életmód előnyeit és lehetőségeit,
- a káros szenvedélyek romboló hatását szervezetükre,
- az emberiség előtt álló ökológiai problémákat,
- az egészséges környezet kialakításának és védelmének lehetőségeit.

Nem kampányszerű akciókban rejlik a megoldás, hanem a mindennapi tevékenységünkben, a környezettudatos szokásrend kialakításában és mindennapi gyakoroltatásában.

Testnevelés (mozgáskultúra, egészséges életmód)

A testnevelésnek és a sportnak egyedülálló szerepe van a mozgatórendszer, a mozgásszabályozás fejlesztésében, a civilizációs ártalmak megelőzésében, a mozgásszervi elváltozások javításában. Sajátosan összetett műveltségi terület, mivel a mozgás az élet velejárója, nélküle nem képzelhető el semmilyen kognitív funkció működtetése. Hozzájárul a harmonikus személyiség kialakulásához, az egészséges életmód megalapozásához.

Széles körű elméleti és gyakorlati ismeretek, képességek és készségek célszerű viselkedésbe integrálásával elősegíti a tanulók szocializációját. Előmozdítja a belső erőforrások mobilizálását, pozitívan befolyásolja az erkölcsi, akaratit tulajdonságokat, az élet minőségét. Fejleszti az egyén esztétikai érzékét, tűrő- és alkalmazkodási képességét. Segíti a helyes önértékelés kialakítását, a teljesítménynek, mint értéknek a felismerését.

A testnevelés tanításunk célja, hogy fejlessze a tanulók mozgásműveltségét, cselekvési biztonságát, sikeres, aktív életvitelű embereket formáljon, akik örömet lelnek a különféle pszicho-motoros tevékenységekben, elviselik a stresszt, a fizikai igénybevételeket, követik a szabályokat, igénylik és elfogadják a közösségi normákat, a megmérettetést és az értékelést. Iskolánk tárgyi feltételei csak részben felelnek meg ezeknek a céloknak a megvalósításához. A tanulók életkorából, alkatából és személyiségéből adódó különbségek szükségessé teszik a rendszeres differenciálást, valamint a tanórai teljesítmények megítélésében az önmagukhoz mért fejlődés szerinti értékelést.

III.5. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az emberi élet alapja a társas valóság. Az ebben való élethez, eligazodáshoz elengedhetetlen a közösségben való nevelés, amely mint tanulási színtér is megjelenik.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

A közösségi nevelés területei:

- család
- óvoda
- iskola
- iskolán kívüli közösségek
- társadalom

A gyerekek szempontjából meghatározó a család, az óvoda és az iskola, mert az alapvető viselkedési formákat itt sajátítják el. Nem becsülhető le a baráti kör, sportegyesület és egyéb közösségek hatása sem, de ezek csak később kezdenek előtérbe kerülni. A társadalom egészének hatása elsősorban a médián keresztül közvetítődik. A média hatása különösen erős a gyerekekre. Ezt az iskolának figyelembe kell venni, és megfelelően értelmeznie. (*digitális kompetencia*)

Az iskolában folyó közösségfejlesztés színterei:

Tanórák:

- osztályfőnöki órák

Tanórákon kívüli, felnőttek által szervezett, iskolai foglalkozások:

- napközi
- tanulószoba
- szakkörök
- sportkörök

Tanórákon kívüli, diákok által (tanári segítővel) szervezett iskolai foglalkozások:

- iskolai ünnepélyek

Szabadidős tevékenységek

- osztálykirándulások
- klubdélutánok
- tanulmányi kirándulások
- színházlátogatások

Az iskolában folyó közösségfejlesztés pedagógiai feladatai:

Az egyén szintjén alapvetően két egymással szemben álló gondolkodásmód létezik: az individuális és a kollektív gondolkodásmód. Az iskola egyik fontos feladata, hogy a család mellett az iskolai szinten is megtanulják a gyerekek a kollektív gondolkodásmódot.

A közösségfejlesztésnél kiemelt kompetenciafejlesztési területek:

- ***Szociális és állampolgári kompetenciák***
Közjó iránti elkötelezettség, konfliktuskezelés, együttműködő magatartás
Környezet és az emberi közösségek harmonikus viszonyáért felelősségvállalás
- ***Anyanyelvi kommunikáció***
Saját és közérdek képviseléséhez szükséges szóbeli és írásbeli, nyelvi kifejezőképesség.

Ennek érdekében az iskola feladatai:

Neveljen:

- felelősségvállalásra
- saját képességek maximális kifejlesztésére
- szabályok betartására
- önfegyelemre
- becsületességre
- mások győzelmének elfogadására
- mások személyének és tulajdonának tiszteletben tartására
- helyes értékítélet, önértékelés képességének kialakítására
- közvetlen környezetünk (iskola) megóvására
- környezettudatos szellemben szervezze a mindennapi életét, kirándulásokat
- harmonikus kapcsolatra a társadalmi és természeti környezettel
- hon-, és népismeretre
- hazaszeretetre

Alakítsa ki:

- a másság elfogadását (vallás, életmód, különböző kultúrák, fogyatékoság) (***szociális kompetencia***)
- az empátiás kapcsolatteremtés képességét
- a türelem és megértés képességét
- saját identitástól eltérő tulajdonságok toleranciáját
- önálló véleményformálás képességét (***anyanyelvi kommunikáció***)
- érvek kifejtésének, megvédésének, értelmezésének képességét (***kommunikációs képesség***)
- az új információs környezetben való eligazodás képességét. (***digitális kompetencia***)

Mutassa meg:

- hogy sokféle vélemény létezik.
- véleményét mindenkinek jogában áll képviselni, megvédeni.

A tananyag elsajátításakor minden pedagógus:

- segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- segítse a közvetlen tapasztalatszerzést,
- biztosítson elég lehetőséget és teret a közösségi cselekvések kialakításához
- alakuljon ki a tanulóban a bátorító, vonzó jövőkép
- adjon átfogó képet a munka világáról
- alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az együvé tartozás és az egymásért való felelősség érzését (***kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia***)

Az iskolánkban folyó közösségfejlesztés eszközei, formái:

- Tanulmányi kirándulások (2 nap)
- Osztálykirándulások
- Osztályfőnöki órák (konfliktusok kezelése)
- Gyereknep
- Anyák napja
- Szülők Bálja
- Ünnepek, megemlékezések
- Klubdélutánok
- Farsang
- Mikulás
- Karácsony
- Ünnepes tanévnitó (leendő elsősök méltó fogadása)
- Közös szentmisék, egyházi ünnepek, megemlékezések, lelki napok
- Ünnepes tanévzáró és ballagás (búcsú a nyolcadikos diákoktól)
- Házirend
- Kapcsolat más iskolákkal
- Osztályok közötti versenyek
- Iskolák közötti versenyek
- Jutalmak: a tanulóknak
- Aktív szülői részvétel: Szülők Bálja, Gyereknep, Farsangi bál

III.6. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladata

- felismerjék a problémát,
- keressék az okokat,
- nyújtsanak segítséget,
- jelezzenek az illetékes szakembereknek, szakterületeknek.

A halmozódó gyermekvédelmi problémák – a veszélyeztetett gyermekek számának ugrásszerű növekedése, a gyermekkori bűncselekmények növekvő száma, az egyre gyakrabban megjelenő drog problémák – indokoltá teszik az iskolai gyermek és ifjúságvédelmet.

A gyermek és ifjúságvédelem szorosan kapcsolódik a nevelési – oktatási intézmények pedagógiai tevékenységéhez. Összefügg azzal, hogy az iskolában, olyan légkört, olyan igazgatási, pedagógiai tevékenységet kell kialakítani, mely eleve kizárja annak lehetőségét, hogy bármely tanuló származása, színe neme, vallási, nemzeti etnikai hovatartozása, vagy bármilyen oknál fogva hátrányos, kizáró helyzetbe kerüljön. Alapvető követelmény, hogy mindenki részére biztosítsuk a fejlődéshez szükséges feltételeket, azokat a lehetőségeket, melyek ahhoz szükségesek, hogy a tanuló képességeit, tehetségeit kibontakoztathassa.

A gyermek és ifjúságvédelem programja magában foglalja a családdal, a szülőkkel való kapcsolattartás rendszerét, valamint a tanulói szervezetek létrejöttének segítségét és azt, hogy a tanulók megismerjék jogukat, véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben. A gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységért alapvetően az intézmény vezetője felel.

Feladatai:

- gyermek és ifjúságvédelmi feladatok megszervezése,
- nevelő és oktatómunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtése,
- gyermekbalesetek megelőzése,
- tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatának megszervezése.

A pedagógusok alapvető feladata, hogy a nevelő és oktató tevékenységük során figyelembe vegyék a tanulók egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, fogyatékosságát, segítsék a tanuló képességének kibontakozását, ill. bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetben lévő tanuló felzárkóztatását.

Kötelessége, hogy a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, és ezek elsajátításáról meggyőződjön. Közre kell működnie a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A pedagógusok kötelessége, hogy a tanulók emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartsa. A gyermekvédelmi törvény rendelkezései alapján a gyermeki jogok védelme minden olyan

természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Az iskolai gyermek- és ifjúságvédelem feladata a gyermek védelme, a családban történő nevelésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése.

Osztályfőnök feladatai:

- Alapdokumentumok átnézése, adatok egyeztetése; osztálynaplók, tájékoztatók kitöltése, anyakönyv megírása.
- Az éves feladatok, programok, tanév rendje és a Házirend ismertetése, tudatosítása a szülőkkel és a diákokkal. Balesetvédelem. Az osztály értesítése az aktuális témáról.
- Foglalkozási tervek, tanmenetek készítése.
- Osztály-, intézmény- és települési szinten megemlékezni ünnepeinkről (okt. 06.; okt. 23.; márc. 15.; Mikulás; Karácsony; Húsvét, osztály védőszentjének évfordulója); az osztályterem alkalomhoz illő dekorálása, esztétikus környezet kialakítása. Szent miséken való részvétel. A tanterem rendjének, tisztaságának megőrzése.
- Intézményünk hagyományőrző rendezvényeink, programjaink megszervezése, lebonyolítása, aktív részvétele.
- Más munkaközösségek munkájának segítése, támogatása.
- Tantárgyankénti érdemjegyek számának ellenőrzése, észrevétel jelzése, hiányosság pótoltatása, ellenőrzők 2 havonta összeszedése jegypótlásra, ill. ellenőrizzük, hogy a szülő nyomon követi-e gyermeke tanulmányi munkáját.
- December/ május a bukásra álló tanulók szüleinek értesítése írásban az ellenőrzőn keresztül.
- 8. osztály pályaválasztás, továbbtanulás megszervezése, lebonyolítása.
- 7- 8. osztály ballagás megszervezése, lebonyolítása.
- Külső előadóval szervezett osztályfőnöki órák előkészítése
- Pl.: alsó tagozat – rendőrség: biztonságos közlekedés; felső tagozat – védőnők: felvilágosító órák, szenvedélybetegségek stb.
- Alakítsuk, fejlesszük az osztály életét:
  - Közéletiségre, hitre nevelés
  - osztály öntevékenységének fejlesztése
  - az osztályközösség kialakítása és a művelődési igény fejlesztése érdekében programok szervezése (mozi, színház, hangverseny, kirándulás, részvétel a), szabadidős programok figyelemmel kísérése
  - jó osztályközösség kialakítása pl.. osztálydélutánok
- Félévi, év végi értékelés.
- Havonta magatartás és szorgalom értékelése, a naplóban elhelyezett névsor segítségével, melyen az osztályban tanító pedagógusok jelzik véleményüket.
- Időre és pontosan elvégezni az osztállyal kapcsolatos ügyviteli feladatokat (osztálynapló, törzslapok, bizonyítvány, ellenőrző stb.); mulasztáskor a Házirend előírásai szerint és a jogszabályoknak megfelelően járjunk el.
- Tanulmányi kirándulások előkészítése, lebonyolítása – május, június.

- Ismerjük meg a tanulók személyiségét, segítsük fejlődésüket; hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók felmérése, segítése; ifjúságvédelmi pedagógussal együttműködni.
- Az osztályfőnöki órák színvonalának javítása, hatékonyságának emelése.
- Folyamatos, szoros kapcsolattartás a szülőkkel (üzenő, tájékoztató füzet, fogadóóra, szülői értekezlet) a nevelő- és oktatómunka hatékonysága érdekében, így erősítjük a kapcsolatot a családdal, valamint az osztályban tanító pedagógusokkal.
- Lehetőség szerint részvétel pedagógiai témájú konferencián, továbbképzésen, előadáson.

III.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

A családok napjainkban egyre kevésbé tudják ellátni szocializáló, védő funkcióikat, emiatt nagyok a társadalmi elvárások az intézményes neveléssel szemben.

A szokásrendszerek, a harmonikus személyiség, a pozitív énkép kialakulása a nyugodt és biztonságos családi háttérrel feltételezi. Zaklatott világunkban azonban már ezekben a korai életszakaszokban sem biztosítottak a testi, lelki fejlődés feltételei.

A beilleszkedési és magatartási gondokkal küzdő tanulók esetében a tanulási esélyegyenlőség megteremtéséhez legfontosabb feladatunk a prevenció és a folyamatos gondozás.

Pedagógusaink – pszicho pedagógusunk és fejlesztőpedagógusunk segítségével – igyekeznek megismerni a tanulási, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulóink személyiségét, családját. Nagy türelemmel, figyelemmel, törődéssel keresik a problémák okait.

A megismerés és a problémák feltárása utáni feladataink:

- Szükség esetén fejlesztő pedagógiai szolgáltatásaink keretén belül különféle vizsgálatokat és terápiás módszereket alkalmazunk.
- Esetelemzésekkel alakítjuk az egységes szemléletet a hatékony nevelés érdekében a gyermeket tanító kollégák körében.
- Differenciált bánásmódot biztosítunk, segítjük tanulóinkat önértékelési problémáik rendezésében, új értékrend kialakításában, az önszabályozás képességének fejlesztésében.
- Részképesség zavar esetén a gyermekek fejlesztő foglalkozáson vesznek részt, ahol differenciált feladatokkal, egyéni haladási tempóval, egyéni motiválással segítjük továbbhaladásukat. (Fejlesztő pedagógus)

A beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő gyermek részére fejlesztő pedagógusunk a közösségi életbe való beilleszkedését elősegítő foglalkoztatásokat is tart, ezzel növelve a tanulási esélyegyenlőségüket a közösségben.

Eredményes nevelő-oktató munkánk érdekében a magatartási problémák megfelelő, személyre szabott, és türelmes kezelése minden pedagógus fontos feladata.

A tanulási kudarcoknak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön. Ez nem csak az osztályfőnökök és a fejlesztő pedagógusok feladatköre, hanem mindnyájunk felelőssége. A felzárkóztatás alapja a bizalom és az önbizalom erősítése, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban. Ezek nélkül nincs hatékony fejlesztés!

Személyre szabott feladatokkal segítünk a lemaradt tanulókon. Fontos, hogy szintjükhöz mérjük a követelményt. A fokozatosság elve alapján nehezülhetnek ezek a feladatok.

Felzárkóztatást elősegítő programjaink:

- tanórán belül differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítunk a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára,
- tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük,
- logopédus és fejlesztőpedagógusok segítségével felhívjuk a tanulási problémák okára a figyelmet,
- szükség esetén további vizsgálatokra küldjük tanulóinkat,
- a diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat – fejlesztő foglalkozások, tanulás-korrekción, korrepetálás,
- logopédusunknak, fejlesztőpedagógusainknak napi kapcsolatuk van a gyerekekkel, s szaktanáraikkal rendszeresen megbeszéljük az aktuális problémákat, kölcsönösen tájékoztatják egymást az elért eredményekről,
- tanácsaikkal segítik a szülőket, pedagógusokat,
- a tanulási zavarral küzdő tanulókat segítik az önálló tanulás szokásainak, és a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában,
- tanuló párok kialakítása,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon, (tanulás tanítása, önálló hatékony tanulás kompetenciája)
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, változatos tanulásszervezés,
- egyéni tanulási motiváció erősítése, biztató dicsérettel, javító szándékú elmarasztalással
- közösség nevelő hatása (társak hatása sokszor erősebb, mint a pedagógusé),
- a kötelező tanítási órákon kívüli foglalkozásokon, szakkörökön is adjunk lehetőséget a tanulók személyiségfejlődését elősegítő tevékenységekre (szaktárgyi, fotó, tánc, dráma, kézműves, sport szakkörök)

Iskolánk a bukás-mentességre törekszik, gyenge tanulóinkat igyekszünk a minimum szintre eljuttatni.

A fejlesztés, korrekción, felzárkóztatás feltétele a korrekt, feltáró munka. Fontos az iskolaérettség szakszerű eldöntése, mely az óvoda és a szülő felelőssége.

Az óvodákból a beszédhibás gyerekek megkezdett, vagy befejezett terápia után kerülnek hozzánk, sok esetben a helyes kifejezés automatizálása a feladatunk.

Ezt a munkát segíti a logopédus (1998/1999-es tanévtől), aki folyamatosan foglalkozik a beszédhibák korrekciójával.

A problémák legkisebb jelzésszerű megjelenésére is odafigyelve az első osztályban a prevenció elve érvényesül. Így nagyon sok esetben megelőzhető a későbbi tanulási zavar. Az írás, olvasás, tanulás előkészítő szakaszában mindig figyelünk a sikertelenség tüneteire. Ebben az időszakban már sok kisgyerek jár a dyslexia, dysgraphia prevenciós foglalkozásokra.

A tanulásban akadályozottság, nyelvi vagy részképesség-zavar sok kisgyermek számára lassúbb haladást tesz lehetővé.

A problémák korai feltárása érdekében alsós fejlesztő pedagógusunk minden év decemberéig elvégzi a DIFER felmérést elsős tanulóinkkal.

Az alsó tagozatból a felső tagozatba lépéskor, a tanév első hónapjában az alsó tagozatos osztályfőnökök esetmegbeszélés keretében „átadják” felső tagozatos kollégáinknak a gyermekeket, kiemelve a speciális fejlesztő eljárásokban részt vevő tanulók nevelésére, tanítására, értékelésére vonatkozó ismereteket. A szülőkkal való kapcsolattartás folyamatos, de sajnos nem mindig könnyű meggyőzni őket a vizsgálatok szükségességéről, és a folyamatos otthoni gyakorlás fontosságáról.

Sajátos Nevelési Igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékletként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:

- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
- az Irányelvek figyelembevételével készítettük el az iskola helyi tantervét,
- a fogyatékos típusának megfelelő, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
- képességfejlesztő játékok, eszközök,

- számítógépek fejlesztő programokkal.

- Biztosítjuk az esélyegyenlőséget iskolánk minden tanulója számára.
- Sajátos nevelési igényű tanulóinkkal megismertetjük korlátaikat, azok kompenzációs lehetőségeit.
- Elsajátíttatjuk adottságaikhoz képest a lehető legmagasabb szinten a tananyagot.
- Fejlesztjük tanulóink azon képességeit, melyekkel csökkentjük hátrányaikat, elősegítjük a társadalomba való majdani beilleszkedésüket.
- Elfogadtatjuk egészséges tanulóinkkal a másságot.

Feladataink:

- Elfogadó iskolai légkör megteremtése.
- A tanuláshoz és a mindennapi élethez szükséges speciális ismeretanyag (speciális technikák és eszközök használata stb.) és készségfejlesztés biztosítása.
- Reális énképpel rendelkező, kiegyensúlyozott személyiség alapozása.
- Az integráltan nevelt tanulók számára fejlesztő foglalkozások, egyéni korrepetálások biztosítása a törvény által szabályozott szakértői vélemény alapján.
- A pedagógusok önképzése, olyan továbbképzéseken való részvétele, melyek a sajátos nevelési igényű tanulók foglalkoztatására készítik fel.
- A fejlesztéshez speciális szakemberek, utazó gyógypedagógusok segítségének igénybevétele.

Módszereink, eszközeink:

- Minden iskolánkba járó tanulót és szüleit tájékoztatjuk a nálunk folyó integrált nevelés lényegéről.
- A különleges gondozást igénylő tanulókról a szakemberek segítségével státuszfelmérést készítünk, mely alapját képezi az egyéni fejlesztési terveknek. A fejlesztési terv tartalmazza a tanuló számára elsajátítandó tananyagot, a vele való foglalkozás módját, a haladás ütemét, az adott évben elérendő követelményeket, a speciális fejlesztés módját.
- A sajátos nevelési igényű tanulók felvétele a mindenkori személyi és tárgyi feltételek függvényében történik.
- A különleges gondozást igénylő tanulók számára a fejlesztésükhöz szükséges taneszközöket használjuk.
- Egyéni korrepetálásokon, fejlesztő foglalkozásokon biztosítjuk a tananyag elsajátítását.
- A gyógypedagógiai asszisztens a tanítási órán, illetve az óráról kiemelve egyénileg foglalkozik a különleges gondozást igénylő gyermekekkel.
- A mozgássérült gyermekek számára szakember vezeti a gyógytestnevelést.
- A hallássérült tanulók fejlesztését utazó szurdopedagógus végzi.
- A védőnő hetente látja el a tanulókkal kapcsolatos egészségügyi teendőket.
- Az iskolai és az osztályközösség által szervezett rendezvényeken egészséges társaikkal együtt vesznek részt az integrált tanulók.

- Az osztályfőnökök megszervezik a sajátos nevelési igényű tanulók számára osztálytársaik közvetlen segítségnyújtását.
- A mindennapi gyakorlati élethez szükséges technikák tanításával fokozott önállóságra neveljük diákjainkat.

A tanulók érdekében szoros kapcsolatot tartunk a szakértői és rehabilitációs bizottságokkal és a nevelési tanácsadókkal.

A fejlesztő tevékenység területei

Diszlexia, diszgráfia

- a testséma biztonságának kialakítása
- a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása
- a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató- elemző- szótagoló, a homogén gátlás elveit figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel
- olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész pályafutása alatt
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával

Diszkalkulia

- az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése
- a testséma kialakítása
- a téri relációk biztonsága
- a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása
- a szerialitás erősítése
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, a vizuális megerősítés
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása alkalmazása

Kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar

- az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében
- a tanuló viselkedésének megismerése siker vagy kudarc esetén – ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel
- fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása

Feladatok

Minden tanév elején a szakértői bizottság szakvéleményének elemzése és a tanuló megfigyelése alapján történik a rehabilitációs foglalkozások megszervezése. Ez mindig team munkában történik. Az integrált nevelés csak a különböző szakemberek tervezett és tudatos együttműködése keretében lehet eredményes.

(gyógypedagógusok, az intézmény pedagógusai, pszichológusok)

Az egyéni fejlesztési tervek kidolgozása is közösen készül. A megvalósításban mindenki a maga kompetenciája szerint vesz részt. A rehabilitációs óra megtartása gyógypedagógusi kompetencia, az egyéni fejlődési lap vezetése az ő feladata.

A folyamatos egyéni fejlesztést a tanulóval közvetlenül foglalkozó pedagógusok korrepetálással, differenciált órai feladatokkal, egyéni számonkéréssel segítik.

A rehabilitációs órák számát általában a szakértői vélemény írja elő. Ennek hiányában, a közoktatási törvényben előírt óraszám az iránymutató (adott évfolyamra kötelezően előírt óraszám 15%-a).

A fejlődés figyelemmel kísérése folyamatos. A fejlesztési terv szükség szerint módosítható. Félévkor és tanév végén az elért eredmények megbeszélése a szülő bevonásával történik.

Feltételek

A személyi feltételeket

- gyógypedagógus
- pszichológus
- fejlesztő pedagógus

Tárgyi feltételek

- fejlesztő szoba
- fejlesztő és terápiás eszközök
- fejlesztő játékok
- fénymásoló
- számítógép, számítógépes programok
- szakkönyvek

III.9. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Iskolánk akkor működik még eredményesebben, ha tanulóink érdeklődésére épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket is.

A gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és pedagógus közösségünk koordinált, aktív együttműködése.

Ezen együttműködés

alapja:	a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség;
megvalósulási formái:	a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység
feltétele:	a kölcsönös bizalom és tájékoztatás.

Elvárásaink a szülők felé:

A szülők részéről – a sikerebb nevelőmunka segítéséhez – az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- együttműködő magatartást, a problémák nyílt jelzését, megbeszélését,
- a gyermekek tanulmányi munkájának folyamatos figyelemmel kísérését,
- a gyermekek tanulmányi munkájához szükséges felszerelések biztosítását,
- aktív részvételt az iskolai szülői értekezleteken és rendezvényeken,
- nevelési problémák, családi nehézségek őszinte jelzését, közös megoldás keresését,
- véleménynyilvánítást, visszajelzést az iskola működésével kapcsolatban,
- szponzori, szervező segítségnyújtást.

A szülőkkel való kapcsolattartáshoz az alábbiakkal járulunk hozzá:

- rendszeres tájékoztatás tanulóink előmeneteléről, magatartásáról
- előre tervezett szülői értekezletek (évente 2 alkalommal)
- rendkívüli szülői értekezletek
- fogadóórák (évente 2 alkalommal), egyéni fogadóórák egyeztetett időpontban
- pályaválasztási tanácsadás
- gyermekvédelmi felelősök szociális és nevelési problémákban nyújtott támogatása
- Szülői Szervezeti megbeszélések (évente legalább 2 alkalommal)

A szülői ház és iskolánk együttműködésének további lehetőségei:

- közös rendezvények szervezése a diákok, a szülők és a pedagógusok részvételével;
- A szülő kérheti:
- Gyermek napközis ellátását 1-4. osztályig

- Megfelelő ok esetén gyermeke felmentését egyes tantárgyakból, vagy a mindennapi iskolába járás alól a törvényi kereteknek megfelelően
- Felmerülő problémáinak megoldásához segítséget kérhet
  - szaktanártól,
  - osztályfőnöktől,
  - fejlesztő pedagógustól,
  - az iskola vezetőitől.

Kapcsolattartás a Szülői Szervezettel:

A szülőkkal fenntartott kapcsolat különösen jó. Kölcsönös a bizalom. Igyekszünk egymás elvárásainak megfelelni. Mindkét fél ismeri a jogait és a kötelességeit. Rendszeres kapcsolatban vagyunk, probléma esetén azonnali megbeszélést tartunk.

A kapcsolattartás formái:

- alkalmi beszélgetés
- fogadóórák (minimum 2 alkalommal évente)
- szülői értekezletek (évi 2 alkalommal)
- Szülői Közösségi értekezlet (évi 3-4 alkalommal)
- telefonos megbeszélések szükség szerint

III.10. A felvétel és az átvétel helyi szabályai

Az Nkt 31. § alapján. Az egyházi köznevelési intézmények és a magán köznevelési intézmények az e törvényben foglalt, az általánostól eltérő szabályok szerint működhetnek és szervezhetik tevékenységüket.

Ha a nevelési-oktatási intézményt a 2. § (3) bekezdés b) pontjában meghatározott személy tartja fenn /jelen esetben a katolikus egyház/:

a) a nevelési-oktatási intézmény vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működhet, és ennek megfelelően a gyermekek vagy a tanulók felvételének előfeltételeként kikötheti valamely vallás, világnézet elfogadását,és ezt felvételi eljárás keretében vizsgálhatja,

b) nem kell alkalmazni a gyermekek, tanulók felvételével kapcsolatos rendelkezések közül a kötelező felvételre vonatkozó rendelkezéseket, valamint az osztály-, csoportlétszámokat meghatározó rendelkezéseket a maximális létszámra vonatkozó rendelkezések kivételével.

Ezen törvény alapján az iskola felveszi a körzetéhez tartozó tanulókat, a körzeten kívül jelentkezőket pedig akkor, ha tudnak azonosulni az iskola szellemiségével és a létszámok is megengedik.

Intézményünk a következő dokumentumokra támaszkodik:

- Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági

igazolványt, továbbá az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást.

- Évközben érkező tanulók esetében az előző intézményben szerzett érdemjegyek.
- Értesítés iskolaváltozásról dokumentum
- Bizonyítvány

III.11. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók:

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY

**ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI
ALAPISMERETEK**

biológia	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípés - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	<ul style="list-style-type: none"> - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	<ul style="list-style-type: none"> - égési sérülések - forrázás
testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele félévente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- szakkörök
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak.
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó egészség délután szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára.

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 7§

IV. Az iskola helyi tanterve

IV.1. A választott kerettanterv megnevezése

A Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola, a Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet által javasolt kerettantervet adaptálja.

IV.2. A választott kerettanterv

~ által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyagát, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezését, óraszámát.

Óraterv az 1–4. évfolyamra				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	6
Idegen nyelvek angol vagy német				2
Matematika	4	4	4	4
(Erkölcstan helyett) hittan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Magyar nyelv és irodalom (szabadon tervezhető órakeretből)	1	1		1
Matematika (szabadon tervezhető órakeretből)	1	1		1
Idegen nyelvek angol vagy német			3	1
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1

Óraterv az 5–8. évfolyamra				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4-4	3	4-4
Idegen nyelvek angol vagy német	3	3-3	3-3	3-3
Matematika	4	3-3	3	3-3
(Erkölcstan helyett) hittan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2		
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Biológia-egészségtan			1,5	1,5

Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret	1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Fizika (szabadon tervezhető órakeretből)				
Kémia (szabadon tervezhető órakeretből)				
Földrajz (szabadon tervezhető órakeretből)				
Matematika (szabadon tervezhető órakeretből)	1	2-2	1	1-1 0.5
Informatika (szabadon tervezhető órakeretből)	1			
Magyar (szabadon tervezhető órakeretből)		1-1	1	0,5
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30
Hittan (nem számít bele az órakeretekbe a NAT 9.§ 1.a szerint)	1	1	1	1

A KPSZTI által ajánlott szabadon tervezhető órakeretből az ajánlásokat elfogadtuk, a maradék szabadon tervezhető órát a következő módon osztottuk fel évfolyamonként.

Alsó tagozat

- 1.o 1 óra matematika
- 2.o 1 óra matematika
1 óra magyar
- 3.o 1 óra matematika
- 4.o 1 óra matematika

Felső tagozat

- 5.o 1 óra matematika
1 óra informatika
- 6.o 2 óra matematika
- 7.o 1 óra matematika
- 8.o 1.5 óra matematika
0.5 óra magyar

IV.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

- Tartalmazza a tantervben előírt ismeretanyagot;
- Elégítse ki a didaktikai követelményeket;
- Alkalmazkodjon a korosztály intellektuális fejlettségi szintjéhez.
- A tankönyv (és egyéb segédlet) ára ne legyen magas;
- Különösen az alsóbb évfolyamoknál figyelembe vesszük a tankönyvek, és egyéb taneszközök tartósságát és súlyát;
- Újabb taneszközt csak indokolt esetben, az oktatás minőségének jelentős javítása reményében, felmenő rendszerben vezetünk be.
- Feleljen meg a mindenkorai törvénybe előírtaknak pl.: tankönyvé nyilvánítás,... stb.

IV.4. A Nat-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának szabályai:

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

- tanulási nehézségekkel küzdő tanulók kiszűrése, szakemberhez irányítása
- Tanulási módszerek elsajátíttatása és gyakoroltatása
- A figyelem kialakítása tanórán és azon kívül
- A figyelem fejlesztése
- Kötelességtudat fejlesztése

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat.

- tegyük motiválttá a gyermeket a tanulás folyamatában
- egyéni és csoportos foglalkoztatások tanórán belül és kívül
- az egyéni képességeknek megfelelő felzárkóztatás és tehetség gondozás
- az önállóságra nevelés

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Fejlesztendő kompetenciaterületek:

- **Kezdeményezőképeség és vállalkozási kompetencia területén:**
Egyéni tervkészítés, megméretés, kockázat felvállalása (versenyek),
- **Digitális kompetencia területén:**
Önálló információkeresés interneten (kiselőadások)

- **Szociális és állampolgári kompetenciák területén:**
Közjő iránti elkötelezettség, csoportmunkában konfliktus megoldási készség
- **Önálló tanulás** Saját tanulás megtervezésének, megszervezésének képessége
- **Anyanyelvi kompetencia területén:** szövegértés, szövegalkotás
- **Matematikai kompetencia területén:** logikai összefüggések felismerése, alpműveletek biztonságos alkalmazása
- **Idegen nyelvi kompetencia területén:** szókészlet gyarapítása, szituációs gyakorlatok

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra. A hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra.

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával,
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

IV.5. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

Felmenő rendszerben 2012/2013-as tanévtől első és ötödik osztályban bevezetésre kerül a mindennapos testnevelés.

IV.6. A választható tantárgyak és a pedagógus választás szabályai

Iskolánkban a 4. osztálytól van lehetőség két idegen nyelv közül választani / angol vagy német /.

Amennyiben nem kiegyenlített a létszám a két csoportban a tanulmányi eredmény alapján döntünk.

IV.7. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzése és értékelése valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

1. Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.
2. Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.
3. A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, környezetismeret tantárgyakból az első és negyedik évfolyamon, a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonytságot tesznek.
4. A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom idegen nyelv (a 2-8. évfolyamon), matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:
  - a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
  - az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.
5. A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli vagy szóbeli számonkérésre, de minden tanulónál törekedjünk a szóbeli feleletre.
  - az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
  - a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül feleltessünk szóban,(A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.)
6. A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul

az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott, fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

7. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:
  - Az első évfolyamon minden tantárgy esetében csak szóveges értékelést alkalmazunk.
  - A második-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.
  - A szóveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
    - KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
    - JÓL TELJESÍTETT
    - MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
    - FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL
  - A második-negyedik évfolyamon, valamint az ötödik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.
8. Az első évfolyamon félévkor és év végén a tanulók munkáját az egyes tantárgyakhoz készült értékelő lapok segítségével értékeljük.
9. A második-nyolcadik évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.
10. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:
jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).
11. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónál törekedjünk legalább két érdemjegy megszerzésére. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.
12. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök két havonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.
13. A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztszeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-35 %:	elégtelen (1)
36-50 %:	elégséges (2)
51-75 %:	közepes (3)
76-90 %:	jó (4)
91-100 %:	jeles (5)

14. A második-nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és az év végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért eredmények kerülnek minősítésre:

- Második-negyedik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, idegen nyelv, matematika, informatika, környezetismeret, ének-zene, rajz, technika, testnevelés.*
- ötödik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, természetismeret, ének-zene, rajz, technika, testnevelés.*
- hatodik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, természetismeret, földrajz, ének-zene, rajz, technika, testnevelés.*
- hetedik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, fizika, biológia, kémia földrajz, ének-zene, rajz, technika, testnevelés..*
- nyolcadik évfolyamon: *magyar nyelv, magyar irodalom, történelem, idegen nyelv, matematika, informatika, fizika, biológia, kémia, földrajz, ének-zene, rajz, technika, testnevelés, mozgókép és médiaismeret. (osztályfőnöki óra keretében)*

15. A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

16. A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzzi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

17. Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

- a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:
  - a házirendet betartja;
  - a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;

- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendszeren viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

c) **Változó (3)** az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

d) **Rossz (2)** az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

18. A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

19. A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyezi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

20. Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

a) **Példás (5)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

b) **Jó (4)** az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

c) **Változó (3)** az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

d) **Hanyag (2)** az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

21. Azt a tanulót, aki képességihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

IV./8. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok elvei és korlátai

A házi feladatok kitűzésének elvei és gyakorlata

Kötelező házi feladat

A házi feladat céljai:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat
- készségi szintig gyakorolni a tanult algoritmusokat
- önálló kutatómunkát végezni valamely témában
- alkotó munkát végezni valamely témában

Szóbeli házi feladat

Tananyaghoz kapcsolódó:

- elnevezések – szakkifejezések,
- fogalmak – összefüggések,
- szabályok – törvények ismeretek, melyet az óravázlat ill. a tankönyv tanár által kijelölt részei tartalmaznak,
- kötelező olvasmány, melyet a magyar nyelv és irodalom tanterv évfolyamonként megjelöl,
- tananyaghoz kapcsolódó, az ismeretek elmélyítését szolgáló szemelvények, ajánlott irodalom,
- memoriterek – melyet a szaktárgyi tanterv megjelöl.

Írásbeli házi feladat

Tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, iskolai füzet, tanító – tanár által kijelölt feladatainak megoldása.

Tananyag szerves részét képező fogalmazások, írásbeli elemzések, gyűjtőmunkák elkészítése.

Általános rendelkezések a kötelező házi feladatra vonatkozóan:

A szóbeli és írásbeli házi feladat mindenkor szervesen kapcsolódjon a tanóra anyagához, témájához. Célja minden esetben a tanórán szerzett ismeretek megszilárdítása, elmélyítése és a tantárgyi készségek begyakorlása.

A rendszeres írásbeli házi feladat mennyisége átlagosan tantárgyanként fél óránál több felkészülést ne követeljen a tanulótól. Hétvégére (péntekről - hétfőre), valamint tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik órától a másikra szokásos.

A házi feladatot elmulasztók a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű elmarasztalásban részesülnek. Az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint:

- nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag nem értéséből fakad,
- meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának a lehetőségét, ha önhibáján kívül (igazolt betegség) mulasztotta azt el,
- a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem értékelhető elégtelennel (Érdemjegyet csak tudásra adunk. Az el nem készített feladattal tudásszint nem mérhető. A házi feladat elvégzésének hanyagságból történő elmulasztásakor pedagógiai eszközöket és módszereket alkalmazunk. Ez lehet feleltetés, a házi feladathoz hasonló feladat dolgozat formájában történő megíratása, pótfeladat kitűzése, stb.).

A házi feladat ellenőrzése, megbeszélése következetes legyen a legközelebbi órán. Módszere lehet: a tanulók önellenőrzése, a tanító - tanár javítása. Félévente minden nevelő kötelessége tanítványai füzetét, írásbeli munkáját legalább egyszer áttekinteni. Alsó tagozaton – különösen első osztályban – az eredményes készségfejlesztés érdekében havi gyakorisággal. Írásbeli házi feladat értékelése - tartalmi és formai szempontból - egyaránt fontos, ezt a nevelő szóban és írásban is közölheti a tanulóval.

Korrekción:

- Tartalmi vagy formai igénytelenség esetén a feladat újra íratása.
- Hibás feladatmegoldás javítása egyéni esetben.
- Osztályt érintő általános hiba esetén újratanítás, hiányosságok pótlása.

Szorgalmi (házi) feladat

- Minden esetben a tanuló önkéntes vállalása alapján történik.
- Szóbeli szorgalmi házi feladat:
- Vállalt kiselőadás a tananyaghoz kapcsolódva.
- Ajánlott olvasmány – melynek a jegyzékét a magyar nyelv és irodalom tanterv megjelöl évfolyamonként.
- Házi és felmenő versenyekre való felkészülés.

Írásbeli szorgalmi házi feladat

Képességek fejlődését, tehetség fejlesztését, kibontakozását elősegítő feladatok megoldása. Levelezős és versenyfeladatok megoldása. Írásbeli pályamunkák készítése.

Általános rendelkezések szorgalmi (házi) feladatra vonatkozóan: Szóbeli és írásbeli szorgalmi feladat a tantárgyi követelményeken felüli teljesítményt célozza. Hozzájárul a tanuló

széleskörű tájékozottságához. Szaktanár ajánlása, motivációja alapján a tanuló önként vállalása. A szorgalmi feladat mennyisége: a tanuló teherbírásán és kitartásán is múlik, más – más elvárás lehet egyénenként, elkerüljük, hogy túl sok feladat adásával a tanuló a kedvét elveszítse. Szorgalmi feladat gyakorisága a tanulók elfoglaltságát figyelembe véve történik, átlagosan havonta egy-két alkalommal adjuk, kivételt képez ez alól a versenyre felkészülés időszaka. Pedagógiai szempontból szükséges a szorgalmi feladat megoldásához plusz tanári segítség nyújtása. Minden esetben a szorgalmi munkát ellenőrizzük, értékeljük (az igazi pedagógiai értéke akkor van, ha ez a közösség előtt történik) az érdemi szorgalmi munkát jutalmazzuk (a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű jutalomban részesül a tanuló.)

IV.9. A csoportbontások szervezésének elvei

Iskolánkban 7-8. évfolyamon, matematikából és magyar nyelv és irodalomból, valamint az angol nyelvet testneveléssel és informatikával bontjuk ahol ezt a létszám indokolja.

A következő elvek alapján:

- a matematikai és anyanyelvi képességek figyelembe vétele
- német és, vagy angol nyelv választási lehetősége még negyedik osztályban.
- a csoportlétszám kiegyenlítetttsége

IV.10. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

- A fizikai és motorikus képességek mérésére alkalmas tesztek:
  - egyszerűek
  - kevés szerigényűek, és bárhol végrehajthatók
  - megmutatják a gyerekek fizikai felkészültségének mértékét
- A tesztekét évente kétszer tanév elején összel, és tanév végén májusban végezzük 1-8. évfolyamban.
- Először az izomerő tesztet vagy izomerőt mérő tesztet és utoljára az állóképességi futást végezzük.
- A tanulóknak mindig megfelelő pihenési időt kell hagyni, a tesztek között.
- A motiváció nagyon fontos, miért végeztetjük.
- Összehasonlítási lehetőséget nyújtunk hol áll a tanuló (személyre szólóan):
  - tavalyi eredményhez képest
  - vagy év elejéhez képest
  - vagy az osztályátlaghoz képest
- Igény esetén szülőnek tájékoztatás: hogy tisztán lássanak és ösztönözhessek gyermekeiket fizikai fittségük fejlesztésére.
- Ha kéri az iskolaorvos, illetve a Központi Adatfeldolgozó elküldjük az értékelést.

Iskolánkban egyszerű vizsgálati módszerként a terhelhetőség/egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek méréséhez a NETFIT módszert alkalmazzuk.

Ez a tesztrendszer terhelhetőséggel/egészséggel összefüggő objektív mérés.

Alapmérések a NETFIT módszer minősítéséhez:

1. Dinamikus ugróerő:

- melyből távolugrás páros lábbal iskola udvar felásott ugrógödörbe bemelegítő ugrások után 3 kísérleti lehetőségből a legjobb teljesítmény egyenkénti mérése, vonal és az utolsó nyom (sarok) közötti távolság 1 cm-es pontossággal

2. Dinamikus erő-állóképesség fejlesztése:

- hanyattfekvésből felülés térdérintéssel és visszaereszkedés
- hasonfekvésből törzsemelés- és leengedés folyamatosan
- Mindkettő gyakorlatot kifáradásig (max. 4 perc) darabszámra mérjük.
- A vizsgált tanulók torna vagy egyéb, de nem puha szőnyegen végzik a gyakorlatot tornateremben, párokban a testnevelő irányításával. Stopper órával mérjük, sípszó jelzi a kezdést és a max. időt (4 perc).

3. Alap-állóképesség mérése:

- Képességmérés (gyorsaság) 120 m
1-4. évfolyamon és 6-8. évfolyamon

Lényege: Előzetesen lemért 120 m-es pálya, melyet 4 szélén bója jelöl ki. A tanulók gyorsaságát mérjük. Párokban történik a mérés.

Kiegészítő mérések:

- Testmagasság
- Testsúly

Szükséges orvosi személymérleg 0,5 kg-os pontossággal mérünk, illetve magasságmérő cm-es beosztással.

A kiegészítő mérések, adatok felvétele nem tartozik a tanár feladatai közé, de sok hasznos információt ad (tanárnak, szülőnek) a tanuló egészséges életvitelének alakításához, formálásához.

A próbák elvégzését az elért teljesítmény értékelését, a pillanatnyi fizikai állapot minősítését, a tanulók egyre aktívabb közreműködésével a mérési és értékelési útmutató alapján kell elvégezni.

A mért adatokat a megadott értékelési rendszer alapján pontozzuk, összesítjük és egyénre szólóan értelmezzük az egyes minősítő kategóriákat

pl.   0 – 20,5 p   → igen gyenge,
                         21 – 40,5 p   → gyenge

41 – 60,5 p	→ kifogásolható
61 – 80,5 p	→ közepes
81 – 100,5 p	→ jó
101 – 120,5 p	→ kiváló
120,5 – 140,0 p	→ extra

A próbák elvégzését mindig előzze meg általános és speciális bemelegítés!

A teljes próbarendszerrel egy (max. két) héten belül el kell végezni.

- Fel kell készíteni a tanulókat, hogy ne szorongjanak, ne szenvedjenek futás közben.
- Meg kell értetni velük, hogy az emberek nem csak különféle - testi biológiai, fiziológiai – adottságokkal születnek, hanem még az egészséges tanulók pillanatnyi fizikai állapota között is igen lényeges az eltérés.
- El kell érni, hogy ne legyen szégyenérzete senkinek azért, mert jelenleg esetleg gyengébb fizikai állapotban lévők csoportjába tartozik, de tanári segítség mellett igyekezettel, akaraterővel felzárkózhat.
- Meg kell értetni velük, hogy egyéni képesség szerinti testneveléssel 2-3 év alatt fel tudja számolni a hiányosságait.
- Minden mérést a testnevelő irányítja, ellenőrzi. Figyel a balesetveszélyre, a feladatot végzők és a várakozó tanulók tartózkodási helyére.
- A mérések befejeztével az útmutatóban lévő évfolyamonkénti és egyéni, összesített minősítő adatlapokat kitöltve írásbeli értékelést kapunk iskolánk tanulóinak fizikai állapotáról. Tájékoztatathatjuk Igazgatónkát és kérésre a Fenntartónkát, Oktatási Minisztériumot.

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.								
1. osztály (7 éves korúak)								
Pont- érték	Helyből távolugrás páros lábbal (m)		Hanyatt-fekvésből felülés (db)				Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)	
	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>			<i>lány</i>	<i>fiú</i>
1	0,97	1,00	20	25			16	20
2	1,00	1,03	25	30			20	24
3	1,03	1,06	30	35			24	28
4	1,06	1,09	35	40			28	32
5	1,09	1,12	40	45			32	36
6	1,12	1,15	45	50			36	40
7	1,15	1,18	50	55			40	44
8	1,18	1,21	55	60			44	48
9	1,21	1,24	60	65			48	52
10	1,24	1,27	65	70			52	56
11	1,27	1,30	70	75			56	60
12	1,30	1,33	75	80			60	64
13	1,33	1,36	80	85			64	68
14	1,36	1,39	85	90			68	72

15	1,39	1,42						
16	1,42	1,45						
17	1,45	1,48						

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.

2. osztály (8 éves korúak)

Pont- érték	Helyből távolugrás páros lábbal (m)		Hanyatt-fekvésből felülés (db)		Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)	
	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>
1	1,08	1,10	23	28		19 22
2	1,11	1,13	28	33		23 26
3	1,14	1,16	33	38		27 30
4	1,17	1,19	38	43		31 34
5	1,20	1,22	43	48		35 38
6	1,23	1,25	48	53		39 42
7	1,26	1,28	53	58		43 46
8	1,29	1,31	58	63		47 50
9	1,32	1,34	63	68		51 54
10	1,35	1,37	68	73		55 58
11	1,38	1,40	73	78		59 62
12	1,41	1,43	78	83		63 66
13	1,44	1,46	83	88		67 70
14	1,47	1,49	88	93		71 74
15	1,50	1,52				
16	1,53	1,55				
17	1,56	1,58				

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.

3. osztály (9 éves korúak)

Pont- érték	Helyből távolugrás páros lábbal (m)		Hanyatt-fekvésből felülés (db)		Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)	
	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>
1	1,17	1,23	26	31		21 24
2	1,20	1,26	31	36		25 28
3	1,23	1,29	36	41		29 32
4	1,26	1,32	41	46		33 36
5	1,29	1,35	46	51		37 40
6	1,32	1,38	51	56		41 44
7	1,35	1,41	56	61		45 48
8	1,38	1,44	61	66		49 52

9	1,41	1,47	66	71			53	56
10	1,44	1,50	71	76			57	60
11	1,47	1,53	76	81			61	64
12	1,50	1,56	81	86			65	68
13	1,53	1,59	86	91			69	72
14	1,56	1,62	91	96			73	76
15	1,59	1,65						
16	1,62	1,68						
17	1,65	1,71						

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.								
4. osztály (10 éves korúak)								
Pont- érték	<i>Helyből távolugrás páros lábbal (m)</i>		<i>Hanyatt-fekvésből felülés (db)</i>				<i>Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)</i>	
	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>			<i>lány</i>	<i>fiú</i>
1	1,24	1,34	29	33			22	26
2	1,27	1,37	34	38			26	30
3	1,30	1,40	39	43			30	34
4	1,33	1,43	44	48			34	38
5	1,36	1,46	49	53			38	42
6	1,39	1,49	54	58			42	46
7	1,42	1,52	59	63			46	50
8	1,45	1,55	64	68			50	54
9	1,48	1,58	69	73			54	58
10	1,51	1,61	74	78			58	62
11	1,54	1,64	79	83			62	66
12	1,57	1,67	84	88			66	70
13	1,60	1,70	89	93			70	74
14	1,63	1,73	94	98			74	78
15	1,66	1,76						
16	1,69	1,79						
17	1,72	1,82						

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.

5. osztály (11 éves korúak)

<i>Pont- érték</i>	<i>Helyből távolugrás páros lábbal (m)</i>		<i>Hanyatt-fekvésből felülés (db)</i>		<i>Cooper-teszt (12 percig futás)</i>		<i>Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)</i>	
	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>
1	1,31	1,45	31	35	1300	1530	24	28
2	1,34	1,48	36	40	1320	1550	28	32
3	1,37	1,51	41	45	1340	1570	32	36
4	1,40	1,54	46	50	1360	1590	36	40
5	1,43	1,57	51	55	1390	1620	40	44
6	1,45	1,60	56	60	1410	1660	44	48
7	1,48	1,63	61	65	1430	1680	48	52
8	1,51	1,66	66	70	1450	1700	52	56
9	1,54	1,69	71	75	1470	1720	56	60
10	1,57	1,72	76	80	1490	1740	60	64
11	1,60	1,75	81	85	1510	1760	64	68
12	1,63	1,78	86	90	1540	1790	68	72
13	1,66	1,81	91	95	1560	1810	72	76
14	1,69	1,84	96	100	1580	1830	76	80
15	1,72	1,87			1600	1850		
16	1,76	1,90			1620			
17	1,80	1,93						
18	1,31	1,45	31	35	1300	1530	24	28
19	1,34	1,48	36	40	1320	1550	28	32
20	1,37	1,51	41	45	1340	1570	32	36
21	1,40	1,54	46	50	1360	1590	36	40
22	1,43	1,57	51	55	1390	1620	40	44
23	1,45	1,60	56	60	1410	1660	44	48
24	1,48	1,63	61	65	1430	1680	48	52
25	1,51	1,66	66	70	1450	1700	52	56
26	1,54	1,69	71	75	1470	1720	56	60
27	1,57	1,72	76	80	1490	1740	60	64
28	1,60	1,75	81	85	1510	1760	64	68
29	1,63	1,78	86	90	1540	1790	68	72
30	1,66	1,81	91	95	1560	1810	72	76
31	1,69	1,84	96	100	1580	1830	76	80
32	1,72	1,87			1600	1850		

33	1,76	1,90			1620			
34	1,80	1,93						

<i>Pont- érték</i>	<i>Helyből távolugrás páros lábbal (m)</i>		<i>Hanyatt-fekvésből felülés (db)</i>		<i>Cooper-teszt (12 percig futás)</i>		<i>Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)</i>	
	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>
35	1,31	1,45	31	35	1300	1530	24	28
36	1,34	1,48	36	40	1320	1550	28	32
37	1,37	1,51	41	45	1340	1570	32	36
38	1,40	1,54	46	50	1360	1590	36	40
39	1,43	1,57	51	55	1390	1620	40	44
40	1,45	1,60	56	60	1410	1660	44	48
41	1,48	1,63	61	65	1430	1680	48	52
42	1,51	1,66	66	70	1450	1700	52	56
43	1,54	1,69	71	75	1470	1720	56	60
44	1,57	1,72	76	80	1490	1740	60	64
45	1,60	1,75	81	85	1510	1760	64	68
46	1,63	1,78	86	90	1540	1790	68	72
47	1,66	1,81	91	95	1560	1810	72	76
48	1,69	1,84	96	100	1580	1830	76	80
49	1,72	1,87			1600	1850		
50	1,76	1,90			1620			
51	1,80	1,93						

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.								
6. osztály (12 éves korúak)								
<i>Pont- érték</i>	<i>Helyből távolugrás páros lábbal (m)</i>		<i>Hanyatt-fekvésből felülés (db)</i>				<i>Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)</i>	
	<i>lány</i>	<i>fiú</i>	<i>lány</i>	<i>fiú</i>			<i>lány</i>	<i>fiú</i>
1	1,38	1,55	33	37			28	30
2	1,41	1,58	38	42			32	34
3	1,44	1,61	43	47			36	38
4	1,47	1,64	48	52			40	42
5	1,50	1,67	53	57			44	46
6	1,53	1,70	58	62			48	50
7	1,56	1,73	63	67			52	54
8	1,59	1,76	68	72			56	58
9	1,62	1,79	73	77			60	62
10	1,65	1,82	78	82			64	66
11	1,68	1,85	83	87			68	70
12	1,71	1,88	88	92			72	74
13	1,74	1,91	93	97			76	78
14	1,77	1,94	98	102			80	82
15	1,80	1,97						

16	1,83	2,00						
17	1,86	2,03						

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.								
7. osztály (13 éves korúak)								
Pont- érték	Helyből távolugrás páros lábbal (m)		Hanyatt-fekvésből felülés (db)				Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)	
	lány	fiú	lány	fiú			lány	fiú
1	1,43	1,64	35	39			30	32
2	1,45	1,67	40	44			34	36
3	1,48	1,70	45	49			38	40
4	1,51	1,73	50	54			42	44
5	1,54	1,76	55	59			46	48
6	1,57	1,79	60	64			50	52
7	1,60	1,82	65	69			54	56
8	1,63	1,85	70	74			58	60
9	1,66	1,88	75	79			62	64
10	1,69	1,91	80	84			66	68
11	1,72	1,94	85	89			70	72
12	1,75	1,97	90	94			74	76
13	1,78	2,00	95	99			78	80
14	1,81	2,03	100	104			82	84
15	1,84	2,06						
16	1,87	2,09						
17	1,91	2,12						

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.								
8. osztály (14 éves korúak)								
Pont- érték	Helyből távolugrás páros lábbal (m)		Hanyatt-fekvésből felülés (db)				Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)	
	lány	fiú	lány	fiú			lány	fiú
1	1,47	1,72	37	41			32	34
2	1,50	1,75	42	46			36	38
3	1,53	1,78	47	51			40	42
4	1,56	1,81	52	56			44	46
5	1,59	1,84	57	61			48	50
6	1,62	1,87	62	66			50	54
7	1,65	1,90	67	71			54	58
8	1,68	1,93	72	76			58	62
9	1,71	1,96	77	81			64	66
10	1,74	1,99	82	86			68	70
11	1,77	2,02	87	91				
12	1,80	2,05	92	96				
13	1,83	2,08	97	101				
14	1,86	2,11	102	106				
15	1,89	2,14						
16	1,92	2,17						
17	1,95	2,20						
18	2,11	2,36						

Figyelem! A vastaggal jelölt teljesítményszint az egészség merőzéshez „szükséges”, illetve „kell” értéket jelezni!

Az általános fizikai teherbíró-képesség fejlettsége, (az *aerob teljesítőképesség és az izomerő*) akkor tekinthető kiegyensúlyozottnak/harmonikusnak, ha a próbázó a vizsgálat során elért összes pontszámának legalább a felét az *aerob állóképesség* mérésére alkalmazott próbában szerzi meg.

IV.11. Egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

Az egészségnevelés a környezeti nevelés része. A környezeti nevelés - a fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata - kiterjed az emberi együttélés, illetve az ember-természet kapcsolat bemutatására és formálására, egyben elősegíti a környezeti - és egészségtudatosság erősödését. A pedagógiai gyakorlatban kiterjed a testi-lelki egészségnevelésre, a társas készségek (mindenekelőtt a konfliktuskezelés, döntés, együttműködés) fejlesztésére és a mentálhigiénés nevelésre is.

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a) a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- b) tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- c) a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
  - a táplálkozás,
  - az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
  - a családi és kortárskapcsolatok,
  - a környezet védelme,
  - az aktív életmód, a sport,
  - a személyes higiénia,
  - az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
  - a szexuális fejlődés területén.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
  - testnevelés órák;
  - játékos,
  - egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon;
  - az iskolai sportkör foglalkozásai;
  - tömegsport foglalkozások;
  - úszásoktatás;

- b) a helyi tantervben szereplő, testnevelés órán, osztályfőnöki órákon, ember- és társadalomismeret tantárgyak tananyagaiban

- c) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
  - Osztályfőnöki órákon tíz kötelező egészségnevelési témát dolgozunk fel osztályonként, melynek során kiemelt fontosságú a testi egészség mellett a lelki egészség is.
  - A lelki egészség fejlesztését szolgálják a személyiségtesztek (6. és 8. évfolyam) értékelése utáni feladat meghatározások az osztályfőnöki tevékenység során.
  - Kortárs segítő középiskolások szükség szerint részt vesznek osztályfőnöki órákon a 7. és 8. évfolyamon.
  - Igény szerint külső szakember
  - A testi egészségre nevelést erősíti az Iskolai Egészségnevelő Program témaköreinek feldolgozása az osztályfőnöki, természetismeret, biológia, technika és életvitel, órákon.

Ezek: dohányzás, alkohol és drog, szexualitás, AIDS

- A lelki egészségre nevelést a program konfliktuskezelés témájának feldolgozása szolgálja; a feldolgozandó anyagnál természetesen figyelembe véve a gyerekek életkorát (önismeret, stressz kezelés, döntéshozás, pozitív döntéshozás).
- A témakörökkel foglalkozunk osztályfőnöki órán, ember- és társadalomismeret, tantárgy keretében a 7. évfolyamon.

d) Testnevelés órákon:

- Évente egy alkalommal – tavasszal – mérjük a tanulók fizikai állapotát. Fizikai és motorikus képességük méréséhez, minősítéséhez az Oktatási Minisztérium által kiadott útmutatót használjuk.
- A feladatok valamint a mérések eredményei tanulócsoportok szerint számítógépes adatbázisba kerülnek. A program a testmagasság és a testsúly alapján kiszámítja a testsúlyindexet, ez adja a fitességi pontok alapját. A pontszámok fejezik ki a tanulók pillanatnyi fizikai állapotát.
- A mérések eredményeit a testnevelőkön kívül megismerik az osztályfőnökök valamint az iskolai védőnő is.
- A tanulók fizikai állóképességének fejlesztéséhez ez adja a mérhető, összehasonlítható adatokat.
- A testnevelést tanítók a mindennapos munka során alkalmazzák a tartás-javító gerinctorna gyakorlatait.

e) A testi nevelés és a gyógytestnevelés rendje:

- Az egészséges tanulókat testnevelés óráról átmeneti időre is csak az háziorvos mentheti fel szakorvosi vélemény alapján. A tanuló részt vesz a tanórán, de nem dolgozik.
- A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az háziorvos könnyített – vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő a számukra.
- A könnyített testnevelés során az érintett tanuló részt vesz ugyan az órarendi testnevelésórákon, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat – állapotától függően – nem kell végrehajtania.
- Az háziorvos – a szakorvosi vélemény figyelembe vételével – a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalhatja, ahol megjelenésük és aktív részvételük kötelező.

f) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó egészség délután szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók számára;

g) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- Sportköri foglalkozásokat szervezünk tanulóinknak a törvényben előírtaknak megfelelően
- Támogatjuk és elősegítjük a sportegyesületekben végzett munkájukat.
- A kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása a tízórai szünetekben, az ebédlőben, a délutáni uzsonnázás során, szabadidős programok során.

- Osztályprogramok a szabad levegőn az évszakokhoz igazodva (séta, akadályverseny, hóemberépítés, kerékpározás, körjátékok, labdajátékok.
- Egészségnevelési feladataink megoldásában kiemelt jelentőségű a napközi otthon, és a menza a helyes szokásrend kialakításában, gyakoroltatásában betöltött szerepével.

h) az iskolai egészségügyi szolgálat (védőnő) segítségének igénybe vétele

–évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;

– a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.).

i) A gyermekek életvitelüket minták követésével is alakítják, ezért különösen jelentős a pedagógus, a pedagógusközösség életmódja.

- A pedagógusok személyes példamutatása nevelésünk felelőssége.

- Az iskola, mint szociális környezet is befolyásolja a gyerekek egészségi állapotát, ezért az iskolai környezetnek meghatározó szerepe van az egészségnevelésben.

- Az egészségnevelés együttműködést kíván az iskolán kívüli közösségekkel is. Alapvető a családokkal való együttműködés, a kezdeményezés tudatos vállalása.

IV.12. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulókra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, mely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

- A kulcskompetenciák fejlesztése

- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazásának, a
- digitális tananyagok felhasználásának elősegítése
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítása
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulás
- a differenciáló módszerek alkalmazása
- a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyerekek integrált nevelése
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítása
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelés
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítása
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatása, és alkalmazása tanórákon
- tanulói aktivitás növelése a tanítási órákon
- tanulási attitűd pozitív átformálása
- átmenetek / továbbtanulás támogatása

- személyiségfejlesztés
- szabadidő hasznos eltöltése
- partnerközpontú nevelés

IV.13. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

- segítse az iskolai nevelési, oktatási folyamatot
- segítse a tanulók önértékelésének fejlődését
- személyre szabott legyen
- vegye figyelembe a gyermek fejlődését

IV.14. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és az elvárt kimeneteli követelményeket valamennyi tantárgyból.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- magántanuló volt.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata.

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg. Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap. A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

Évfolyamtól függetlenül idegen nyelvből a tanuló az idegen nyelv tanulásának első évében nem utasítható évfolyamismétlésre azért, mert a tanulmányi követelményeket nem teljesítette.

IV.14. TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK RENDJE

Törvényi háttér:

- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről

- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanuló osztályzatainak megállapítása,

- akinek, félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni, ezért a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít (pl. magántanuló, mulasztás miatt nem osztályozható, stb.),
- aki a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni, ezért osztályozó vizsgára jelentkezik,
- aki számára az igazgató különbözeti vizsgát ír elő,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

I.A tanulmányok alatti vizsgák fajtái és vizsgarészei

Osztályozó vizsga:

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőzően, ha

- hiányzásának mértéke eléri a 250 órát, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 %-át és emiatt nem osztályozható,
- felmentést kapott -kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól sajátos helyzete miatt,
- engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni olyan tantárgyból, amelynek a tanítása az iskola helyi tanterve szerint csak magasabb évfolyamon fejeződik be.

Javítóvizsga:

- Ha a tanuló tanév végén elégtelen osztályzatot kap, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet.

Különbözeti vizsga:

Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az iskola igazgatója a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az iskola a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

A különbözeti vizsga tantárgyait, tartalmát, időpontját az igazgató határozza meg, melyről értesíti az érintett tanulót és szüleit, valamint tájékoztatja az érintett szaktanárokat.

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/javító/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Pótló vizsga:

A vizsgázó pótló vizsgát tehet az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy

gondatlan magatartására. Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek a feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A tanulmányok alatti vizsgák részei:

A tanulmányok alatti vizsgák írásbeli, szóbeli és gyakorlati vizsgarészeket tartalmazhatnak. Az írásbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített vizsgadolgozat - feladatlap megoldásából, a szóbeli vizsgarész a tantárgyak helyi tantervre épülő vizsgakövetelmények alapján helyben elkészített tételek kifejtéséből vagy kifejtendő feladatok megoldásából áll. A gyakorlati vizsgarész gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásából áll.

II. A tanulmányok alatti vizsgák időpontja, a jelentkezés módja

Osztályozó vizsgák időpontja:

- az első félév zárása előtt: január 1-2. hete
- tanév vége előtt: június első hete

Javítóvizsgák időpontja:

- augusztus utolsó két hete.

Különbözeti vizsgák időpontja:

- augusztus utolsó hete
- az első félév zárása előtt: január 1-2. hete

Az igazgató ettől eltérő időpontokat is engedélyezhet.

A vizsgákra jelentkezés módja:

- Ha a vizsgát a tanuló kéri, a vizsgára írásban kell jelentkezni, legkésőbb a vizsgát megelőző 30. napig.
- Az igazgató vagy a nevelőtestület által előírt különözeti, osztályozó/javítóvizsgákra nem kell jelentkezést benyújtani.

III. A vizsga tartalma

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola pedagógiai programjában rögzített követelményrendszerével. Az osztályozó és a javítóvizsgán az adott tanév helyi tantervben előírt törzsanyaga kérhető számon. Az egyes tantárgyakból a vizsga összetevőinek - a témaköröknek - súlyozását az érintett munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tartalmának megfelelő **témakörökről, a vizsgázót, tájékoztatni kell.** A tájékoztatás a szaktanárok feladata.

IV. A sajátos nevelési igényű tanulókra, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázókra vonatkozó szabályok

A tanulmányok alatti vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott. A mentességről, kedvezményekről az igazgató határozatot hoz, melyről a tanulót/szülőt és a vizsgabizottságot értesíti. Amennyiben a vizsgázó a kedvezményeket a tanulmányok alatti vizsgák során is igénybe kívánja venni, erre vonatkozó igényét külön az igazgatóhoz írásban benyújtott kérelemmel teheti meg.

A vizsgázó kérésére, a szakértői javaslat figyelembe vételével az igazgató engedélyezheti:

- az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló idő legfeljebb harminc perccel történő meghosszabbítását,

- szóbeli vizsgán a húsz perc gondolkodási idő legfeljebb tíz perccel való megnövelését,
- az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközök használatát,
- írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsga, vagy a szóbeli vizsga helyett, írásbeli vizsga letételét.

Ha a vizsgázónak a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 68. § (4) bekezdése alapján engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tesz, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

V. Független vizsgabizottság előtti vizsga

A tanulmányok alatti vizsgát az iskolában, illetve rendeletben meghatározottak szerint független vizsgabizottság előtt is lehet tenni.

A tanulónak joga van ahhoz, hogy tudásáról független vizsgabizottság előtt adjon számot, tehát kérheti, hogy év végi osztályzatát az iskolán kívül a független vizsgabizottság állapítsa meg.

A kérelmezés eljárásrendje:

A független vizsgabizottság előtt lehető tanulmányok alatti vizsgát a Kormányhivatal Oktatási Osztálya által kijelölt intézmény szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló szülője aláírásával –

- a félévi, illetve év végi osztályzat megállapítására a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző harmincadik napig,
- ha mulasztás miatt nem osztályozható - és részére a nevelőtestület engedélyezte az

osztályozó vizsgát - az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról.

A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést öt napon belül továbbítja a vizsgáztatásra kijelölt intézménynek, amelyik az első félév, illetve a szorgalmi idő utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülő aláírásával - a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehessen. Az iskola a kérelmet hét napon belül továbbítja a vizsgáztatásra kijelölt intézménynek.

Az igazgató a kérelemről tájékoztatja a Kormányhivatal Oktatási Osztályát, amely írásban értesíti a tanulót vagy a szülőt és a tanuló iskolájának igazgatóját a vizsga helyéről és idejéről.

A tanuló a tantárgy(ak) jellegétől függően - a tantervi előírások alapján - tesz csak írásbeli, írásbeli és szóbeli vagy csak szóbeli vizsgát, illetve gyakorlati vizsgát. A vizsga részeit az iskola nevelőtestülete határozza meg. A vizsga végén a bizottság értékeli a tanuló teljesítményét és megállapítja a végleges osztályzato(ka)t.

A független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, aki abban az iskolában tanít, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgabizottság, illetőleg a vizsgáztató iskola törzslapi bejegyzés céljából értesíti azt az iskolát, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra

lépéséről - figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott, illetve a vendégtanulóként szerzett osztályzatot - az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

VI. A vizsgák szervezésének, lebonyolításának általános szabályai

Az igazgató feladatai:

Az igazgató felel a vizsga törvényes előkészítéséért és a zavartalan lebonyolítás feltételeinek megteremtéséért.

Az előkészítés feladatai:

- a jelentkezések összegyűjtése,
- döntés a jelentkezésekről és mentesítésekről, a döntés határozatba foglalása,
- a vizsgarend kialakítása, helyszínek, időpontok kijelölése, bizottságok megbízása,
- a vizsgafeladatok, vizsgatételek elkészíttetése a követelmények alapján,
- a vizsga körülményeinek, feltételeinek biztosítása a zavartalan lebonyolítás érdekében.

A vizsgabizottság

A tanulmányok alatti vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. Ha a vizsgát az iskola szervezi, a vizsgabizottság az iskola pedagógusaiból áll, elnökét és tagjait - kérdező tanár, ellenőrző tanár - az igazgató bízza meg.

A vizsgabizottság elnökének feladatai:

- felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért,
- meggyőződik arról, hogy a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, illetőleg teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit (előzetes értekezlet, tájékoztató értekezlet, záró értekezlet, eredményhirdető értekezlet),
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

Az elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A vizsgabizottság tagjainak feladatai:

A kérdező tanár csak a vizsga tárgya szerinti tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus lehet.

Feladatai a vizsga előkészítése során:

- elkészíti és a felkészüléshez a tanulóknak átadja a vizsga témaköreinek listáját,
- elkészíti az írásbeli feladatsort, a szóbeli tételsort.
- A vizsgázók írásbeli dolgozatait a vizsgát követően, a szóbeli vizsga előtt kijavítja és értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.

A szóbeli/gyakorlati vizsga során:

- kérdésekkel segíti a vizsgázót a tétel kifejtésében,
- a részpontoszámokat rávezeti a vizsgarész értékelő lapjára,

- gondoskodik az egyes tantárgyak vizsgáihoz szükséges segédeszközökről,
- közreműködik a szóbeli vizsga rendjének megtartásában.

Az ellenőrző tanár:

Az igazgató jelöli ki a munkaközösség tagjai közül. Kontroll szerepet tölt be a vizsga során. Közreműködik az írásbeli dolgozat pontszámának véglegesítésében, a szóbeli tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, javaslatot tesz a vizsgázó teljesítményének értékelésére.

A vizsgarészek lebonyolítása

1. Az írásbeli vizsga szabályai

- Egy napon egy tanulónak maximum három írásbeli vizsga szervezhető, a vizsgák között legalább 10 perc pihenőt kell biztosítani. Az írásbeli feladatsort egy adott évfolyam összes tanulójának azonos időpontban kell megírnia. Ha a tanuló neki fel nem róható okból nem tud részt venni a javítóvizsgán a kijelölt napon, akkor új feladatsort kell számára készíteni.
- A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.
- A vizsga kezdetekor a vizsgaelnök a vizsgáztató tanár jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket/kiosztja a feladatlapokat.
- A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.
- Az írásbeli vizsgán csak a iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával(golyóstollal) kell elkészíteni.
- Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik; azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapra feltünteti nevét. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.
- A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként negyvenöt perc, magyar nyelv és irodalom vizsgatantárgy esetén hatvan perc. Ha az írásbeli vizsgát bármilyen esemény megzavarja, a kiesett idővel a rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

2. A szóbeli vizsga szabályai:

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető szóbeli vizsga.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.
- A vizsgateremben egy időben legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a kérdező tanár gondoskodik.

- A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a kérdező tanártól kaphat segítséget.
- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik.
- Minden vizsgázónak vizsgatantárgyanként legalább húsz perc gondolkodási időt kell biztosítani a felkészülésre, kivétel az idegen nyelv, ahol nincs felkészülési idő. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania.
- Egy-egy vizsgatantárgyból a feleltetés időtartama tíz percnél nem lehet több. A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt. A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagából teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vagy pótfeladatot biztosít részére. A póttételből való felkészülési idő és felet-idő is minimálisan 20 perc illetve 10 perc.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő vizsgatantárgyból történő tételhúzás előtt legalább harminc perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.

VII. A vizsga értékelése:

jeles (5)

jó (4)

közepes (3)

elégséges (2)

elégtelen (1)

VIII. Szabálytalanságok kezelése

Ha a vizsgáztató tanár az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató tanár a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az igazgatónak.

Az igazgató az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja. A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató tanár nyilatkozatát, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, esemény leírását, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató

tanár, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó külön véleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.

Ha a vizsgáztató tanár a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az igazgatót.

Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik - a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő - tanárból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegelésével a következő döntést hozhatja:

- a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
- az adott vizsgatantárgyból - a javítóvizsga kivételével - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja.

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását, a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni.

IX. A tanulmányok alatti vizsga iratai és kezelésük

A vizsga jegyzőkönyve

A tanulmányok alatti vizsgákról jegyzőkönyvet kell kiállítani.

Amennyiben a jegyzőkönyv nyomtatvány nem tartalmazza a rendeletben meghatározott adatokat, azt külön rögzíteni kell, valamint a vizsgázó személyes adatait tartalmazó jegyzőkönyvet a vizsgajegyzőkönyv iktatószámával el kell látni.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján a jegyzőkönyvön az alábbi adatokat tartalmazza:

- a vizsgát lebonyolító intézmény nevét, OM azonosítóját és címét,
- a tanuló nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, anyja születéskori nevét, lakcímét,
- a vizsgatárgy megnevezését,
- az írásbeli vizsga időpontját, értékelését,
- a szóbeli és/vagy gyakorlati vizsga időpontját, a feltett kérdéseket, a vizsga értékelését és a kérdező tanár aláírását,
- a végleges osztályzatot,
- a jegyzőkönyv kiállításának helyét és idejét,
- az elnök, a jegyző és a vizsgabizottság tagjainak nevét és aláírását.

Több évfolyam több tantárgyi követelményének teljesítése:

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.

Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.

Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

X. Jogorvoslat

A tanulmányok alatti vizsgákkal összefüggésben hozott döntésekkel szemben a tanuló, illetve a kiskorú tanuló esetében a szülő a jogorvoslathoz való alkotmányos jogát érvényesítheti. A tanulmányok alatti vizsgákkal kapcsolatos döntések, illetve azok elmulasztása ellen az eljárást megindító kérelem a közléstől, ennek hiányában a tudomásra jutástól számított tizenöt napon belül nyújtható be az iskolához, mint első fokon döntő szervhez. A felül bírálati kérelem

és a törvényességi kérelem benyújtásával kapcsolatos határidő számítására, a mulasztásra, a kérelem elbírálásával kapcsolatos eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló (2004. évi CXL. törvény 102. §) törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

XI. Az intézmény külön alkalmassági vizsgát nem folytat le, az óvodai szakvéleményt veszi figyelembe beiratkozáskor, kivéve, ha túljelentkezés van.

V. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

V.1. A pedagógiai program érvényességi ideje

Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2016. szeptember 1. napjától 2020. augusztus 31. napjáig szól.

V.2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
2. A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
3. A 2019-2020. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítani kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

V.3. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
  - a nevelőtestület bármely tagja;
  - a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - a szülői munkaközösség;
  - az iskola fenntartója.
2. A tanulók a pedagógiai program módosítását az alkalmazotti közösség, diákönkormányzati képviselői útján az alkalmazotti közösségnek javasolhatják.
  3. A pedagógiai program módosítása a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni az alkalmazotti közösség, diákönkormányzat és a szülői közösség véleményét.
  4. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.
  5. A módosított pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától az első és az ötödik évfolyamtól kezdve felmenő rendszerben kell bevezetni.

V.4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
2. A házirend elolvasható az iskola honlapján.
3. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
4. A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - az iskola honlapján;
  - az iskola fenntartójánál;
  - az iskola irattárában;
  - az iskola könyvtárában;
  - az iskola nevelői szobájában;
  - az iskola igazgatójánál;
  - az iskola igazgatóhelyettesénél;
  - a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél;

Szászberek, 2018-08-31

Lajkó József
ig.

VI. A Pedagógiai Program elfogadása

Szülői Közösség

A Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola Szülői Közössége a Pedagógiai Programot 2018-05-17-én megismerte és támogatja.

SZK.v

Alkalmazotti Közösség

A Szászbereki Kolping Katolikus Általános Iskola Alkalmazotti Közössége a Pedagógiai Programot 2018-08-28-án megvitatta és egyhangúlag elfogadta.

Lajkó József
ig.

1. számú melléklet

MATEMATIKA

1. évfolyam

Gondolkodási módszerek alapozása

Követelmények

A tanuló:

- tudjon tárgyakat, elemeket sorba rendezni, összehasonlítani, szétválogatni megnevezett vagy választott tulajdonság alapján;
- legyen képes a halmazok számosságának megállapítására;
- használja helyesen a több, kevesebb, ugyanannyi szavakat, jeleket;
- tudjon igaz-hamis állításokat alkotni; állítások helyességét eldönteni;
- legyen képes növekvő és csökkenő számsorozatok felismerni, képezni adott szabály alapján;
- egyszerűbb esetekben tudjon szabályjátékok és sorozatok szabályát szóban megfogalmazni.

Számtan, algebra

Követelmények

A tanuló:

- tudja a halmazokat összehasonlítani számosságuk szerint;
- biztosan írja, olvassa, rendezze sorba nagyság szerint a számokat húszas számkörben;
- használja, értelmezze pontosan a relációs jeleket;
- képezzen adott szabály alapján növekvő és csökkenő számsorozatok;
- ismerje a számok kéttagú összeg-és különbségalakjait húszas számkörben;

- ismerje fel a páros és páratlan számokat;
- tudja a számok szomszédait;
- tudjon hozzátevést, elvételt tevékenységgel elvégezni, a műveletet szóban megfogalmazni;
- legyen kellő gyakorlata az összeadás, kivonás, bontás, pótlás alkalmazásában;
- tudjon egyszerű szövegösszefüggést lejegyezni rajzzal, számokkal, művelettel.

Geometria, mérés

Követelmények

A tanuló:

- legyen képes helymeghatározásra a tanult kifejezések alkalmazásával;
- ismerje fel, tudja kiválasztani az alakzatok közül a háromszöget, négyszöget és a kört;
- tudjon hosszúságot, űrtartalmat, tömeget mérni választott és szabvány egységekkel;
- használja egyszerű szám és szöveges feladatokban a m, kg, l egységeket;
- tudja helyesen alkalmazni a hét, nap, óra időtartamot.

2. évfolyam

Gondolkodási módszerek alapozása

Követelmények

A tanuló:

- tudja halmazok számosságát megállapítani és összehasonlítani;
- tudjon halmazokat képezni adott tulajdonság alapján;
- nevezze meg kiválogatott elemek közös tulajdonságát;
- legyen képes összefüggések megfigyelésére, leolvasására, megfogalmazására;
- tudja állítások igazságát eldönteni, igaz állításokat fogalmazni;
- legyen képes tárgyakat, számokat sorba rendezni adott szempont szerint;
- készítsen nyitott mondatot ábráról, szövegről, tegye igazzá behelyettesítéssel, próbálgatással;
- ismerje a szöveges feladat megoldásának menetét;
- ismerjen fel és képezzen számsorozatokot adott szabály alapján;
- összetartozó elempárok keresése.

Számtan, algebra

Követelmények

A tanuló:

- tudjon tárgyakat meg- és leszámolni egyesével, kettesével, ötösével, tízesével;
- ismerje a számok nevét és jelét 100-as számkörben;
- tudjon számokat összehasonlítani nagyság szerint, sorba rendezni 100-as számkörben;
- találja meg a számok helyét a számegyenesen;
- ismerje fel a számok összegalakját, különbségalakját, kéttényezős szorzatalakját, és hányados-alakját;
- tudja értelmezni az összeadást, kivonást, szorzást, osztást 100-as számkörben;
- végezze el az összeadást, kivonást, pótlást eszközhasználat nélkül 100-as számkörben;
- ismerje biztonságosan a kisegyszeregyet;
- ismerje a maradékos osztást;
- ismerje fel a műveletek közötti kapcsolatokat;
- tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatokat.

Geometria, mérés

Követelmények

A tanuló:

- ismerje fel a téglalapot, négyzetet;
- tudjon létrehozni testeket, síkidomokat másolással;
- ismerje fel a testek tulajdonságait (élek, lapok, csúcsok);

- tudjon alakzatokat csoportosítani, válogatni megadott szempont szerint;
- ismerje, használja a tanult szabványegységeket;
- végezzen gyakorlati méréseket a tanult szabvány mértékegységekkel;
- ismerje, használja helyesen a mérőeszközöket

3. évfolyam

Gondolkodási módszerek alapozása

Követelmények

A tanuló:

- tudjon elhelyezni elemeket adott tulajdonságú halmazokba;
- ismerje az alaphalmaz, részhalmaz fogalmát;
- állapítsa meg egyszerű sorozatok szabályát, tudja folytatni az elkezdett sorozatot;
- tudjon megfogalmazni igaz, hamis állításokat, állítások igazságát eldönteni;
- tudjon egyszerű nyitott mondatokat kiegészíteni igazzá, hamissá, nyitott mondatok igazsághalmazát megkeresni kis véges alaphalmazon;
- értelmezzen egyszerű szöveges feladatokat, tudja az adatokat lejegyezni, megoldási tervet készíteni.

Számтан, algebra

Követelmények

A tanuló:

- Tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 1000-es számkörön belül.
- Helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint.
- Tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni.
- Ismerje a számok egyes, tízes, százaskörök szomszédjait, tízesekre, százasokra kerekített értékét.
- Tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást.
- Tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal.
- Legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 1000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű szorzóval).
- Becslést, ellenőrzést eszközként használja.
- Ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén.
- Tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.

Geometria, mérés

Követelmények

A tanuló:

- Ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat, nevezze meg néhány tulajdonságukat.
- Tudjon előállítani síkidomokat, testeket tevékenységgel.
- Ismerje és használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során.
- Tudjon megoldani szám és szöveges feladatokat a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc)

4. évfolyam

Gondolkodási módszerek alapozása

Követelmények

A tanuló:

- tudja halmazok számosságát megállapítani, összehasonlítani;
- tudjon halmazokat képezni, kiválogatott elemek közös tulajdonságát megnevezni;
- legyen képes összefüggések felismerésére, megfogalmazására;
- tudja eldönteni állítások igazságtartamát, igaz, hamis állításokat fogalmazni;
- tudja megkeresni nyitott mondatok igazsághalmazát;
- ismerje és alkalmazza a szöveges feladatok megoldási algoritmusát;

- tudjon folytatni számsorozatokot a felismert szabály alapján;
- tudja megkeresni az összes lehetőséget egyszerű kombinatorikus feladatokban

Számтан, algebra

Követelmények

A tanuló:

- tudjon biztosan tájékozódni a tízes számrendszerben 10 000-es számkörön belül;
- helyesen írja, olvassa a számokat, bontsa azokat helyi érték szerint;
- tudjon számokat nagyság szerint összehasonlítani, sorba rendezni;
- ismerje a számok egyes, tízes, száz, ezres szomszédjait, tízesekre, százakra, ezresekre kerekített értékét;
- tudja értelmezni, megoldani a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást;
- tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal, 1000-rel;
- ismerje a helyes műveleti sorrendet több művelet esetén;
- legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval);
- becslést, ellenőrzést eszközként használja;
- tudjon megoldani egyszerű szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával.

Geometria, mérés

Követelmények

A tanuló:

- ismerjen fel egyszerű geometriai alakzatokat;
- ismerje fel az alakzatok geometriai tulajdonságait, válassza ki a megadott tulajdonságú alakzatokat;
- tudjon síkidomokat, testeket létrehozni adott feltételekkel;
- ismerje a kocka és a téglalap tulajdonságait (lapok, csúcsok, élek száma);
- ismerje és önállóan használja a mérőeszközöket és mértékegységeket gyakorlati mérések során;
- tudjon megoldani a tanult mértékegységekkel (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc) szám és szöveges feladatokat;
- tudja kiszámítani a téglalap és a négyzet területét.

Valószínűségi játékok, statisztika

Követelmények

A tanuló:

- tudja használni a biztos, lehetséges és lehetetlen fogalmakat;
- tudja egyszerű valószínűségi kísérletek lehetséges eseteit megkeresni;
- tudjon grafikorról, táblázatból néhány adatot leolvasni, táblázatot, egyszerű grafikont készíteni.

Kimeneti követelmények

A tanuló:

- legyen képes a halmazok számosságának megállapítására, összehasonlítására;
- tudjon tárgyakat, elemeket sorba rendezni, összehasonlítani, szétválogatni megnevezett vagy választott tulajdonság alapján;
- használja, értelmezze pontosan a relációs jeleket ($<$, $>$, $=$);
- legyen biztos számfogalma a tízes számrendszerben 10 000-es számkörön belül;
- helyesen írja, olvassa a számokat készségszinten;
- tudja értelmezni, elvégezni a szóbeli összeadást, kivonást, szorzást és osztást a 10 000-es számkörben.
- tudjon szorozni, osztani 10-zel, 100-zal szóban;

- legyen jártas az írásbeli műveletek végzésében 10 000-es számkörben (összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű és kétjegyű szorzóval, osztás egyjegyű osztóval);
- tudja ellenőrizni a számítások helyességét;
- tudjon megoldani egyszerű, legfeljebb két művelettel leírható szöveges feladatot a megoldási algoritmus alkalmazásával;
- ismerje fel, és nevezze meg az egyszerű geometriai alakzatokat: négyszöget, háromszöget, négyzetet, téglalapot és a kört;
- ismerje és használja a szabvány mértékegységeket gyakorlati mérések során, tudja elvégezni az egyszerű átváltásokat (km, m, dm, cm, mm, t, kg, dkg, g, hl, l, dl, cl, ml, év, hónap, hét, nap, óra, perc, másodperc);
- tudja megmérni, kiszámítani a téglalap és a négyzet területét konkrét esetekben

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. évfolyam - A továbbhaladás feltételei

Első évfolyam végén a tanterv nem határoz meg a továbbhaladáshoz szükséges feltételt, az első és második évfolyamot egy fejlesztési szakasznak tekinti.

2. évfolyam - A továbbhaladás feltételei

Szóbeli és írásbeli közlések, utasítások megértése. Kérdésekre értelmes, rövid válaszadás. A mindennapi kommunikáció alapformáinak alkalmazása a szokás szintjén: köszönés, bemutatkozás, megszólítás, kérdezés, kérés, köszönetnyilvánítás, köszöntés a felnőttekkel és a társakkal való kapcsolatokban. Feldolgozott szövegek megértésének igazolása: válaszadás kérdésekre, tartalom elmondása tanítói segítséggel. Ismert szöveg gyakorlás utáni folyamatos felolvasása. A vers és a próza megkülönböztetése. A magyar ábécé ismerete, szavak, nevek betűrendnek megfelelő sorba rendezése. A magánhangzók és a mássalhangzók megkülönböztetése; az időtartam helyes jelölése szóban és írásban. Szavak, szószerkezetek, két-három kijelentő és kérdő mondat helyes leírása másolással, tollbamondás után. A kiejtéssel megegyezően írt rövid szavak biztos helyesírása. 20 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése. Szavak szótagolása, elválasztása. Szöveg tagolása mondatokra. A kijelentő és a kérdő mondat felismerése, megnevezése, helyesírása. A szótó és a toldalék felismerése, jelölése szavakban.

3. évfolyam - A továbbhaladás feltételei

Egyszerű szerkezetű mesék, elbeszélések eseményeinek elmondása néhány összefüggő mondattal. A feldolgozott művek témájával kapcsolatos kérdések, válaszok megfogalmazása. Ismert feladattípusok szóbeli és írásbeli utasításainak megértése. Fél oldal terjedelmű, ismert témájú szépirodalmi és ismeretterjesztő szövegek felolvasása felkészülés után. Öt-hat mondatból álló elbeszélő fogalmazás írása felkészülés után, ismert témákban. A fogalmazások tagolása. Egyéni tempójú, rendezett, tiszta íráskép. Az írásbeli munkák javítása tanítói segítséggel. Az igék, a főnevek és a melléknevek felismerése, megnevezése. A személynevek, állatnevek, a lakóhely nevének helyes leírása. A begyakorolt szavak helyesírása a kiejtés szerint, a szóelemzés alapján. Egyszerű és összetett szavak elválasztása önállóan. További 25-30 begyakorolt szóban a j/ly helyes jelölése.

4. évfolyam - A továbbhaladás feltételei

Érthető, folyamatos beszéd a mindennapi kommunikációban. Az udvarias beszédfordulatok használata a mindennapi beszédhelyzetekben. A mondanivaló értelmes, lényegre törő megfogalmazása szóban. Előzetes felkészülés után ismert tartalmú szöveg pontos, folyamatos, értelmező felolvasása, a szövegfonetikai eszközök használata. 15-20 soros szöveg önálló olvasása, a szövegértés igazolása feladatok önálló megoldásával: válaszadás, lényegkiemelés, jegyzet készítése. Magyar költők és írók nevéhez a megfelelő művek kapcsolása, alkotásaik címének felelevenítése. Esztétikus, rendezett egyéni írás. Mondatok helyes leírása. A mondatfajták felismerése, megnevezése, helyes leírása. A szavak szófajának megnevezése a

tanult szófajok esetében. Az egyalakú szótövek, a tanult toldalékok felismerése, a szavak toldalékos alakjának helyesírása. Az igealakok felismerése, az igekötős igék helyesírása ismert szavak esetében. A tulajdonnevek fajtáinak helyesírása, a földrajzi név, intézménynév, címek, márkanevek, díjak nevének esetében a begyakorolt szavak helyesírása. A főnevek tárgyragjának, a többes szám jelének felismerése. A melléknév, a számnév helyes írásmódja. A hibák javítása tanítói segítséggel, önellenőrzéssel. Adott témáknak megfelelő könyvek megkeresése, használata a könyvtárban.

KÖRNYEZETISMERET

1. évfolyam- A továbbhaladás feltételei

- tájékozódjon jól saját testén,
- tudja az irányokat helyesen használni a gyakorlatban,
- ismerje iskolája nevét és pontos címét, helyiségeit, rendeltetészerű használatát,
- tudja iskolájában útbaigazítani az idegeneket,
- tudja elmondani saját lakcímét,
- ismerje a napszakokat, a hét napjait, a hónapok és az évszakok elnevezéseit és egymást követő sorrendjét,
- tudjon beszámolni a napi időjárásról, a tanult időjárás-elemek használatával szóban, és rajzban,
- konkrét esetekben tudja az élőt az életteltől megkülönböztetni,
- tudja megnevezni az emberi test főbb részeit,
- ismerje fel a megfigyelt lágy- és fás szárú virágos növény fő részeit

2. évfolyam -A továbbhaladás feltételei

- ismerje fel a környezete tárgyainak és élőlényeinek néhány érzékelhető tulajdonságait.
- tudjon önállóan tájékozódni az otthona és az iskola környékén.
- ismerje lakóhelye legfőbb jellegzetességeit, hagyományait.
- ismerje fel közvetlen környezete jellemző természeti formáit.
- tudja útbaigazítani az idegent lakóhelyén.
- ismerje lakóhelye főbb jellegzetességeit, ismertessen egyet a település hagyományai közül.
- ismerje a leggyakoribb közlekedési veszélyforrásokat, valamint azok elkerülésének módját.
- tudjon megfigyeléseiről, tapasztalatairól beszámolni szóban kérdések segítségével.
- legyen képes méréseket végezni, használja helyesen a mérőeszközöket és mértékegységeket.
- tudja lejegyezni a mérési eredményeit.
- a megismert növényeket tudják leírni szóban.
- nevezzék meg a tanult állatok néhány jellemző tulajdonságát.
- tudja, hogy az élőlények táplálkoznak, lélegeznek, szaporodnak, növekednek, fejlődnek, elpusztulnak.
- tudja az emberi test főbb részeit megnevezni.

3. évfolyam -A továbbhaladás feltételei

- Legyen képes a zöldterületeken élő leggyakoribb élőlények felismerésére, jellemzésére, megnevezésére.
- Vegye észre a növények és az állatok sokrétű kapcsolatát, tudjon rá példát mondani.
- Ismerje a növényi szervek feladatát. Vegye észre a növényi élet ciklusát.
- Tudja, hogy az élőlények életben maradásához tápanyagokra, levegőre, vízre, megfelelő hőmérsékletre, fényre van szükség. Ismerje a növények és az állatok legfontosabb hasonlóságait, lássa a táplálékuk megszerzése közötti különbséget.
- Lássa, hogyan alkalmazkodnak az élőlények a kedvezőtlen környezeti feltételekhez.
- Tudja megkülönböztetni az egészséges és a beteg állapotot.
- Ismerje fel, hogyan kerülhetők el a betegségek.

- Tudja a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját.
- Legyen képes tájékozódni az iskola környékéről készített térkép-vázlaton.
- Állapítsa meg helyesen iránytű segítségével a fővilágtájakat.
- Ismerje meg lakóhelyét, tudjon önállóan tájékozódni a település térképén.
- Tudja néhány mondatban bemutatni a fővárost.
- Legyen képes felfedezni a fővárosi és vidéki élet közötti különbségeket.
- Ismerjen fel néhányat képről Budapest nevezetességei, hídjai közül.
- Vegye észre, hogy a helytelen emberi magatartás hogyan veszélyezteti az élőlények életét.
- Tudjon tanári segítséggel kísérleteket, méréseket végezni, tapasztalatait elmondani és írásban, rajzban rögzíteni.

4. évfolyam - A továbbhaladás feltételei

- Tudjon tanári segítséggel méréseket, egyszerű kísérleteket végezni, tapasztalatait rögzíteni.
- Ismerje fel, nevezze meg és jellemezze a tanult életközösségek legjellemzőbb élőlényeit
- Értse az élőlények élőhelye, életmódja és testfelépítése közötti egyszerű összefüggéseket.
- Tudja az élőlényeket a megfelelő csoportba besorolni. Ismerje ezeknek a csoportoknak a jellemző tulajdonságait.
- Legyen képes a megismert élőlényekből egyszerű táplálékláncot összeállítani.
- Lássa az emberi tevékenység és a természet veszélyeztetettsége közötti összefüggést.
- Érezze át a természet védelmének fontosságát, cselekedjen a természet megóvása érdekében.
- Ismerje lakóhelye védett természeti értékeit.
- Legyen képes méréseket végezni a tanult körben az emberi testen, nevezze meg a tanult élettani jellemzőket.
- Ismerje az életünkhöz szükséges környezeti feltételeket.
- Nevezze meg a környezetében tapasztalható környezetszennyező forrásokat, legyen tudatában azok egészségkárosító hatásával.
- Legyen képes elemi szinten tájékozódni Magyarország domborzati térképén.
- Tudjon irányokat meghatározni a fővilágtájak segítségével.
- Találja meg lakóhelyét és nagytájainkat a domborzati térképen.
- Tudjon bemutatni egy kirándulóhelyet lakóhelye közeléből.
- Nevezze meg a különbségeket az eltérő településtípusok között.
- Nevezze meg a lakóhelyén élő népcsoportokat.
- Ismerje fel a Földön kívüli térségek létét.

Kimeneti követelmények a 4. év végén

A 4. évfolyam végén a tanuló:

- Ismerje a saját testhez viszonyított irányokat. Tudjon tájékozódni otthon, az iskolában, az iskola környékén, a lakóhelyén, az égbolton.
- Ismerje a felszíni formák jelölését. Tájékozódjon elemi szinten Magyarország domborzati térképén. Nevezze nevén a település jellemző felszíni formáit, felszíni vizeit, nevezetes épületeit.
- Legyen képes útbaigazítást adni saját lakóhelyén.
- Ismerje lakóhelyének védett értékeit.
- Tudjon méréseket végezni, a mérési eredményeket helyesen lejegyezni. Használja helyesen a mértékegységeket.
- Használja helyesen a napszakok nevét. Sorolja fel megfelelő sorrendben a hét napjait, a hónapokat és az évszakokat. Ismerje ezek időtartamát.
- Tudja jellemezni az időjárást (aktuális, évszakoknak megfelelő) az időjárás elemek segítségével.
- Tudjon különbséget tenni az anyagok neve, tulajdonságai és változásai között.

- Ismerje az anyag halmazállapotait és azok néhány jellemzőjét
- Vegye észre az élettelen környezetben végbemenő változásokat. Használja helyesen az oldódás, olvadás szavakat.
- Ismerje fel, nevezze meg és jellemezze lakóhelyének egy-egy gyakori élőlényét a növények, gombák, rovarok, madarak, emlősök csoportjából. Tudjon példákat hozni az élőlények közötti kapcsolatokra.
- Nevezze meg az élőlények életműködéseit és életfeltételeit.
- Bizonyítsa példákkal az élőlények alkalmazkodását a környezet változásaihoz.
- Tájékozódjon jól saját testén. Nevezze meg és jellemezze a főbb életszakaszokat.
- Ismerje az egészségmegőrzéssel kapcsolatos tudni- és tennivalókat.
- Ismerje néhány fontosabb szerv nevét és működését.
- Tudja, hogy a környezet változása hogyan hat az életünkre.
- Ismerje a mentők, tűzoltók, rendőrség telefonszámát, értesítésük módját.
- Nevezze meg a környezetében tapasztalható környezetszennyező forrásokat, legyen tudatában ezek káros következményeivel. Cselekedjen a természet megóvása érdekében.
- Szerezzen ismereteket más ismerethordozók segítségével.
- Legyen képes a kérdésre néhány mondatos összefüggő felelettel válaszolni.
- Tudja a tapasztalatait, megfigyeléseit, méréseit írásban rögzíteni.

1.9.3.2. TANTÁRGYI MINIMUMOK A FELSŐ TAGOZATON

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

5. évfolyam

A kapcsolatfelvétel, megszólítás, köszönés, kérdés illemszabályainak ismerete és helyes alkalmazásuk. Folyamatos hangos és néma olvasás. Képesség a másolás, tollbamondás és emlékezet utáni írásra, önálló írásbeli feladatok megoldására. Az olvasott művekben néhány alapvető irodalmi téma fölismerése. Személyes és olvasmányélmény egyszerű megfogalmazása, elsősorban szóban. Történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról szóban és rövid fogalmazásban. Leírás készítése. A hang, a szó és a szóelem megkülönböztetése. Alapismeretek a hangok képzéséről, tulajdonságairól. Rokon és ellentétes jelentésű szavak, hangutánzó szavak, valamint szólások, közmondások jelentésének értelmezése egynyelvű szótárak, diákoknak szánt kézikönyvek használatával. A gyakran használt és az olvasott művekben előforduló szavak jelentésének értelmezése. Képesség a szókincs különböző rétegeiből származó szavak elkülönítésére nyilvánvaló esetekben, egyszerű köznapi vagy irodalmi szövegekben. Jártasság a korosztály számára készült szótárak használatában.

6. évfolyam

A beszédhelyzethez (címezett, szándék, tartalom) és a nyelvi illem alapvető szabályaihoz alkalmazkodó beszédmód a kommunikáció iskolai (tanórai) helyzeteiben. Az alapvető nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök helyes használata az élőbeszédben. Különböző témájú és műfajú szövegek értő olvasása, értelmes felolvasása. Jól olvasható írás, az írásos szöveg rendezett elhelyezése. Egyszerűbb olvasmánytartalmak összefüggő ismertetése az időrend, az ok-okozati összefüggések bemutatásával. Rövid tárgyyszerű beszámoló a feldolgozott művekről: szerző, cím, téma, műfaj. Az epikai művekről néhány fontos adat megnevezése: a helyzet, a helyszín, a szereplők, a főhős életútjának állomásai, a cselekmény menete. Lírai

művek formanyelvének (verselés, képiség) felismerése. Elbeszélés, leírás, jellemzés, készítése megbeszélte olvasmányok vagy személyes élmény alapján. A személyes élmény néhány mondatos megfogalmazása az olvasott irodalmi művek szereplőinek jellemével, a műben megjelenített élethelyzetekkel, érzelmekkel kapcsolatban. Az irodalmi olvasmányokhoz, egyéb tanulmányokhoz kapcsolódó információk gyűjtése a könyvtárban és / vagy az Interneten. Az adatok feljegyzése. Alapvető jártasság a korosztály számára készült lexikonok, vizuális, audiovizuális, elektronikus segédletek (Internet, CD-ROM stb.) használatában.

7. évfolyam

Részvétel a közéleti kommunikáció iskolai helyzeteinek különféle formáiban felszólalás, hozzászólás formájában. Saját vélemény megfogalmazása (az érvelés alapvető szabályait követve) a mindennapi élet egyszerűbb, a korosztály által is átlátható problémáiról, olvasmányokról. Udvarias együttműködés felnőtt és kortárs beszédpartnerekkel. A megértést biztosító hangos és néma olvasás. Rendezett, egyéni íráskép. Különféle műfajú és rendeltetésű (szépirodalmi, ismeretterjesztő, értekező) szövegek szerkezetének és jelentésének bemutatása. Epikus olvasmányok szerkezeti elemeinek elkülönítése, a fő- és mellékszereplők jellemzése. A szépirodalmi művekben megjelenő helyzetek és jellemek, érzelmek és gondolatok egyszerűbb összefüggéseinek bemutatása szóban és írásban. A lírai formanyelv (ritmus, rím, hangzás, képiség) stíluseszközeinek felismerése. Vázlat készítése szóbeli megnyilatkozáshoz, cselekményvázlat írása. Az egyszerű mondat részeinek, szintagmáinak megnevezése, elemzése. A mondatfajták biztos megkülönböztetése. A tanult nyelvhelyességi és helyesírási szabályok megfelelő alkalmazása: a tanulmányok során előforduló tulajdonnevek, a belőlük képzett melléknevek helyesírásának, az egybe- és külön írás elveinek ismerete és megfelelő alkalmazása. A Magyar helyesírási szótár önálló használata. A tárgyalt irodalmi művekhez, a mindennapi élet kérdéseinek megválaszolásához ismeretanyagok keresése a könyvtár nyomtatott és elektronikus információhordozóinak felhasználásával. Részvétel a csoportos történetalkotásban, az improvizációban és az elemző beszélgetésekben.

8. évfolyam

A köznyelv, a tanult szaknyelv, a társalgás és a szleng szókészletében meglévő eltérések felismerése és a kommunikációs helyzetnek megfelelő használatuk. A szöveg értő befogadását biztosító olvasás, különféle műfajú szövegek kifejező felolvasása, memoriterek elmondása. A tanulmányokhoz szükséges eszközszintű íráskészség, jól olvasható esztétikus írás. A feldolgozott művekről, olvasmányélményekről, színházi előadásról összefoglalás készítése a témának, a kommunikációs alkalomnak megfelelő stílusban felelet vagy rövid írásos beszámoló formájában. A megismert műfajok stíluseszközeinek megnevezése tárgyszerűen a tanult szakkifejezésekkel, jellemzésük példákkal. Az olvasott művekben megjelenített emberi problémák bemutatása önálló véleménynyilvánítással. Ismeretek a magyar irodalom nagyobb korszakairól (reformkor, a XX. század első és második fele), néhány alkotó portréja, az olvasott művek elhelyezése a korban. A leíró nyelvtani ismeretek rendszerezése: hangtani, szó- és alaktani, jelentéstani, mondattani jelenségek fogalmi szintű megnevezése, elemzése egyszerűbb esetekben. Mondattani nyelvhelyességi ismeretek alkalmazása szóban és írásban. Az idézés, a párbeszéd, a központosítás helyesírása. Tájékozottság a magyar nyelv eredetéről, helyéről a világ nyelvei között. Jártasság az önálló könyvtári munkában.

FIZIKA

7. évfolyam - Továbbhaladás feltételei

A tanuló legyen képes egyszerű jelenségek, kísérletek irányított megfigyelésére, a látottak elmondására, egyszerű tapasztalatok életkorának megfelelő értelmezésére. Tudja értelmezni és használni a tanult fizikai mennyiségeknek (út, sebesség, tömeg, erő, hőmérséklet, energia,

teljesítmény) a mindennapi életben is használt mértékegységeit. Ismerje fel a tanult halmazállapot-változásokat a mindennapi környezetben (pl. hó olvadása, vizes ruha száradása, stb.) Legyen tisztában az energia-megmaradás törvényének alapvető jelentőségével. Értse, hogy egyszerű gépekkel csak erőt takaríthatunk meg, munkát nem. Legyen képes kisebb csoportban, társaival együttműködve egyszerű kísérletek, mérések elvégzésére, azok értelmezésére.

8. évfolyam - Továbbhaladás feltételei

A diák ismerje fel a tanult elektromos és fénytani jelenségeket, a tanórán és az iskolán kívüli életben egyaránt. Ismerje az elektromos áram hatásait és ezek gyakorlati alkalmazását. Ismerje és tartsa be az érintésvédelmi és baleset-megelőzési szabályokat. Legyen képes tanári irányítással egyszerű elektromos kapcsolások összeállítására, feszültség- és árammérésre. Tudja értelmezni az elektromos berendezéseken feltüntetett adatokat. Ismerje a háztartási elektromos energiatakarékosság jelentőségét és megvalósításának lehetőségeit. Tudja az anyagokat csoportosítani elektromos és optikai tulajdonságaik szerint. Legyen tisztában a szem működésével és védelmével kapcsolatos tudnivalókkal, ismerje a szemüveg szerepét. Ismerje a mindennapi optikai eszközöket. Legyen képes alapvető tájékozódásra az iskolai könyvtár lexikonjai, kézikönyvei, természettudományos ismeretterjesztő könyvei, folyóiratai között.

IDEGEN NYELV

5. évfolyam - A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel kifejezett kérést, utasítást megért, arra cselekvéssel válaszol;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdéseket megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerűen megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr.

Beszédkésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre néhány szóban vagy egyszerű mondatban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokat mond, kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatokat megért;
- ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokból álló rövid szövegben fontos információt megtalál;
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló szöveg lényegét megérti.

Íráskésztség

A tanuló

- ismert nyelvi elemekből álló rövid mondatokat helyesen lemásol.

6. évfolyam

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket megért;

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megérti.

Beszédkésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket tesz fel;
- megértési probléma esetén segítséget kér
- tanult minta alapján egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel egyszerű mondatokban megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokból álló rövid szöveg lényegét megérti.

Íráskésztség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatokat helyesen lemásol.

7. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- megérti az utasításokat, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, egyszerű mondatokban megfogalmazott szöveg lényegét megért;
- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből kikövetkezteti.

Beszédkésztség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz;
- kérdéseket tesz fel;
- eseményt mesél el;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- beszélgetést kezdeményez, befejez.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegét megérti;
- egyszerű, képekkel illusztrált szöveget megért;

- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti.

Íráskészség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid szöveget diktálás után leír;
- egyszerű, strukturált szöveget (baráti üzenet, üdvözlés) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő szöveget ír.

8. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

Hallott szöveg értése

A tanuló

- utasításokat megért, azokra cselekvéssel válaszol;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kéréseket, kérdéseket, közléseket, eseményeket megért;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből fontos információt kiszűr;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel, megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- ismeretlen nyelvi elem jelentését jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegből kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben képes a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníteni.

Beszéd-készség

A tanuló

- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre egyszerű mondatokban válaszol;
- egyszerű mondatokban közléseket megfogalmaz,
- kérdéseket feltesz,
- eseményeket elmesél;
- megértési probléma esetén segítséget kér;
- egyszerű párbeszédben részt vesz.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- ismeretlen nyelvi elemek jelentését jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott szövegben kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben fontos információt megtalál;
- jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, kb. 100 szavas szöveg lényegét megérti;
- egyszerű történetet megért;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben ismeretlen nyelvi elemek jelentését kikövetkezteti;
- jórészt ismert nyelvi elemek segítségével megfogalmazott, kb. 100 szavas szövegben a lényeges információt a lényegtelenről elkülöníti.

Íráskészség

A tanuló

- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveget diktálás után leír;
- egyszerű közléseket és kérdéseket írásban megfogalmaz
- egyszerű, strukturált szöveget (üzenet, üdvözlés, baráti levelet) létrehoz;
- ismert struktúrák felhasználásával tényszerű információt közvetítő kb. 50 szavas szöveget ír.

INFORMATIKA

Minimumkövetelmények

6. évfolyam végén:

- Legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret.
- A tanuló értse, hogy ugyanazt az ismeretet különféle jelekkel leírhatjuk.
- Tudjon alapszinten kommunikálni az adott programokkal.
- Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában.
- Tudjon mappákat és fájlokat létrehozni, másolni, törölni.
- Képes legyen ábrákat, rajzokat készíteni rajzoló programmal.
- Tudjon szöveget karakter szinten formázni és egyszerű dokumentumot készíteni.
- Tudjon használni néhány közhasznú információforrást.
- Tudjon webhelyekre látogatni, és ott adott információt megkeresni.
- Küldjön és fogadjon elektronikus leveleket.
- Legyen képes egyszerű, hétköznapi algoritmusokat értelmezni, illetve végrehajtani.
- Tudjon eligazodni az iskolai könyvtár szabadpolcos állományában. Tudja, hogy milyen könyvtári szolgáltatásokat nyújt az iskolai könyvtár. Tudjon irányítással információt keresni a segédkönyvekben és helyi adatbázisban. Legyen képes megkülönböztetni a főbb könyvtári médiumokat.

7. évfolyam végén:

- A tanuló legyen képes a számítógép legfontosabb perifériáit kezelni.
- Tudjon tájékozódni a számítógép könyvtárstruktúrájában.
- Tudja használni a számítógép karbantartásához szükséges segédprogramok egyikét, vagy az operációs rendszer néhány szolgáltatását.
- Ismerje és tudja kezelni a multimédia alapelemeit (szöveg, kép, mozgókép, hang).
- Tudja használni az elektronikus levelezés alapszolgáltatásait.
- Képes legyen egyszerű feladatokhoz (néhány utasításból álló) algoritmusokat készíteni. Ismerjen fel algoritmus-szerkezeteket (elágazás, ciklus).
- Ismerje a könyvtártípusokat. Tudja használni az elektronikus könyvtárat. Tudjon információt keresni a segédkönyvekben (szótár, lexikon, enciklopédia) és az interneten.

8. évfolyam végén:

- A tanuló ismerje a számítógép fontosabb alkalmazási területeit és jelentőségét a mai társadalomban.
- Képes legyen többféle formázást tartalmazó szöveges- rajzos-táblázatos dokumentumot készíteni.
- Minta alapján tudjon dokumentumot készíteni.
- Tudjon adatokat táblázatos formában és diagramon megjeleníteni.
- Tudja, hogy a tárgyszó és a szakjelzet a könyv témáját fejezi ki. Tudjon a szakjelzet ismeretében a szabadpolcon műveket keresni. Legyen képes - segítséggel - a tárgyi katalógust használva egyszerű keresési feladatokat megoldani. Tudjon forrásokra hivatkozni.

MATEMATIKA

Minimumkövetelmények

5. évfolyam

Számтан, algebra

- A tanult számok helyes leírása, olvasása, számegyenesen való ábrázolása, két szám összehasonlítása.
- A tízes számrendszer biztos ismerete.
- Összeadás, kivonás, szorzás, kétjegyűvel való osztás a természetes számok körében.
- Egyjegyű nevezőjű pozitív törtek (legfeljebb ezredek tartalmazó tizedes törtek) összeadása és kivonása két tag esetén, az eredmény helyességének ellenőrzése.

- Helyes műveleti sorrend ismerete a négy alpművelet esetén.
- Egyszerű egyenletek, szöveges feladatok megoldása következtetéssel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Konkrét pontok ábrázolása, pontok koordinátáinak leolvasása.

Geometria, mérés

- Szakasz másolása, adott távolságok felmérése.
- Felezőmerőleges szemléletes fogalma.
- Téglalap (négyzet) kerületének, területének, kocka felszínének és térfogatának kiszámítása konkrét esetekben. Hosszúság és terület szabványmértékegységei és egyszerűbb átváltások konkrét gyakorlati feladatokban. A térfogat, űrtartalom, idő, tömeg mértékegységei.

Valószínűség, statisztika

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.
- Két szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

6. évfolyam

Gondolkodási módszerek

- Egyszerű, matematikailag is értelmezhető hétköznapi szituációk megfogalmazása szóban és írásban.

Számтан, algebra

- Tört, tizedestört, negatív szám fogalma. Pozitív törtek szorzása és osztása pozitív egészszel.
- 2-vel, 5-tel, 10-zel, 100-zal való oszthatóság.
- A mindennapi életben felmerülő egyszerű, konkrét arányossági feladatok megoldása következtetéssel.
- Egyszerű elsőfokú egy ismeretlenes egyenletek megoldása szabadon választható módszerrel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Biztos tájékozódás a derékszögű koordinátarendszerben.

Geometria, mérés

- A pont, egyenes, szakasz fogalmának helyes használata.
- Pont tengelyes tükrképének megszerkesztése.
- Párhuzamos és merőleges egyenesek előállítás, szögmásolás, szakaszfelező merőleges szerkesztése.
- Háromszögek, négyszögek kerületének kiszámítása.
- Téglalapot felszíne és térfogata konkrét esetekben. A térfogat és űrtartalom mértékegységeinek átváltása.

Valószínűség, statisztika

- Konkrét feladatok kapcsán a biztos és a lehetetlen események felismerése.
- Néhány szám számtani közepének (átlagának) meghatározása.

7. évfolyam

Gondolkodási módszerek

- Gondolatok (állítások, feltételezések, választások stb.) világos, érthető szóbeli és írásbeli közlése.
- Egyszerű állítások igazságának eldöntése.
- Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4 elem esetén.

Számтан, algebra

- Alpműveletek helyes elvégzése kis abszolútértékű egészek, törtek, tizedestörtek körében egyszerű esetekben.
- 10 pozitív egész kitevőjű hatványai, 10-nél nagyobb számok normálalakja.

- Egyenes és fordított arányosság felismerése és alkalmazása egyszerű konkrét feladatokban. -
- Egyszerű százalékszámítási feladatok.
- Osztó, többszörös, két szám közös osztóinak, néhány közös többszörösének megkeresése.
- Egyszerű elsőfokú egy ismeretlenes egyenletek megoldása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel is.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Lineáris függvények ábrázolása értéktáblázattal egyszerű esetekben.
- Egyszerű sorozatok folytatása adott szabály szerint, néhány taggal megadott sorozat esetén szabály(ok) keresése.

Geometria

- Szög (fok), hosszúság, terület, térfogat, tömeg, űrtartalom, idő mérése a szabványos mértékegységeinek ismerete.
- Háromszögek területének kiszámítása.
- Adott pont középpontos tükrképének megszerkesztése. Szögfelező szerkesztése.
- Háromszöggel kapcsolatos legegyszerűbb szerkesztések.
- Háromszögek és konvex négyszögek belső szögeinek összege.
- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok, valamint a forgáshenger felismerése, jellemzése.

Valószínűség, statisztika

- A gyakoriság fogalma.
- Egyszerű grafikonok olvasása, készítése.

8. évfolyam

Gondolkodási módszerek

- Szabatos, pontos írásbeli és szóbeli fogalmazás.
- Szövegértelmezés egyszerű esetekben.
- A tanult halmazműveletek felismerése két egyszerű, konkrét halmaz esetén.
- Sorba rendezés, kiválasztás legfeljebb 4-5 elem esetén, az összes eset felsorolása.

Számтан, algebra

- Alapműveletek helyes sorrendű elvégzése egyszerű esetekben, a racionális számkörben.
- Egyszerű algebrai egész kifejezések helyettesítési értékének kiszámítása.
- Elsőfokú egyenletek megoldása.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása következtetéssel, egyenlettel.

Összefüggések, függvények, sorozatok

- Az $a x + b$ függvény és ábrázolása konkrét racionális együtthatók esetén.

Geometria

- Háromszög és négyszög alapú egyenes hasábok felszíne és térfogata.
- Adott pont eltolása adott vektorral.
- Kicsinyítés és nagyítás felismerése hétköznapi szituációkban.
- Pitagorasz-tétel ismerete (bizonyítás nélkül).

Valószínűség, statisztika

- Relatív gyakoriság.
  - Leggyakoribb és középső adat meghatározása kisszámú konkrét adathalmazban.
- Grafikonok készítése, olvasása egyszerű esetekben.

TECHNIKA

5. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

Ismerkedés a környezet tudatos átalakításának elveivel és szükségességével. Egyszerű, mindennapos technikai rendszerek azonosítása. A kommunikáció alapfogalmainak alkalmazása, tömegkommunikációs eszközök kezelése. Egyszerű műveleti algoritmusok értelmezése és végrehajtása (egyszerű tervek és vázlatrajzok készítése). Becslés centiméter pontossággal, mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok olvasása és készítése. A gyalogos, a kerékpáros és a tömegközlekedés szabályainak és helyes magatartásformáinak alkalmazása. A következetes és rendszeres tisztálkodás ismerete. Az egészséges táplálkozás jelentőségének felismerése. A családi munkamegosztás ismerete, a házi és ház körüli munkák gyakorlása. A szükséges eszközök és szerszámok szakszerű és balesetmentes használata. Környezetkímélő magatartás és takarékoság fontosságának felismerése.

6. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal. Az információátvitel és továbbítás eszközeinek használata. A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata. Mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok készítése. Tárgyak felismerése vetületek alapján. A makett és a modell szerepe. Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása. A kerékpáros közlekedés szabályai. Az egészséges életmód ismeretei. Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése. Családi gazdálkodás összefüggései.

7. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A természet törvényeinek ismerete, gazdálkodás a természeti erőforrásokkal. Az információátvitel és továbbítás eszközeinek használata. A munkavégzéshez szükséges anyagok, az átalakításhoz szükséges szerszámok és gépek kiválasztása, balesetmentes és szakszerű használata. Mérés milliméter pontossággal. Egyszerű műszaki rajzok készítése. Tárgyak felismerése vetületek alapján. A makett és a modell szerepe. Logikai áramkörök értelmezése. A biztonságos közlekedés alkalmazása. A kerékpáros közlekedés szabályai. Az egészséges életmód ismeretei. Egyszerű háztartási munkák gyakorlati végzése. Családi gazdálkodás összefüggései.

8. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A villamos áram útjának ismerete az erőműtől a fogyasztókig. A lakás villamos berendezéseinek ismerete és helyes használata. Alapvető balesetvédelmi és érintésvédelmi ismeretek. A vezérlés és szabályzás megismerése, áramkörök készítése. A közművek (vízvezeték és fűtésrendszere) működésének ismerete. Ismerje az információs rendszereket. A fenntartható fejlődés problémájának megismerése. A közlekedési helyzetek helyes megítélése, a veszélyhelyzetek gyors felismerés és elhárítása. Tudja az egészséget fenyegető veszélyeket elkerülni, különös tekintettel a dohányzás, az alkohol és a kábítószer-fogyasztás veszélyeire. Ismerje az egészséges táplálkozás szabályait.

BIOLÓGIA

A továbbhaladás feltételei

7. évfolyam

A tanuló értse az éghajlati övezetek kialakulásának okait és a biotopok összetételének összefüggéseit az adott térségre jellemző környezeti tényezőkkel. Ismerje a globális környezetkárosítás veszélyeit, értse, hogy a változatosság és a biológiai sokféleség érték. Ismerje és megfelelő algoritmus alapján tudja jellemezni a jellegzetes életközösségeket alkotó legfontosabb fajokat, tudjon belőlük táplálékláncot összeállítani. Példákkal tudja illusztrálni az élőlények közötti kölcsönhatások leggyakoribb formáit. Tudja bemutatni az egye

életközösségek szerkezetét, térbeli elrendeződésük hasonlóságait és különbségeit. Ismerje az életközösségek változatosságának és változásának okait. Tudjon különbséget tenni csoportosítás és rendszerezés között. Legyen tisztába a fejlődéstörténeti rendszer alapjaival. Ismerje az élővilág országait, törzseit és jellegzetes osztályait. Tudja elhelyezni morfológiai jellegzetességeik alapján, az ismert élőlényeket a fejlődéstörténeti rendszerben (maximum osztály szintig). Lássa a sejtek, szövetek, és szervek felépítése és működése közötti összefüggést. Értse a sejt szintű és a szervezetszintű életfolyamatok közötti kapcsolatot. Ismerje az ivaros és az ivartalan szaporodás előnyeit és hátrányait, szerepüket a fajok fennmaradásában, a földi élet változatosságának fenntartásában. Tudjon önállóan és társaival együttműködve megfigyeléseket, vizsgálódásokat, kísérleteket végezni, tapasztalatairól feljegyzéseket készíteni. Rendelkezzen jártassággal a mikroszkóp használatában.

8. évfolyam

Tudják felsorolni az egyes életműködések szervrendszereinek fő részeit és ismerjék ezek működésének lényegét. Legyenek jártasak abban, hogy testükkel, életműködésükkel kapcsolatos ismereteket tudjanak szerezni a népszerűsítő művekből, és tudásuknak megfelelő szinten legyenek képesek az információk kritikus értékelésére.

Tudják az emberi életszakaszok főbb testi, lelki és viselkedésbeli jellemzőit felsorolni. Tudatosuljon bennük, hogy az ivarszervek nem azonos ütemben fejlődnek a többi szervrendszerrel, a korai szexuális élet ártalmas lehet. Értsék meg, hogy az egyes emberek egyedfejlődése különböző ütemű, ezért az azonos életkorúak között is lehetnek olyan jelentős fejlettségbeli különbségek, amelyek mégsem kórosak. Legyenek toleránsak a más ütemben fejlődő és fogyatékos emberekkel. Legyen igényük a tisztaságra és az egészséges életmódra. Értsék a betegségek megelőzésének fontosságát.

FÖLDRAJZ

7. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A tanuló legyen képes az egyes kontinensek, tájak, országok természeti- és társadalmi gazdasági jellemzőit bemutató képek, ábrák, adatok elemzésére, tanári irányítás alapján alapvető összefüggések felismerésére. Tudja megadott szempontok alapján bemutatni az egyes kontinenseket, tipikus tájait, legfontosabb országait. Ismerje fel a természeti és társadalmi környezet alapvető összefüggéseit. Legyen képes különböző térképi és egyéb földrajzi tartalmú információk felhasználására a témához kapcsolódóan. Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat.

8. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A tanuló tudja bemutatni hazánk földrajzi környezetének természeti- és társadalmi gazdasági jellemzőit megadott szempontok alapján. Tudja ismertetni hazánk tájainak természeti és társadalmi-gazdasági jellemzőit különböző térképi információk felhasználásával. Ismerje fel a természeti adottságok szerepét, hatását az egyes térségek gazdasági életében. Ismerje hazánk környezeti értékeit. Legyen képes önálló információgyűjtésre a megadott szempontok szerint különböző földrajzi-környezetvédelmi tartalmú információhordozókból, és tudja feldolgozni ezeket tanári irányítással. Tudja megmutatni térképen és felismerni kontúrtérképen a topográfiai fogalmakat. Tudja meghatározni és megfogalmazni földrajzi fekvésüket, kapcsoljon hozzájuk tartalmi jellemzőket.

KÉMIA

7. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A tanuló sorolja fel az atomot felépítő elemi részecskéket, tudja, hogy a protonok és az elektronok száma azonos a semleges atomban. Alkalmazza a periódusos rendszerben való elhelyezkedés és az atom protonszáma közti összefüggést. Nevezze meg a tanult atomokat, ionokat, molekulákat és tudja felírni kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Ismerje fel a tanult anyagokat tulajdonságaik alapján. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat. Legyen képes a tanult anyagok összetétel szerinti csoportosítására. Ismerje az égés folyamatának lényegét, mindennapi jelentőségét, feltételeit, veszélyeit, a helyes magatartásformát tűz esetén. Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz. Legyen képes egyszerű tudományos népszerűsítő irodalmi részlet értelmezésére, lényegének elmondására.

8. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A tanuló a tanult elemek helyét ismerje fel a periódusos rendszerben. Néhány fontos tulajdonság említésével mutassa be a tanult elemeket, vegyületeket, írja fel kémiai jelüket. Használja a molekulamodellt a tanult molekulák bemutatására. Értelmezze a kémiai reakció lényegét (kiindulási anyagok és termékek megadása) az elvégzett kísérletek alapján. Sorolja be a megismert anyagokat a megfelelő anyagcsoportokba, a kísérleti úton is megismert változásaikat, reakcióikat a megfelelő típusba (egyesülés, bomlás). Társítson minél több hétköznapi példát a tanultakhoz. Alkalmazza a kémiai biztonságról szóló törvénynek az elvégzett kísérlet anyagaira vonatkozó előírásait. Tudja, hogy a megismert anyagoknak, változásoknak mi a szerepük a mindennapi életben, ismerje helyes alkalmazásukat, környezet- és egészségkárosító hatásukat. Érzékszervvel megfigyelhető tulajdonságaik alapján azonosítsa a köznapiban is fontos szerves anyagokat. Használati utasítás alapján szakszerűen dolgozzon a háztartási vegyszerekkel, a mindennapi életben használt oldatokkal. Sorolja fel a természetes vizek összetevőit. Ismerje fel az egészséget, a környezet épségét veszélyeztető jelenségeket, problémákat saját környezetében. Sorolja fel a levegő és a természetes vizek szennyezéseit. Legyen képes egyszerű tudományos leírás önálló értelmezésére, felhasználására.

MOZGÓKÉP ÉS MÉDIAISMERET

Minimumkövetelmények

8. évfolyam végén:

- A tanuló legyen tisztában a mozgóképi közlés mód formanyelvi alapjaival. Az ábrázolás megismert eszközeit a mozgóképi szövegek értelmezése során alkalmazni is tudja.
- Legyen képes a technikai reprodukció és a személyes közlés elhatárolására, a beállítások és a jelenetek elkülönítésére, leírására és értelmezésére.
- Az egyes mozgóképi szövegeket tudja elkülöníteni a valóság ábrázolásához való viszonyuk szerint: tudjon különbséget tenni pl. a dokumentumfilm és a játékfilm között.
- Az életkorának megfelelő szinten képes a különböző médiumokból és médiumokról szóló ismeretek összegyűjtésére, azok rendszerezésére, az önálló megfigyelésekre.
- Tudjon érvelni olyan vitában, amely a médiaszövegek (pl. reklám, hírműsor) valóság tartalmáról folyik.
- A mozgóképi szövegekkel, a média működésével kapcsolatos ismereteit a műsorválasztás során is alkalmazni tudja.

TÖRTÉNELEM

5. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A diák tudjon különbséget tenni a történelem forrásai (tárgyi, írásos, szóbeli) között. Tudja, hogy a tanult történetek közül melyik történt előbb, melyik később, mennyivel – a kerettantervben megadott lépték szerint. Tudja, hogy az egyes történetek eseményeihez milyen nevek, helyszínek kapcsolhatók. Tudjon tanult történetet elmondani kérdések alapján a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történetek eseményeinek helyszíneit különböző léptékű térképeken megmutatni. Tudjon kérdéseket feltenni a tanult történetekhez.

6. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A diák legyen képes a korszakra jellemző képeket, tárgyakat, épületeket felismerni. Tudjon információt gyűjteni adott történelmi témában, tanári segítséggel. Tudjon tanult történetet önállóan elmesélni a kerettantervben megjelölt fogalmak felhasználásával. Tudja a tanult történet lényegét kiemelni. Tudjon különböző korszakokat térképen beazonosítani. Tudjon távolságot becsülni és számításokat végezni történelmi térképen.

7. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

Készítsen önállóan vázlatot az adott témáról. A diák tudjon beszámolót, kiselőadást tartani adott történelmi témáról, megadott ismeretterjesztő irodalom alapján. Tudjon egyszerű történelmi tárgyú táblázatokat, grafikonokat, diagramokat értelmezni néhány mondatban. Tudjon egyszerűbb forrásokat értelmezni tanári segítséggel. Ismerje az egyes történelmi korok, korszakok nevét és sorrendjét, ismerje egy-egy korszak fontosabb jellemzőit. Tudja, hogy a kerettantervben szereplő személyeknek mi volt a jelentőségük az adott időszakban. Tudja térben és időben elhelyezni az egyes korszakok fontosabb eseményeit. Tudja összehasonlítani különböző időszakok térképeit. Legyen képes egy-egy ország területváltozásait térképről leolvasni. Tudja megállapítani, hogy a magyar és egyetemes történelem megjelölt személyei közül kik voltak kortársak.

8. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A diák tudjon önálló könyvtári munka alapján kiselőadást tartani. Tudja, mi történt Európa más régiókban a magyar történelem egy-egy kiemelkedő eseménye idején. Legyen képes összefüggéseket találni a történelmi események és a technikai-gazdasági fejlődés legfontosabb állomásai között. Tudja a XX. századi magyar és egyetemes történelem legfontosabb fordulópontjait, idejét. Tudja ismertetni a demokráciák és diktatúrák legjellemzőbb vonásait. Legyen képes néhány jelentős eseményhez kapcsolódó forrást összehasonlítani. Ismerje a mai Magyarország közjogi és politikai rendszerének alapelemeit. Környezetének, lakóhelyének fontos történelmi eseményeit el tudja helyezni a köztörténet folyamában.

TERMÉSZETISMERET

5. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

Legyenek képesek konkrét természeti formák, tárgyak, élőlények és egyszerű jelenségek, folyamatok megfigyelésére, tapasztalatainak rögzítésére előszóban, rajzban és írásban. Tudják felidézni a természeti és az ember által létesített környezetre vonatkozó konkrét, szemléletes képi tartalmakat. E képzetek alapján tudjanak ítéleteket alkotni, következtetéseket levonni. Legyenek képesek a leggyakoribb térképjelek alapján elemi térképhasználatra. Fogalmazzák meg milyen az aktuális időjárás. Tudják a tanult mértékegységek alkalmazásával a vizsgált jelenségeket mennyiségileg is jellemezni, és a mért adatokat értelmezni. Tudják megkülönböztetni a különböző halmazállapotokat és értsék azok

változásait. Jellemezzék az évszakokat időjárásuk szerint. Ismerjék az időjárást kialakító legfontosabb tényezőket. Jellemezzék éghajlatunkat. Ismerjék az időjárási események és a felszín változása közötti összefüggéseket. Ismerjék fel a megfigyelt táj legfontosabb felszínformáit. Tudják értelmezni az egyszerű felszínformákat kialakulásuk szerint. Tudjanak jellemző tulajdonságokat mondani megfigyelt kőzetmintákról. Ismerjék fel az emberek földrajzi környezetet veszélyeztető tevékenységét. Értsék meg, hogy a környezet állapotának romlásáért az emberek a felelősek. Tudják megkülönböztetni leggyakoribb gyümölcsöket, zöldség- és növényeinket. Megfigyelt tulajdonságaik alapján jellemezzék azokat. Ismerjék a táplálkozásunkban betöltött szerepüket. Ismerjék fel a települési környezet leggyakrabban előforduló állatait és a háziállatokat. Legyenek tisztában az állatvédelem jelentőségével, erkölcsi szabályaival.

6. évfolyam

A továbbhaladás feltételei

A tanuló legyen képes egyszerű társadalmi-gazdasági jelenségek megfigyelésére a tapasztalatok szóbeli megfogalmazására, feljegyzésére és értékelésére. Tudjon biztonsággal tájékozódni a térképen. Olvasson le egyszerű információkat különböző térképekről. Legyen képes tanári irányítással tájékozódni a különféle földrajzi környezeti tartalmú információs anyagokban és ezek gyűjteményeiben. Tudjon alapvető földrajzi tartalmú adatokat, információkat értelmezni, összehasonlítani és azokból következtetéseket levonni. Legyen képes földrajzi tartalmú adatok, információk ábrázolására. Ismerje fel és nevezze meg térképen a közvetlen földrajzi térben való eligazodáshoz nélkülözhetetlen topográfiai fogalmakat. Ismerje fel a természetföldrajzi folyamatok és a történelmi, társadalmi-gazdasági események időnagyságrendi és időtartambeli különbségeit. Tudja bemutatni példák alapján a legfontosabb gazdasági ágazatok, illetve tevékenységek szerepét, jellemzőit. Ismerje fel az egyes településtípusok sajátos vonásait. Ismerje fel a földrajzi környezetre kifejtett emberi, társadalmi hatások következményeit, bizonyítsa példákkal az egyéni felelősség fontosságát a környezetkárosító folyamatok mérséklésében. Tudjanak a konkrét környezeti jelenségekből általánosítani, elvonatkoztatni. Ismerjék fel és értsék meg a vizsgált jelenségekben, folyamatokban megmutatkozó oksági kapcsolatokat, összefüggéseket, törvényszerűségeket. Legyenek képesek alapvető méréseket elvégezni és a mért adatokat értékelni. Ismerjék fel ezek közül azokat, amelyek veszélyesek lehetnek, tudják elkerülni azokat! Bemutatás után legyenek képesek egyszerű kísérleteket fegyelmezetten és a balesetvédelmi, érintésvédelmi, tűzvédelmi szabályok betartásával megismételni, a tapasztalt jelenségeket elmondani. Elemi szinten tájékozódjanak a térképen és a földgömbön a fokhálózat segítségével. Használják a térképet egyszerű földrajzi ismeretek megszerzésére, tudjanak adatokat leolvasni a domborzati és vízrajzi térképekről tudják felsorolni a kontinenseket és óceánokat. Ismerjék fel jellemző álló- vagy mozgóképről és leírás alapján hazánk nagytájakait, lakókörnyezetük néhány nevezetes települését, az ország fővárosát. Tudják felidézhető képzeletük segítségével jellemezni a hazai életközösségeket. Tudjanak egyszerű táplálékláncokat bemutatni. Ismerjék a legjellegzetesebb hazai növény és állatfajok testfelépítését, életmódját. Értsék meg a természet védelmének jelentőségét, a fenntartható gazdaság feltételeit.

ÉNEK-ZENE

5. évfolyam

- Részvétel a csoportos munkában és annak értékelő megbeszélésében
- Egy tánc alaplépéseinek ismerete
- Részvétel szerkesztett mozgásos jelenetekben
- Részvétel látott színházi előadás elemzésében

- a tanórán tanult dalok, dallamok éneklése (tisza intonációval, pontos ritmusban, helyes levegővétellel, zeneileg jól tagoltan)
- a Szózat éneklése emlékezetből
- új stílusú népdalok éneklése alkalmazkodó ritmussal
- ötfokú, hétfokú dallamok éneklése szolmizálva
- abc-s hangok megnevezése, leírása
- a legegyszerűbb hangközök felismerése kottában és hallás után
- a módosító jelek, előjegyzések használata – a hangjegyírás jelrendszerének pontos használata
- a tanult ritmusképletek hangoztatása
- a többször hallgatott reneszánsz és barokk zeneművek felismerése részleteik alapján
- a tanult hangszerek hangjának felismerése
- népi hangszerek és népi zenekar felismerése hallás után
- kvintváltó dallam improvizálása, variációk szerkesztése 2-4 ütem terjedelemben
- a tapasztalatszerzés útján megtanult zenei fogalmak pontos használata
- alapvető ismeretek zeneszerzőkről, zeneművekről

6. évfolyam

- Részvétel a csoportos munkában és annak értékelő megbeszélésében
- Egy tánc alaplépéseinek ismerete
- Részvétel szerkesztett mozgásos jelenetekben
- A rögtönzés szabályainak ismerete
- Részvétel látott színházi előadás elemzésében
- a tanórán tanult dalok, dallamok éneklése (tisza intonációval, pontos ritmusban, helyes levegővétellel, zeneileg jól tagoltan)
- új stílusú népdalok éneklése alkalmazkodó ritmussal
- ötfokú, hétfokú dallamok éneklése szolmizálva
- ábécés hangok megnevezése, leírása
- tájékozódás a kottában, zeneművek követése kottából
- dúr és moll hangnemek, egy kereszt és egy bé,
- énekes, hangszeres népdalfeldolgozások felismerése
- a szimfonikus zenekar hangszerei
- a bécsi klasszicizmus zeneszerzői, néhány mű
- zenei kérdés-felelet szerkesztése

7. évfolyam

- a tanult dallamok éneklése emlékezetből
- a tanult ritmusképletek hangoztatása
- verbunkos dallamok éneklése, népies műdalok éneklése
- a többször hallgatott zeneművek felismerése hallás után
- elemi ismeretek a tanult zenetörténeti korszakok jellegzetes stílusjegyeiről, zeneszerzőiről, műfajairól, a romantika stílusjegyei, műfajainak felsorolása
- a zenei szaknyelv pontos használata
- a hangjegyírás jelrendszerének pontos használata
- tájékozódás a kottában, zeneművek követése kottából
- dúr és moll hangnemek, két kereszt és két bé
- dallamalkotás népdalok dallami és formai törvényszerűségei alapján
- alapvető ismeretek a néphagyományokról, szokásokról, s az ehhez kapcsolódó dalanyag jellegzetességeiről.

8. évfolyam

- a tanult dallamok éneklése emlékezetből, bővítése 10-15 új dallal

- a tanult ritmusképletek hangoztatása, dinamikai jelek alkalmazása, könnyű dallamok és ritmusok írása és olvasása
- a többször hallgatott zeneművek felismerése hallás után, elhelyezése zenetörténeti korszakokban
- elemi ismeretek a tanult zenetörténeti korszakok jellegzetes stílusjegyeiről, zeneszerzőiről, műfajairól, a 19–20. századi zene stílusjegyei, műfajainak felsorolása
- a zenei szaknyelv pontos használata
- a hangjegyírás jelrendszerének pontos használata
- tájékozódás a kottában, zeneművek követése kottából
- dúr és moll hangnemek, két kereszt és két bé
- dallamalkotás ritmikai, dallami, formai és népzenei stílusokra vonatkozó ismeretek alapján
- alapvető ismeretek a néphagyományokról, szokásokról s az ehhez kapcsolódó dalanyag jellegzetességeiről,

Hittan tanterv

1-8. évfolyam

2013/2014

2. Melléklet

TARTALOM

HITTAN TANTERV 2. számú melléklet

TARTALOM.....	
I. A HITOKTATÁS RENDSZERESEN VISSZATÉRŐ FELADATAI.....	79
II. A LELKI NEVELÉS.....	79
III. A LITURGIKUS NEVELÉS.....	80
IV. AZ ÖNNEVELÉS MEGALAPOZÁSA.....	80
V. A TANULÓK MUNKÁJÁNAK SEGÍTÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE.....	81
1. ÉVFOLYAM.....	82
ISTEN GYERMEKEI VAGYUNK.....	82
(KERESZTÉNY ALAPISMERETEK).....	82
2. ÉVFOLYAM.....	87
JÉZUS HÍV.....	87
JÉZUS KRISZTUS AZ ISTEN FIA, A MI MEGVÁLTÓNK.....	87
3. ÉVFOLYAM.....	92
TALÁLKOZÁS JÉZUSSAL.....	92
4. ÉVFOLYAM.....	98
NÉPEM VAGY TOK - MONDJA AZ ÚR.....	98
5. ÉVFOLYAM.....	102
AZ ÉLET ISTEN NÉPÉNEK KÖZÖSSÉGÉBEN.....	102

(LITURGIA).....	102
6. ÉVFOLYAM.....	107
EGYHÁZUNK A TÖRTÉNELEMBEN.....	107
7. ÉVFOLYAM.....	111
BIBLIKUS HITTAN.....	111
ALAPVETŐ BIBLIAI ISMERETEK.....	111
HITÜNK AZ APOSTOLI HITVALLÁSBAN.....	111
7. ÉVFOLYAM.....	119
ISTEN ÜDVÖSSÉGTERVE AZ ÓSZÖVETSÉGBEN.....	119
(INTRODUKCIÓ).....	119
8. ÉVFOLYAM.....	124
BIBLIKUS ERKÖLCSTAN	124
KRISZTUS KÖVETÉSE.....	124
8. ÉVFOLYAM.....	132
AZ ÚJSZÖVETSÉG, ...	132
ISTEN ÜDVÖSSÉGTERVÉNEK BETELJESEDÉSE.....	132
(INTRODUKCIÓ)	132

Bevezetés

A KATEKÉZIS OKTATÁSI CÉLJA: Megismertetni Jézus örömhírét, tanítását és életét, amint azt Egyházunk tanítja.

A KATEKÉZIS NEVELÉSI CÉLJA: Az ifjúság bevezetése a keresztény életbe, hogy az Egyház öntudatos tagja legyen. Ismerje meg a keresztény értékeket, azokat a gyakorlati életben hasznosítsa.

A **tanterv** a Római Katolikus Hitoktatás Kerettanterve (összeállította az Országos Hitoktatási Bizottság Eger 1996) és a Katolikus Kerettanterv (összeállította a kerettantervi hittanecsoport 1996) alapján készült, kiegészítve a helyi sajátosságoknak megfelelően, heti két hittanórával 37 tanítási hétre.

Hitünk alapvető tanítását a Katolikus Egyház Katekizmusa tartalmazza. Jelen tantervben a Magyar Katekizmus 1995-ös kiadására hivatkozunk. (lásd sorszámok.) A tanterv szerint az adott évfolyamban az Országos Hitoktatási Bizottság által javasolt kérdéseket fel kell dolgozni, azokra önállóan válaszolni tudni kell. A tanulók ismerjék a leggyakoribb imádságokat. Miatyánk, Angyali üdvözet, Az Úrangyala, reggeli, esti ima, Hiszekegy (ökumenikus fordítás)

I. A HITOKTATÁS RENDSZERESEN VISSZATÉRŐ FELADATAI

A tanulók életkorának megfelelő motiváltságú készítés a napi imára, illetve Szentírás olvasásra, a vasárnapi szentmisén való részvételre, a gyakori szentáldozásra, rendszeres szentgyónásra, a mindennapi szeretetre, önfegyelemre, önnevelésre, a becsületes munkára és kötelességteljesítésre. A tanulóktól meg kell követelni a mindennapi életben az alapvető becsületes emberi magatartást, amit a keresztény magatartás is feltételez. Tanítványainknak többet kívánunk adni, ezért többet is követelünk tőlük. A kereszténység áldozatvállalást, kereszthordozást kíván. A hitoktatás ezért nem elégedhet meg a hitismeretek közlésével. Célja nem lehet csupán a hitismeretek átadása. Tanítványainknak nem csupán a keresztény műveltség elemeit akarjuk átadni. A hittanórák keretein belül alkalmat kell adni a fiataloknak arra, hogy hitükkel, a mindennapi keresztény életükkel kapcsolatos kérdéseiket feltehessék, azokra megfelelő választ kapjanak, még akkor is, ha azok nem kapcsolódnak közvetlenül a tárgyalt tananyaghoz. A tanmenet összeállításánál figyelembe kell venni, hogy az egyházi év jelentősebb ünnepeit a korosztálynak megfelelően dolgozzuk fel. A liturgiába való hatékonyabb bekapcsolódást segíti elő, hogy tanulóink a Hozsanna vagy az Éneklő Egyház imakönyvet rendszeresen használják. A leggyakoribb népekeket - az egyházi éveknek megfelelően - tanítjuk. Ezek az énekek tananyag részét képezik.

A tanterv megadott témaköreire megállapított óraszámokat a szaktanár belátása szerint osztja fel az altémák között. Ugyancsak a szaktanár döntése, hogy az al- és nagy témákban rendelkezésre álló óraszámot milyen arányban használja fel a hagyományos ismeretközlésre a vegyesen alkalmazott anyagközlésre és értékelésre, az önállóan végeztetett tanulói munkára vagy az ismétlésre, rendszerezésre.

II. A LELKI NEVELÉS

Az ima: A hívő ember lételeme az imádság. A hitoktatás egyik legfontosabb feladata az imádságra nevelés. Az imádságos lelkület kialakítása a hit elmélyítésének alapja, ezáltal épül és fejlődik Istennel való kapcsolatuk. Nem elég csupán tanítani, hanem hitet kell ébreszteni és nevelni a tanítás által. A megfelelő légkör kialakításával kezdjük. Odafigyelünk Istenre, Jézus tanítására és válaszolunk szavainkkal és életünkkel. Így az ima nem monológ lesz, hanem igazi párbeszéd. Ez az imádságos lelkület a liturgikus nevelés alapja. A legismertebb imádságokat a tanterv melléklete tartalmazza.

Az elmélkedésre tanítás fokozatosan, az imádkozó lelkület kialakításával együtt történik. Elolvasunk egy-egy evangéliumi részletet, történetet vagy tanítást. Csendben ráfigyelünk az Úr Jézusra. Elképzelem a jelenetet... ott vagyok... - Jézusra tekintek: milyen Ő, mit mond, mit tesz.... - Magamba tekintek: mit jelent ez nekem, milyen vagyok, miért vagyok ilyen, mit kell tennem, hogy hozzá hasonló legyek... Elképzelem a helyzetet, mit kellene tennem, mit tenne Jézus... Megbeszélem vele örömet - bánatomat, terveimet - gondjaimat... Megfontolom tennivalóimat - jó elhatározásaimat... Segítségét kérem... Így tanítjuk meg a gyerekeket saját szavaikkal imádkozni.

Lelkivezetés: Az élet igazolja, minden gyermeknek, serdülőnek, ifjúnak szüksége van a lelkivezetőre. Csak így lehet megelőzni fiataljaink életének kisiklását. Ehhez szükséges a személyes segítség, odafigyelés tanítványaink lelki egészségére. A fiatalok bátran fordulhassanak problémáikkal nevelőikhez, akiktől segítséget remélhetnek. Lelkivezető lehet lelkileg érett pedagógus is, nemcsak pap. Formája lehet "ad hoc" jellegű, de lehet előre megbeszélte alkalom. Célja, segíteni a keresőt, elvezetni a bajban lévő Jézushoz. A fiatal tanuljon meg Isten jelenlétében élni, tanuljon meg Jézus tanítása szerint dönteni a mindennapi élet kérdéseiben. A keresztény iskolába olyan tanulók is vannak, akiknek lelkük mélyén ott él a hivatás csírája. Rájuk is figyelünk kell, hogy ezen érdeklődésüket, elhatározásukat kívülről is segítsük, hivatástudatukat erősítsük.

III. A LITURGIKUS NEVELÉS

A szentmise keresztény életünk csúcsa és forrása (II.V.Zs. Lit.Konst.). Hogy valóban így legyen, erre lelkileg is rá kell nevelnünk a gyermekeket. Úgy épüljenek be Krisztus titokzatos testébe, a keresztény közösség életébe, hogy hétköznapi életük is keresztény legyen. A lelki nevelés mellett ki kell építenünk a helyes gyakorlatokat is: keresztvetés, imádságos kéztartás, térdhajtás az Oltáriszentség előtt... Legyen igényük a vasárnap megszentelése, a liturgikus közösségbe való bekapcsolódás, azt ne tekintsék "kötelező" feladatnak. Tanuljon meg bekapcsolódni a szentmisébe, hogy ne legyen az számára terhes kötelesség. Szívesen működjenek közre: felolvasás, ének, ministrálás... Ezért fontos feladata a hitoktatónak, hittanárnak, hogy rendszeresen gyakoroltassák a templomi énekeket. A gyerekeknek legyen saját imakönyvük tanulják meg annak használatát.

Minden hitoktatás egyben liturgikus nevelés is, nemcsak abban az évfolyamban, amelynek a tárgya a liturgia. A liturgikus évet minden hitoktatónak figyelembe kell venni, még akkor is, ha a tankönyv - témájának és felépítésének logikája miatt - nem tudja a liturgikus évet figyelembe venni. A liturgikus évben több mint egyhónapos időközben változik húsvét ünnepe. Ezért lehetetlen, hogy egy-egy tankönyv pontosan illeszkedjen az adott év liturgikus naptárához, de ezt még a tanterv sem tudja megoldani. Ezért a tanár feladata, hogy az év tervezése során, a tanmenet készítésénél figyelembe vegye a liturgikus évet, és adott esetben a tanterv, illetve a tankönyv sorrendjétől eltérve tárgyalja a megfelelő anyagot.

IV. AZ ÖNNEVELÉS MEGALAPOZÁSA

Nem az a jó keresztény, aki ismeri Jézus tanítását, hanem aki Jézus tanítása szerint él, aki erre törekszik. Nem elég tudni, mi a jó, mi a rossz, hanem a jót meg is kell tenni, a rosszat pedig el kell kerülni, Jézus tanítását életre kell váltani. Ennek útja az egyre tudatosabb önnevelés.

A büntudat alapja saját gyarlóságunk felismerése. A gyermek lássa meg szülei, nevelői fájdalmas arcát, és ismerje fel tette és a nemtetszés közötti kapcsolatot. Próbáljon meg a környezete arcáról, kifejezéseiről, gesztusairól stb. következtetni saját cselekedeteinek hatására. Meg kell értenie, hogy tette sérti akit megbántott, és ezt csak őszinte bánattal és

bocsánatkéréssel teheti jóvá. A rossz cselekedet az egész közösséget is sérti, megbontja egységét, harmóniáját, esetleg nem kívánt indulatot vált ki.

A bűnért bűnhődni kell, ami nem szükségszerűen testi fájdalom, hanem lehet lelki fájdalom is, amit sokszor még nehezebb elviselni, mint a testi fájdalmat. Ezeknek készséges vállalásával teheti jóvá vétkét.

A rosszat jóvá kell tenni nemcsak szándékkal, hanem vagy szóval, vagy cselekedettel, vagy valami más módon. Mindez vonatkozik az egész keresztény életre. A bűnnel nemcsak embertársainkat, hanem bennük Istent bántjuk meg. (Tízparancsolat) Jézus Krisztus mindezekért a bűneinkért szenvedte el a kereszthalált, hogy jóvá tegye azokat, nekünk pedig engesztelésünkkel kell megmutatni, hogy a jóvátételben mi is részt akarunk venni. A jóvátétellel tartozunk nemcsak Isten iránt, hanem az egyházi közösség iránt is. Ezért van szükség a kiengesztelődés külső jeleire is. A szentgyónás előtt a gyerekeket készítsük arra, hogy kérjenek bocsánatot azoktól, akiket megbántottak. Ez ne csak elhangzó szó legyen, hanem párosuljon jócselekedettel, apró ajándékkal, vagy más figyelmességgel is. Mindezt elősegíti ha közös bűnbánati liturgiát tartunk.

V. A TANULÓK MUNKÁJÁNAK SEGÍTÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Jelen tantervünk - amely az OHB új tanterve alapján készült - valójában a régebbi tantervek megújítását szolgálja. Ezért az egyes évfolyamok tanításához a jelenlegi hittankönyvek csak részben adhatnak segítséget, a hitoktatóknak azoktól el kell tudniuk szakadni. Szükségszerű követelmény, hogy a hitoktatók az új tanterv alapján megfelelő jegyzetet és vázlatot készítsenek maguknak, ezért a meglévő hittankönyveket csak, mint irodalmat, esetleg forrásmunkát használhatják. A gyermekek kezébe csak olyan hittankönyvet adjanak segédanyagként, amelyet valóban rendszeresen használnak. Ám ebben az esetben is legyen a gyermekeknek hittanfűzetük, amelyben vezetik az egymás utáni órák sorát, megjegyezve, hogy melyik anyagrészhez hol találnak segítséget. Így az is szükségessé válik, hogy a tanárok rövid, csak a leglényegesebbre szorító anyagot fénymásolva adják a gyermekek kezébe, illetve, hogy egy-egy órára készítsenek olyan munkalapot, amelyet a gyermekek magukkal vihetnek és egy kis dossziéba összegyűjthetnek.

Az oktató-nevelő munkának igen fontos feladata tanítványaink munkájának folyamatos, rendszeres ellenőrzése és értékelése. Ez többféle módon is történhet: rendszeres szóbeli feleltetéssel, kikérdezéssel, időnkénti felmérő dolgozatok íratásával, máskor tesztlapok kitöltésével, stb. A tanár és a gyermek szempontjából egyformán nélkülözhetetlen, mert ez segíti a reális önismeretet, a helyes önellenőrzés és önértékelés kialakulását.

Alapelvek:

Folyamatosan megfigyeljük, hogyan vesznek részt a tanulók a tanítás-tanulási folyamatban, milyen a figyelmük, az érdeklődésük és az aktivitásuk. Ellenőrizzük, hogy megértették-e az anyagot, hogyan vesznek részt a közösségi munkában, hogyan készítik el a házi feladatukat.

A feladatok szóbeli ellenőrzése beszélgetéssel - összefüggő feleletek - vagy írásbeli beszámolókkal történhet. Az ellenőrzésnek ezen megoldásait folyamatosan alkalmazzuk.

Az osztályozás a pedagógiai gyakorlat megszokott összetevője, mely a pedagógustól lelkiismeretes mérlegelést kíván. A hittanár komoly probléma elé kerül az értékelésnél. A tanulók tudását viszonylag könnyű értékelni, lelki előrehaladásuk azonban már semmiként nem osztályozható. A katekézis nem lehet csupán tantárgy, amit jól vagy rosszul meg lehet tanulni, hanem elsősorban életre váltandó örömhír, amit kívülről aligha lehet igazságosan megítélni. Az értékelésnél éppen ezért célszerűbb a szöveges értékelés, akár írásban, de leginkább szóban. A tanár önmagának külön jelekkel jegyezze (+,-, stb) a tanulóknál év közben tapasztalt eredményeket, amelyekből azután félévkor és év végén szöveges értékelést

adjon. A gyakorlat igazolja, hogy a tanulókat különböző csoportokra lehet osztani tudásuk, hozzáállásuk szerint. Ezek szerint:

Példás:

szorgalmasan tanulja a hittant,
tudása pozitívan értékelhető,
teljesítménye folyamatosan kiemelkedő,
aktívan részt vesz a közösség életében,
önként és rendszeresen ministrál, felolvas,
szorgalmi feladatokat végez,
versenyeken részt vesz,
példaként állítható a közösség elé.

Jól megfelelt:

szorgalmasan tanulja a hittant,
tudása pozitívan értékelhető,
teljesítménye jó, de nem kiemelkedő,
a közösség életében részt vesz.

Megfelelt:

Képességei alatt teljesít,
tudása, teljesítménye ingadozó,
közösségi életben passzív magatartást tanúsít,
önállótlán, irányításra szorul.

Nem felelt meg:

hitismeretei nem érik el a korosztályától megkövetelhető szintet,
ennek megváltoztatására nem is törekszik,
vallását nem gyakorolja,
azt az iskolai körülmények között is kényszernek érzi.
(A tapasztalat azt mutatja, hogy ezek a gyerekek idővel iskolát váltanak)

1. ÉVFOLYAM

ISTEN GYERMEKEI VAGYUNK (KERESZTÉNY ALAPISMERETEK)

I. Előjáróban

A kisgyermek fejlődésében új szakasz kezdetét jelenti az iskolába járás. Új környezetének személyiségfejlesztő hatása életének minden területén érvényesül, így hitének fejlődésében is. Az iskolába kerülő gyermekek hitoktatása a hit ébresztésével kezdődik. Bevezetjük őket a keresztény hit világába és elvezetjük őket a tudatos lelkiélet kezdetére. Csatlakozva a gyermek életkori sajátosságait figyelembe vevő "Világlátó" elnevezésű komplex tantárgyhoz, a "keresztény alap és környezetismeret" koncepcióban gondolkodunk. A gyermekek élethelyzetéhez igazodva rálátást nyújtunk hitünk alapjára és lényegére, Isten atyáságára, Jézus Krisztushoz való kapcsolódásunkra és az Egyházban való életünkre.

II. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** Ismerkedjenek meg a gyermekek az Úr Jézus életének főbb eseményeivel. Ismerjék meg Jézus Krisztust mint az Atya küldöttjét. Néhány evangéliumi példabeszéd feldolgozásának tükrében ismerjék meg a jézusi tanítás sarkalatos elemeit Váljanak ismerőssé,

érthetővé számukra a vallási jelek, főbb szimbólumok, az egyházi élet személyei, eseményei. Tanulja meg a legfontosabb imádságokat.

b) **Nevelési cél:** A kisgyermek hitoktatásának nevelői feladata, bevezetni őket a tudatos kegyelmi életbe. A gyermek igyekezzék személyes kapcsolatot teremteni Jézussal, rendszeresen imádkozzon. Legyen számára élmény a közös imádság fegyelmezettsége és áhitata. Kezdje alakítani életét Jézus példája szerint, az élet kis eseményeiben is tudjon találkozni Vele. Tanításának ismeretében tudatosan reflektáljon személyes élete eseményeire, feladataira.

A tanterv 37 tanítási hétre, heti 2 órára, évi 74 órára készült.

III. Témakörök

1. témakör: Jézus szeret minket

Javasolt óraszám 8

Jézussal találkozunk (Jn 1,35-42.)

A templom az Isten háza, itt találkoznak Isten gyermekei (Lk 19,1-10.) (Megszentelődünk)

Jézus első munkatársai; Máté, János evangélium írók (Mk 2,13-17. — Jn 20,30-31.)

Mennyei Atyánk gondoskodik rólunk (Mt 6,25-34.)

(Teremtőnk és Gondviselőnk, aki szeret minket)

Ki olyan jó, mint a mi Mennyei Atyánk? (Lk 11,11-18.)

(Beszélgetünk környező világunkról amelyet Istentől kaptunk)

Jézusra figyelünk (Mt 7,21. — Mt 14,13-14.)

(A csend az, hogy valamire koncentrálok, most Jézusra)

Jézussal beszélgetünk (Lk 10,38-42. — Lk 11,5-9.) (Gondolatban és szóval)

Jézus példabeszéde a magvetőről (Mt 13,1-9.18-23.) (Amit Jézus mond, az alakítson minket.)

2. témakör: Isten gyermekei vagyunk

Javasolt óraszám: 8

Szeretjük szüleinket (Lk 2,51-52.) (Mennyei Atyánk bízott rájuk)

Milyen jó, hogy Isten gyermeke lettem (Róm 6,3-4. — Róm 8,12-18.) (kereszttség)

Naponta imádkozunk (ApCsel 2,42.) (Összetartozunk)

Szeretjük embertársainkat, barátainkat és iskolatársainkat (Mt 18,21-35.) (megbocsátás, elfogadás)

Szeretjük embertársainkat, tanítóinkat, nevelőinket (Róm 13,1-7.) (engedelmesség, tisztelet)

Szeretjük embertársainkat, ellenségeinket (Lk 6,27-36.) (jóakarát, ajándékozás)

Jézus példabeszéde az irgalmas samaritánusról (Lk 10,25-37.) (nem kell mindenkitől félni)

Kiengesztelődés: bocsássunk meg egymásnak, ahogy Jézus megbocsátott nekünk. (Mt 5,23-24.)

3. témakör: A Mennyországba készülünk

Javasolt óraszám: 8

Jézus az élet ura: Jézus feltámasztja Jairus leányát (Mk 5,21-24.35-42.)

Az elrejtett kincs (Mt 13,44-46.) Jézus azt akarja, hogy mi is boldogok legyünk.

A királyi lakoma (Lk 14,15-24.) A Mennyország.

Mi lesz velünk ha meghalunk? (Lk 16,19-31.) A halál átmenet a földi életből az örök életre.

Példaképeink a szentek (ApCsel 7,54-60.) (Szent Imre, Szent Tarzicius, Szent Erzsébet)

Jézus a mi királyunk (Jn 6,14-15. — Jn 18,33-40.)

4. témakör: Isten Fia emberré lett

Javasolt óraszám: 8

Advent: az angyali üdvözlés (Lk 1,26-38.) (Isten megajándékoz minket. — Az egyházi év)

Mikulás: megajándékozunk egymást. (Mt 6,1-4.)

Mária és József várja a gyermeket (Mt 1,20-24.) (várakozás, felkészülés a karácsonyra)

Jézus születése, ő a mi karácsonyi ajándékunk, akit a Mennyei Atya küldött (Lk 2,1-7.)

A betlehemi pásztorok (Lk 2,8-20.) (Ünnepi karácsonyi óra: ajándékot adunk Jézusnak)
Jézus szent neve (Lk 2,21.) (Isten nevében)
A 12 éves Jézus a templomban (Lk 2,41-53.) (Jézus Isten is meg ember is)
A napkeleti bölcsék (Mt 2,1-12.) ((Jézus minden emberhez eljön)

5. témakör: Jézus köztünk élt

Javasolt óraszám: 8

Jézus a názáreti zsinagógában (Lk 4,14-22.)
A kánai mennyegző (Jn 2,1-11.) (Tegyétek, amit Jézus mond)
Jézussal találkozunk a szentmisén (Mt 18,20.) (Mit jelent Jézus jelenléte)
A templom megtisztítása (Jn 2,13-17.) (A szent helyek és dolgok “kezelése”)
A csodálatos halfogás (Lk 5,1-11.)
A jerikói vak gyógygyógyítása (Lk 18,35-43.)
A vihar lecsendesítése (Mk 4,35-40.)
Péter hitvallása (Mt 16,13-20.)

6. témakör: Jézus értünk szenvedett

Javasolt óraszám: 11

A nagyböjt, húsvéti felkészülés ideje (Mt 2,18-22.) (Hamvazkodás)
Tartsatok bűnbánatot (Mk 1,14-15.) (Péntek bűnbánati nap)
Jézus megjövendöli szenvedését (Mt 16,21-23.)
Aki utánam akar jönni, vegye fel keresztyjét (Mt 16,24-27.)
A vakonszülött gyógygyógyítása (Jn 9,1-41.) (Jézus ellenségei)
Ti vagytok a világ világossága (Mt 5,13-16.)
Hiszek Jézus Krisztusban (Lk 18,35-43.) (hiszek; nemcsak a szemével lát az ember)
Virágvasárnap: Bevonulás Jeruzsálembe: Jézus a Messiás király (Jn 12,12-19.)
Nagypéntek: Jézus értünk szenvedett és meghalt a keresztyen (Lk 23,44-47.)
Húsvét: Jézus feltámadása (Lk 24,1-12.)
Az emmauszi tanítványok (Lk 24,13-35.)

7. témakör: Isten népe

Javasolt óraszám: 12

Legeltesd bárányaimat (Jn 21,15-17.) (lelkipásztoraink: papok, püspökök, pápa)
Jézus visszatért az Atyához (ApCsel 1,3-11.)
Jézus édesanyjával együtt imádkozó apostolok (ApCsel 1,1-14.)
A Szentlélek pünkösdi eljövetele (ApCsel 2,1-11.)
Jézus feltámadásának tanúi (1Kor 15,1-11.)
A Szentháromság ünnepe (Mt 28,16-20.)
Az első keresztyények (ApCsel 2,42-47.)
(Részvtveszünk a szentmisén. — Úrnapja az Oltáriszentség ünnepe)
Szent István vértanú (ApCsel 7,54-8,3.)
A keresztységben lettünk Isten népének tagjai (ApCsel 8,26-38.)
Az Egyház növekedése (Péter csodálatos szabadulása) (ApCsel 12,1-19.)
Így élünk mi, keresztyények (ApCsel 11,26.) (Visszatekintés az év folyamán tanultakra)
Ünnepi hálaadó óra (ApCsel 11,19-21.) (kitekintés a nyári szünidőre)

Szabadon felhasználható óra: 11

IV. Módszer

Az első évben különösen fontos a személyiség sokoldalúságát tekintetbe vevő komplex módszerek alkalmazása: az érzelmileg motivált, személyes jellegű beszélgetések, melyek a vallási fogalmak megalapozását szolgálják. Nem sokat magyarázunk, hanem lélekben leülünk Jézus lába mellé és figyelünk rá. A hitoktató Jézus tanítását a gyermekek “nyelvére” fordítja úgy, hogy megértsék mit mond nekik és mit kíván tőlük Jézus. Ezért

javasoljuk, hogy a hittankönyv biblikus képét kinyitva a gyerekek nézzék a képet, a hitoktató pedig közben elmondja mit tett, mit tanított Jézus. Ezután néhány percig csendben gondolkodunk a hallottakon és látottakon, mit jelent nekem Jézus tanítása. Ezután magunkban megfogalmazzuk, mit teszünk ezután jobban vagy másként Jézus kedvéért. Ezek alapján megígérünk Jézusnak valamit, amit a kedvéért teszünk vagy elviselünk és kérjük, hogy ebben minket segítsen. Ehhez a gondolkodó imádkozáshoz nyugodt körülményekre, csendre van szükség. Ha valami külső zavaró zajforrásra kell számítani a hitoktátónak, akkor ezt azzal lehet ellensúlyozni, hogy magnetofonról megfelelő halk zenét, orgonamuzsikát vagy csendes éneket játszik le.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Magyar Katolikus Katekizmus

Újszövetségi Szentírás

Elsőáldozók könyve I. rész

(OHB - Szt.István Társulat)

A Mennyei Atya szeret minket

(OHB - Szt.István Társulat)

Jézussal az úton a Mennyei Atya felé

(Mária Iskolatestvérek)

V. Követelmények

A hit ébresztését és növelését legjobban a hitoktató tanúságtevő élete, Jézura emlékeztető szeretete szolgálja. A gyermek ismerje meg a keresztény élet elemeit és gyakorolja azt: napi imádság, rendszeres templomba járás, templomi viselkedés, alapvető imádságok ismerete (Miatyánk, Üdvözlégy, Órangyalhoz szóló ima, a szentmise közös imái és az egyszerűbb templomi énekek)

Ismerje Jézus életének és tanításának főbb vonásait. Válgjon tudatossá benne, hogy ő is az Isten gyermekeinek a családjába, az Egyházba tartozik. Legyen személyes kapcsolata Istennel.

A témakörökhöz tartozó katekizmus kérdések:

(A *-gal jelölt kérdések csak később kerülnek tárgyalásra,
a megjelölt helyen csak a fogalmat kell előkészíteni)

17. Milyen vallásúak vagyunk?
21. Hány Isten van?
22. Hogyan nevezzük a három isteni személyt egy szóval?
24. Ki az Isten?
- 25.*Milyen az Isten?
26. Hol van az Isten?
27. Miért nem látjuk Istent földi életünkben?
33. Milyen irántunk az Isten?
34. Ki teremtette a világot?
- 36.*Hogyan teremtette Isten a világot?
37. Mit tesz Isten a világgal?
- 38.*Hogyan gondoskodik Isten az emberekről?
- 39.*Kik az angyalok?
41. Milyen angyalokat teremtett Isten?
- 42.*Jók maradtak-e mind az angyalok?
43. Milyenek irántunk az angyalok?
44. Hogyan nevezzük azokat az angyalokat, akik minket oltalmazznak?
53. Kicsoda Jézus Krisztus?
- 54.*Mit jelent Jézus neve?
- 55.*Mit jelent a Krisztus szó?
- 56.*Hogyan lett a Fiúisten emberré?

59. Kit választott ki Isten, hogy a Megváltó anyja legyen?
61. Ki volt Jézus Krisztus nevelőapja?
62. Hol született Jézus?
63. Hol nevelkedett Jézus?
64. Mikor kezdett Jézus tanítani?
71. Milyen fájdalmakat vállalt értünk Jézus élete utolsó napjaiban?
- 72.*Miért szenvedett és halt meg Jézus?
- 74.*Kénytelen volt-e Jézus szenvedni?
75. Mikor ünnepeljük Jézus kereszthalálát?
77. Mit tett Jézus halála után harmadnapon?
- 116.*Mi történik az emberrel, amikor meghal?
117. Hogyan nevezzük a halál utáni ítéletet?
118. Mi lesz az ember sorsa a különítélet után?
- 119.*Mi a mennyország, vagyis az üdvösség?
120. Kik jutnak a mennyországba?
- 121.*Mit jelent a tisztítóhely?
- 122.*Mi az örök halál, vagyis a kárhozat?
- 123.*Kik jutnak a kárhozatra?
124. Hogyan nevezzük a világ végén bekövetkező ítéletet?
125. Mi lesz az emberek sorsa az utolsó ítélet után?
174. Mi jelzi templomainkban, hogy az Úr Jézus az Eukarisztiában jelen van?
175. Hogyan köszöntjük az Úr Jézust az Oltáriszentségben?
176. Hogyan köszöntik a görög és örmény rítusú katolikusok az Eukarisztiát?
300. Hogyan szól a főparancs?
- 301.*Mikor szeretjük Istent mindennél jobban?
- 323.*Mikor szeretjük magunkat helyesen?
324. Ki a felebarátunk?
- 325.*Mikor szeretjük úgy felebarátunkat, mint magunkat?
- 326.*Miért kell minden embert szeretnünk?
327. Miért kell ellenségeinket is szeretnünk?
366. Mit teszünk, amikor imádkozunk?
372. Mikor kell imádkoznunk?
373. Kikért imádkozunk?
374. Mivel kezdjük és végezzük az imádságot?
375. Melyik a legtökéletesebb imádság?
377. Melyik imádsággal köszöntjük Jézus édesanyját?

2. ÉVFOLYAM

JÉZUS HÍV JÉZUS KRISZTUS AZ ISTEN FIA, A MI MEGVÁLTÓNK

I. Előjáróban

Az elsőáldozásra való felkészítés első éve: Jézus meghív mennyegzős lakomájára. A második osztályos gyermek már elég érett arra, hogy meg tudja különböztetni az örök élet kenyerét a közönséges kenyértől, a jót a rossztól, elindulhat az önnevelés útján és kialakítható benne a helyes lelkiismeret. Ebben a korban tudatosodik a bűn, a bűnbánat, a lelkiismeret fogalma.

II. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** A gyermek ismerje meg Jézus életének és tanításának főbb mozzanatait, különös tekintettel az Eukarisztia, a bűnbánat és a bűnbocsánattal kapcsolatos vonatkozásokra. Ismerje meg Jézus tanítását: Isten irgalmasságáról és a megkezdett örök életről. Ismerje fel Jézus csodáiban isteni erejét és irántunk való szeretetét. Az Eukarisztiában Jézus van jelen, aki meghalt bűneinkért és feltámadt megigazulásunkra. Tanulják meg a Hiszekegyet és a leggyakoribb hagyományos imádságokat.

b) **Nevelési cél:** A keresztyén élet alapvető gyakorlatainak meggyökereztetése: imádság, templombajárás, áldozatvállalás, kötelességteljesítés, jócselekedetek, részvétel az egyházi év ünnepein. Példánkkal, az Oltáriszentség jelenlétében tanúsított magatartásunkkal ébresszük fel a gyermekek hitét az Eukarisztiában jelenlévő Jézus Krisztusban. Segíteni kell annak felismerésében, hogy Jézusban Isten szeret minket, aki nekünk is megbocsát, és minket is meghív az örök életre. Fel kell készíteni a tanulókat a Jézussal való szentségi találkozásra. A tanterv 37 tanítási hétre, heti 2 órára, évi 74 órára készült.

III. Témakörök

1. témakör: Jézus követésre hív

Javasolt óraszám: 6

Az első tanítványok meghívása (Mk 1,16-20.) (Te is Jézushoz tartozol, téged is hív.)

Jézus és a gyerekek (Mk 10,13-16.)

(Jézus számára te fontos vagy, meg akar áldani, vár a templomban.)

Jézus imádkozni tanít (Mt 6, 7-9, Mt 6,9-16) (Akit szeretsz, azzal jó beszélgetni.)

Lévi, a vámos meghívása (Lk 5,27-32.)

Jézus és a bűnös asszony (Jn 8,1-11.)

(Jézus mindenkit hív, ne ítéld el a másikat, hanem segíts neki jobbbá válni, kövesd Jézust.)

A gazdag ifjú találkozása Jézussal (Mk 10, 17-22.)

(Jó gyerek vagy, mi az ami még elválaszt Jézustól?)

2. témakör: Jézus Isten örömhírét hozza

Javasolt óraszám: 9

A béna meggyógyítása (Mk 2,1-12.)

Jézus gyógyítani küldi apostolait (Mk 6,7-13.)

Jézus a Názáreti zsinagógában (Lk 4,14-21.)

A kánai menyegző (Jn 2, 1-11)

A csodálatos kenyérszaporítás (Jn 6, 1-15.)

Jézus tanítása az örök élet kenyeréről (Jn 6,22-59.)

Hiszek Jézus Krisztusban (Jn 6,66-68.)

Jézus az élet ura (Jn 11,1-44.)

Összefoglaló ismétlés Jézus szeretetének jeleiről (Jézus megmutatja isteni hatalmát)

3. témakör: A Mennyei Atyához hív

Javasolt óraszám: 7

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy (Mt 6,1.)

Szenteltessék meg a Te neved (Mt 11,25-30.)

Jöjjön el a te országod, legyen meg a Te akaratod (Jn 6,37-40.) (Isten akaratát keresem)

Mindennapi kenyérünket add meg nekünk ma (Jn 6,26-34.) (Mi az, ami igazán fontos?)

Nemcsak földi kenyérral él az ember (Mt 4,1-4.) (Mindennapi kenyér - szentáldozás)

Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is...(Jézus minden emberhez eljön) (Ne légy haragtartó)

Jézus a helyes imádságra tanít (Mt 6,5-9.)

4. témakör: Jézus testvérünké lett

Javasolt óraszám: 12

Az ország, ahol Jézus élt és tanított (Judea és Galilea, a Genezárreti tó)

Az angyali üdvözlés (Lk 1,26-38.) Mária igent mond - és te?

Mária látogatása Erzsébetnél (Lk 1,39-57.)

(A Szentlélek sugallatára felismeri Máriában a Megváltó anyját)

Várakozásunk - advent (Mt 3,1-12.) (Örömteli készülődés az ajándékozásra - adventi koszorú)

Szent József a Szentsalád őre (vö. Mt 1,18-25.)

Úton Betlehem felé, szálláskeresés (Lk 2,1-7.) te is készítsd szívedet Jézusnak!

Jézus születése (vö. Róm 8,32. — Tit 2,11.)

(Jézus Isten ajándéka. - Betlehem - időszámításunk kezdete)

Az első látogatók, a pásztorok (Lk 2,1-20.)

Jézus bemutatása a templomban (Lk 2,22-35.)

A napkeleti bölcsek látogatása (Mt 2,1-12)

A 12 éves Jézus a templomban (Lk 2,41-52) Jézus valóságos Isten és valóságos ember

Összefoglaló ismétlés: Jézus a Fiúisten aki értünk emberré lett (Róm 4,24-25.)

5. témakör: Jézus a mi példaképünk

Javasolt óraszám: 10

Jézus megkeresztelkedése (Mt 3,13-17.) (mindenben hasonlónak lett hozzánk, a bűnt kivéve)

Jézus elvonul a pusztába (Mt 4,1-11.) (csend, ima, önfegyelem, böjt, küzdeni kell a kísértés ellen)

Jézus színeváltozása (Lk 9,28-36.) (Ez az én szeretett Fiam, Őt hallgassátok!)

A templom megtisztítása, (Jn 2,13-16.) (Emészt a házadért való buzgalom)

Jézus Simon farizeus házában (Lk 7,36-50) (Hited megszabadított)

Farizeus és a vámos (Lk 18,9-14.) (Helyes önismeret és jóra törekvés)

Példabeszéd a szőlőmunkásokról (Mt 20,-1-16.) (Örömmel teljesítem kötelességeimet.)

Példabeszéd a főhelyekről (Lk 14,7-11.) (Helyes önértékelés)

Jézus a jó pásztor (Jn 10,1-18.) (Jézus számára mindenki fontos)

Péter vallomása (Mt 16,13-20.) Jézus az Isten Fia, aki értünk emberré lett.

6. témakör: Jézus az Isten Báránya (a húsvéti misztérium)

Javasolt óraszám: 12

A főtanács határozata Jézus ellen (Jn 11,45-53.) (Jézus tudta mi vár rá)

Az utolsó vacsora előkészítése (Lk 7,-18.) (Jézus azért jött, hogy odaadja magát értünk)

A lábmosás (Jn 13,1-16.) (Jézus alázatos szeretete tisztít meg minket)

Jézus ünnepélyesen felajánlja értünk életét (Mk 14,22-25.)

(Ez az én testem... Ez az én vérem... amelyeket sokakért kiontok)

A szentmise rendelése (1Kor 11,23-26.) (Ezt tegyétek az én emlékezetemre)

Jézust ismerjük fel a szentmisében (Lk 24,13-32.) (Jézus ma is tanít minket a szentmise

ige-liturgiájában, Jézus jelenvalóvá teszi áldozatát a szentmise áldozati liturgiájában.)
Jézus az Olajfák hegyén (Lk 22,39-46.) (Atyám, legyen meg a te akaratod!)
Jézus elfogása, Jézus a főtanács előtt. (Mt 26,57-66.)
(Te vagy-e a Messiás, az Isten Fia? - Én vagyok!)

Jézus a kereszten - János és Mária (Jn 19,25-27.) (Mária a mi Anyánk is)
Jézus oldalát megnyitják (Jn 19,31-35.) (Jézus Szíve tisztelete)
Jézus feltámadt (Jn 20, 1-10 — Róm 1,4.) (Feltámadásával Isten Fiának bizonyult.)
Összefoglaló ismétlés: Így szeretett minket Jézus. (Jn 19,38-20,10.) (A keresztút és a 15. állomás)

7. témakör: Jézus él tovább Egyházában

Javasolt óraszám: 8

Az emmauszi tanítványok (Lk 24,13-35.) (Az Írásokat magyarázza, megtöri a kenyeret.)
A feltámadt Jézus ajándéka (Jn 20,19-23.)

(Amint engem küldött az Atya... Vegyétek a Szentlelket... Akinek megbocsátjátok...)
Tamás apostol hite (Jn 20,19-29.) (Boldogok akik nem látnak és mégis hisznek.)
Jézus Péterre bízta Egyházát (Jn 21,15-17.) (Lelkipásztoraink)
Jézus mennybemenetele (Mt 28,16-20.) (Hirdessétek az Evangéliumot...)
A Szentlélek eljövetele (ApCsel 2,1-13.) (Ő a másik Közbenjáró, aki megtanít mindenre...)
Saul, miért üldözl engem? (ApCsel 9,1-9.) (Jézus él Egyházában)
A feltámadás tanúi. (1Kor 15,1-11.) (Akik a feltámadt Jézussal találkoztak.)

Szabadon felhasználható óra: 10

IV. Módszer

Ebben az évben nagyon nehéz anyagot kell a gyermekeknek átadni. Ne bonyolódjunk bele a teológiai magyarázkodásba, hanem legyünk az események és a misztérium hívő szemlélői. A hívő megértést a következetesen helyes szóhasználat is elősegíti. Csak a legszükségesebb fogalmak megalapozására kell törekednünk, a részletesebb magyarázatot a felsőbb osztályok hitoktatására kell bízni.

Az elsajátítás megkönnyítésére és az életkori sajátosságokat figyelembe véve játékos, mozgásos, kreatív elemeket építünk be az órákba. (Rajzos magyarázat, kép, diavetítés, tábla, dramatizálás.) Jézus tanítása mindig kíván tőlünk valamit, amit jobban tehetünk mint eddig. A jóra törekvés nem bünkeresés, hanem a szeretet követelményeire való ráfigyelés legyen.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Magyar Katolikus Katekizmus	
Újszövetségi Szentírás	
Elsőáldozók könyve (2 éves anyag)	(OHB - Szt.István Társulat)
Jézushoz megyünk (2 éves anyag)	(Veszprémi HB - Szt.István Társulat)
Jézus követésében járunk	(Mária Iskolatestvérek)
Ilyeneké az Isten országa	(Bajtai Zsigmond)

V. Követelmények

A gyermek ismerje Jézus életének és tanításának főbb mozzanatait, különös tekintettel az Eukarisztia, a bűnbánat és a bűnbocsánattal kapcsolatos vonatkozásokra. Ismerje fel Jézus csodáiban isteni erejét és irántunk való szeretetét, és azt őszinte jóratörekvéssel viszonzza. Természetes követelmény: a rendszeres imádság, a megbízható kötelességteljesítés, az örömteli szentmisére járás és áldozatvállalás, figyelmesség és jócselekedetek, részvétel az egyházi év ünnepein.

A témakörökhöz tartozó katekizmus kérdések:

(A *-gal jelölt kérdések csak később kerülnek tárgyalásra,

a megjelölt helyen csak a fogalmat kell előkészíteni)

- 1.*Miért élünk a világon?
2. Hogyan szerette Isten a világot?
3. Hogyan viszonyozzuk Isten szeretetét?
- 4.*Mit kell hinnünk?
- 5.*Mi a kinyilatkoztatás?
6. *Mit üzent Isten az embereknek?
10. Mi a Szentírás?
- 14.*Mi a Szenthagyomány?
21. Hány Isten van?
22. Hogyan nevezzük a három isteni személyt egy szóval?
24. Ki az Isten?
27. Miért nem látjuk Istent földi életünkben?
33. Milyen irántunk az Isten?
38. Hogyan gondoskodik Isten az emberekről?
- 45.*Ki az ember?
46. Milyennek teremtette Isten az embert?
- 47.*Mi az emberi méltóság alapja?
- 48.*Mi rontotta meg az emberek életét?
- 49.*Mi lett az eredeti bűn következménye?
- 50.*Hogyan könyörült meg Isten az embereken?
51. Ki váltotta meg a világot?
53. Kicsoda Jézus Krisztus?
56. Hogyan lett a Fiúisten emberré?
- 57.*Miért lett a Fiúisten emberré?
58. Jézus Krisztus Isten vagy ember?
65. Mivel kezdte tanítását Jézus?
- 66.*Mi az Isten országa?
67. Mit tanított az Úr Jézus?
68. Mit tanít Jézus Istenről?
69. Minek nevezzük az Úr Jézus tanítását?
- 70.*Hogyan váltott meg minket Jézus?
- 72.*Miért szenvedett és halt meg Jézus?
75. Mikor ünnepeljük Jézus kereszthalálát?
- 76.*Mit jelent az apostoli hitvallásban, hogy Jézus “alászállt a poklokra”?
77. Mit tett Jézus halála után harmadnapon?
- 79.*Mit jelent az, hogy Jézus fölment a mennybe?
- 80.*Mit jelentenek ezek a szavak: “ott ül a mindenható Atyaisten jobbján” ?
- 81.*Mikor jön el ismét Jézus?
- 82.*Miért jön el Jézus a világ végén?
- 83.*Mit tesz velünk Isten a világ végén?
84. Ki a Szentlélek?
85. Mikor szállott a Szentlélek az apostolokra?
- 86.*Miért jött el a Szentlélek?
- 88.*Mi az Anyaszentegyház?
89. Ki alapította az Anyaszentegyházat?
- 90.*Miért alapította az Úr Jézus az Egyházat?
- 91.*Kihez szól az Egyház küldetése?
- 92.*Hány Egyházat alapított Jézus Krisztus?

- 93.*Mit jelentenek a különböző rítusok az Egyházban?
- 94.*Milyen rítusú katolikus keresztények élnek Magyarországon?
- 95.*Melyek Jézus Krisztus Egyházának lényeges tulajdonságai?
- 99.*Milyen Egyházat alapított Jézus Krisztus?
100. Kik tartoznak a Katolikus Egyházhoz?
- 101.*Ki zárja ki magát az Egyház közösségéből?
- 102.*Ki az Anyaszentegyház feje?
- 103.*Kit tett Jézus Krisztus az Anyaszentegyház alapjává?
104. Mi a római pápa?
105. Kik az Egyház püspökei?
106. Kik segítik a püspököket küldetésükben?
- 107.*Mi a küldetése a világi híveknek az Egyházban?
- 108.*Kik a szerzetesek?
- 109.*Mire irányítja az Egyház figyelmét a szerzetesi életforma?
110. Mit jelent a szentek közössége?
280. Mi a kegyelem?
281. Mit cselekszik Isten lelkünkben a megszentelő kegyelem által?
282. Mikor kapjuk meg először a megszentelő kegyelmet?
284. Mit cselekszik Isten lelkünkben a segítő kegyelem által?

3. ÉVFOLYAM

TALÁLKOZÁS JÉZUSSAL A BŰNBOCSÁNATBAN ÉS AZ EUKARISZTIÁBAN

I. Előjáróban

A harmadik osztályban készítjük fel a gyermekeket az elsőáldozásra és a kiengesztelődés szentségére. A tanév során kell a gyermekeknek elsajátítaniuk a szentáldozáshoz és a szentgyónáshoz szükséges gyakorlati és elméleti alapismereteket.

A lelkipásztori tapasztalat azt javasolja, hogy az elsőáldozás ne a tanév végén legyen, hanem annak első felében. Ebben az esetben az alább megjelölt témaköröket a következő sorrendben tárgyaljuk: 5. A szentáldozás. - 6. A bűnbocsánat szentsége. - 3. Jézus jelenvalóvá teszi áldozatát. - 1. Jézus a megváltás művét folytatja Egyházában. - 2. Jézus Mennyei Atyánk szeretetére tanít. - 4. Jézus embertársaink szeretetére tanít.

NB. Ezt a megoldást az teszi lehetővé, hogy a gyermeknek nem kell mindent értenie és tudományosan tudnia, amit gyakorol, azt később is tudatosíthatja. Vagy addig nem adunk a gyermeknek táplálékot, amíg nem tudja, hogy az hogyan növeli őt? Ha a gyermek rendszeresen jár szentmisére és élő hite van, nyugodtan járjon áldozni is, s majd közben egyre jobban megéri, hogy milyen ajándékot kap Istentől. Én magam is napról napra egyre jobban felfedezem Őt, s arra gondolok, milyen jó, hogy szüleim nem vártak addig, míg teológiát tanulok. X. Szent Pius pápa engedélyét ne akarjuk felülbírálni maximalista gyakorlatunkkal.

II. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** Ismerje meg a gyermek az Úr Jézus tanítása alapján a megváltás és az istengyermeki élet fogalmának egyes elemeit: kegyelem, üdvösség, bűn, áldozat, jóvátétel...; továbbá a szentgyónáshoz és szentáldozáshoz szükséges ismereteket: erkölcsi törvény, lelkiismeret, szándékosság, a bűnök különböző fajtái, bűnbánat, erős fogadás, szentgyónás, feloldozás, a bűnbánat öröme, elégtétel... áldozás, kegyelem állapota, Oltáriszentség, Jézus jelenléte, Jézus áldozata, hálaadás, Jézussal való együttlétnünk öröme... (A szentáldozás nemcsak találkozás Jézussal, hanem önátadás, egyesülés azzal, aki értünk, a mi üdvösségünkért áldozatul adta magát.) Ismerje fel Jézusban Isten üdvözítő szeretetét.

b) **Nevelési cél:** A Krisztus-központú gondolkodás, a rendszeres szentségi élet kialakítása, a hálaadás, az eukarisztikus és a bűnbánó lelkület megalapozása. Élje át a gyermek az Úr Jézussal való közösségünk örömét. Felkészülés a szentgyónásra, lelkiismeret-vizsgálás gyakorlata, a bánat és erős fogadás felindítása, a szentgyónás módja... felkészülés a szentáldozásra, az áldozás módja (gyakorlati, technikai kérdések), imádság szentáldozás után... Eközben a gyermeket hozzá kell segíteni ahhoz a felismeréshez, hogy a Krisztust követő ember válasza Isten szeretetére nem más, mint a Jézus Krisztus tanítása szerinti élet, melynek táplálója a Jézussal való találkozás az Eukarisztiában. A gyermek tárgyi tudásának építésével egy időben lelki fejlődését is segítenünk kell, hogy felkészülten várja a Jézussal való személyes találkozást a szentáldozásban. Imaéletének formálásában arra kell törekednünk, hogy a saját korának megfelelő szinten értse és érezze az ima fontosságát. Segítenünk kell őt abban, hogy szintjének megfelelően tudatosan válaszoljon Jézus szeretetére, törekedjen a jóra.

A tanterv 37 tanítási hétre, heti 2 órára, évi 74 órára készült

III. Témakörök

1. témakör: Jézus a megváltás művét folytatja Egyházában

Javasolt óraszám: 10

Mit tudunk Jézusról? (Lk 1,1-4.) (Összefoglaljuk mindazt, amit eddig Jézusról tanultunk)

Jézus a Názáreti zsinagógában (Lk 4,14-22..) (Jézus örömhíre)

Nem mindaz aki mondja: Uram, Uram...(Mt 7,21-27.)

(A sziklára épült ház - Jézus tanítása szerint élünk.)

(Isten szeretet - engedelmeskedünk)

Nem mindig könnyű jónak lenni... (Róm 7,18-25.) (A lelkiismeret)
Példabeszéd az engedetlen testvérekről (Mt 21,28-32. — Lk 8,19-21.) (Ki tartozik Jézushoz?)
(Bűn, ha nem azt teszem, amit Mennyei Atyám akar)
Példabeszéd a tékozló fiú atyjáról (Lk 15,11-32.) (Mennyei Atyánk bűneink ellenére is szeret)
Egy éjszakai beszélgetés: Úgy szerette Isten a világot... (Jn 3,16-17.)
(Jézus meghalt értünk és feltámadt - vö. Róm 4,24-25.)
Péter bűnbánata (Lk 22,-54-62.) (Megtérünk és bűnbánatot tartunk - vö. ApCsel 2,37-41.)
Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni (Mk 16,15-16. — Mt 28,16-20. — Jn 15,1-11.)
(A keresztségben Isten gyermeke lettem, az istengyermeki, kegyelmi élet)
Az etióp udvarnok megtérése (ApCsel 8,26-38.) (Megújítjuk keresztségi fogadásunkat)

2. témakör: Jézus Mennyei Atyánk szeretetére tanít

Javasolt óraszám: 10

Naponta imádkozunk (Lk 18,1-8.) (Akit szeretünk, azzal szívesen beszélgetünk)
Urunk színeváltozása (Lk 9,28-36.) (Mester, jó nekünk itt...)
Mindaz aki kér, kap (Mt 7,7-12.) (Ne csak kérj, tedd a jót!)
Jézus az olajfák hegyén (Mk 14,32-42.) (Imádság Jézus nevében, Jézus lelkületével)
A főparancs (Mt 22,34-40.) (Istenszeretet és felebaráti szeretet egymást feltételezik.)
Jézus megkísértése (Lk 4,1-12.) (Uradat Istenedet imádd és csak neki szolgálj!)
Jézus nevében (ApCsel 4,13-22.) (Mit jelent nekünk Jézus neve, hogyan beszélünk róla?)
Jézus nevére hajoljon meg minden térd... (Fil 2,5-11. — Mt 5,33-37.) (Isten nevét hiába ne vedd!)
Gyógyítás szombaton (Mt 12,1-14.) (Az Úr napját szenteld meg!)
Szent Pál Troászban (ApCsel 20,1-12.) (A hét első napján ... kenyértörésre...)

3. témakör: Jézus jelenvalóvá teszi áldozatát: az Eukarisztia

Javasolt óraszám: 16

Az utolsó vacsora ünneplése (1Kor 11,23-26.)
Jézus és a gyerekek (Mk 10,13-16.) (A szentmisén Jézust vesszük körül)
A tíz leprás (Lk 17,11-19.) (Jézus megtisztít minket - bűnbánat a szentmisén)
János evangéliuma... (Jn 20,30-31.)
(Az újszövetségi Szentírás - az apostoli tanítás - vö. Kol 4,16-18.)
Hitvallás, tanúságtétel (ApCsel 5,40-42.)
(Nemcsak szavunkkal, hanem életünkkel is valljuk meg hitünket)
Istennek szentelt áldozat (Lk 2,21-24.) (Jézussal együtt magunkat is felajánljuk)
Mária hálaadó éneke (Lk 1,46-55.) (A szentmise hálaadás)
Az átváltoztatás és úrfelmutatás (Mt 26,26-28.)
(Ezt tegyétek az én emlékezetemre: Jézus jelenvalóvá teszi áldozatát)
Halálokat hirdetjük... hittel valljuk feltámadásodat (1Kor 11,26.) (Hívó részvétel a szentmisén)
Jézus önként adta oda életét értünk (Jn 10,1-18.)
(Én is önként megyek szentmisére, odaadom magam Jézusnak)
A Fiuisten azért lett emberré... (vö. Jn 3,16-17. — Jn 6,37-40. — Jn 11,53.)
(Karácsony és húsvét kapcsolata, amiért Jézus közénk jött.)
Az Úr imádsága (Lk 11,1-4.) (Mindennapi kenyérünk Jézus, az örök élet kenyere)
A kafarnaumi százados (Mt 8,5-13.) (Uram, nem vagyok méltó... Ki mehet áldozni?)
A szentmiséhez hozzátartozik a szentáldozás (Mt 15,21-28.)
(A kiskutyák is esznek... - A szentáldozás élteti bennünk az istengyermeki, kegyelmi életet.)
Jézus Máriával és Mártával beszélget (Lk 10,38-42.) (Áldozás után Jézussal beszélgetünk)
Küldetésünk van (Mt 28,16-20.) (Az Úr áldásával a mindennapi életbe.)

4. témakör: Jézus embertársaink szeretetére tanít

Javasolt óraszám: 11

Szeresd szüleidet! (Lk 2,51-53.) (Légy engedelmes! - Szeretsz-e otthon lenni?)

Légy szemérmes! (Mt 19,4-6. — Mt 5,8.) (Az élet Isten ajándéka — szüleinke szeretetéből élünk)

Szeresd embertársaidat! (Mt 25,31-46. — Mt 7,12.)

(Embertársainkban Jézust szeretjük - légy udvarias és figyelmes)

Élj békességben! (Jn 13,34-35. — vö. Mt 10,34-42.)

(Arról ismerni meg, hogy tanítványaim vagytok... - Mindenkit szeretünk, a szeretet sorrendje)

Bocsássatok meg szívből egymásnak! (Mt 18,23-35. — Mt 5,43-48.)

(Jézus bűneink ellenére is szeret - ellenségszeretet)

Tégy jót embertársaidal! (ApCsel 20,35. — vö. Mk 12,41-44.)

(Nagyobb boldogság adni, mint kapni. — Ajándék, dicséret, jó szó...)

Teljesítsd kötelességedet! (Mt 25,14-30. — 2Tesz 3,6-15. vö. Lk 17,7-10.)

(Dolgozz becsületesen! Példabeszéd a talentumokról. Aki nem dolgozik, ne is egyék!)

A földi javak és a mennyei kincs (Mt 6,19-24. — Lk 12,13-21. - 1Tim 6,17-19. — Jak 5,1-5.)

(Nem a vagyonban bővelkedéstől...Ahol a kincsed, ott a szíved is. Senki nem szolgálhat két úrnak.)

Légy megbízható! (Jn 10,11-18. — 2Kor 1,19-20.) (Ne légy béres lelkületű.)

Isten országáért dolgozzunk! (2Kor 5,11-15.) (Krisztus szeretete sürget... Feladataink az Egyházban)

Légy őszinte! (Mt 5,37. — Jak 5,12.) (Igen igen, nem nem...)

5. témakör: A szentáldozás

Javasolt óraszám: 9

A csodálatos kenyérszaporítás (Jn 6,1-15.) (Jézus az örök élet kenyérével éltet.)

A kánai menyegző (Jn 2,1-11.) (Az átváltoztatás fogalma)

Mit tett Jézus az utolsó vacsorán? (Mt 26,26-28. — 1Kor 11,23-26.)

(Átváltoztatta...- Felajánlotta életét...- Megbízást adott az apostoloknak...- a papság és a szentmise)

Péter apostol hitvallása (Jn 6,60-69.) (Péter apostol hite - hiszek az Oltáriszentségben)

A szentáldozás (Lk 24,13-31. — Mt 15,21-28.) (A kánaáni asszony hite)

(Jézust felismerjük a kenyértörésben, vele találkozunk a szentmisén a szentáldozásban.)

Boldog, aki asztalhoz ülhet Isten országában! (Lk 14,15.)

(Az áldozás gyakorlati, technikai kérdései.)

Ki mehet áldozni? (1Kor 11,27-32.) (Felkészülés a szentáldozásra: szentségi böjt...)

Szentáldozás után (Jn 1,35-42. vö. Lk 10,38-42.)

(Hálaadás. "Aznapi nála maradtak." Legyen időnk beszélgetni Jézussal)

Senki sem juthat az Atyához, csak általam (Jn 14,1-6.) (olv. A két jóbarát. — X.Pius története.)

(Miért járunk szentmisére, miért megyünk áldozni?)

6. témakör: A bűnbocsánat szentsége

Javasolt óraszám: 11

Zakeus (Lk 19,1-10.) (Találkozás a bűnbocsátó Jézussal.)

A vakonszülött meggyógyítása (Jn 9,1-41.) (A bűn a lélek betegsége)

Tartsatok bűnbánatot (Mt 3,1-12. vö. Lk 3,1-16. — Mt 7,13-14.) (A szűk kapu)

A bűnös asszony (Jn 8,1-11.) (Én sem ítélek el, menj, de többé ne vétkezzél!)

Jézus megmenti a bűnösöket (Lk 15,1-7.) (Az elveszett bárány)

Jézus megbízást ad a bűnbocsátásra (Jn 20,19-23.) (Olv. A király szolgálói)

(Amint engem küldött az Atya... Akinek megbocsátjátok...)
Így készülünk a szentgyónásra (Lk 22,54-62.) (Lelkiismeret-vizsgálás és lelkitükröz.)
Bocsánatot kérünk Istentől (Lk 7,36-50.) (Olv. A gyónási titok áldozata)
Így gyónunk (Mt 14,22-33.) (A szentgyónás gyakorlati kérdései. Gyónási tanácsok. —
A gyóntató pap által Jézus kezét foghatom meg, aki Pétert kiemelte a vízből.)
Szentgyónás után (Lk 17,11-19.) (Hálaadás, elégtétel)
Jézus hív, kövessük. (Mt 19,16-22.) (Jézus kedvéért elhagyunk mindent, ami neki nem
tetszik.)

Szabadon felhasználható óra: 7

IV. Módszer

A szentmise, az Oltáriszentség, Jézus jelenléte misztérium. Nem kell túlmagyarázni, sokkal fontosabb, hogy tanítványaink rajtunk lássák, hogy számunkra milyen fontos a szentmisén való gyakori részvétel, a szentáldozás. Inkább azt gyakoroljuk, hogyan és miről beszéljünk Jézussal szentáldozás után.

A gyónási felkészítés, a lelkiismeret-vizsgálás megtanítása nem néhány óra feladata. Az egész hitoktatás egyben lelkiismeret vizsgálás és formálás, hiszen minden órán Jézus tanításával, az ő követelményeivel találkozunk, ami napról napra újabb és újabb feladatokat jelent. Nem szabad a gyermekekkel betanítatni a lelkitükröt, mert akkor egész életében rosszul fog készülni a szentgyónásra, mintha csak a gyerekbűnök lennének igazán bűnök.

A napi lelkiismeret-vizsgálat ne részletes bűnkeresés legyen, hanem mindennap ismerjük fel, hogy mennyire szeret minket Mennyei Atyánk, és azt nézzük, hogyan viszonyítottuk, mit kellett volna jobban tenni érte. Vigyázzunk, hogy túlzott követelményeinkkel ne tegyük aggályossá a gyermekeket. A túlzott követelmények közömbösséghez is vezethetnek, mert "úgysem tudom" azokat teljesíteni.

Nagyon fontos, hogy a szentgyónást maga a tanár is Isten ajándékának tartsa, milyen jó, hogy megfoghatom Jézus kezét, aki vezet és segít a bűn elleni küzdelemben. A bűnbánat felkeltése nem épülhet a büntetéstől való félelemre, hanem - Péter bánatához hasonlóan, akire az Úr ránézett és sírva fakadt -, a gyermek is nézzen az értünk szenvedő Jézus szemébe, és így bánja meg bűneit. A jól felkészített gyermekek szívesen gyónnak, ezért óvnunk kell őket attól, nehogy havonta többször, netán hetenként, vagy minden szentáldozás előtt gyónni akarjanak.

Fontos, hogy az új bánatimádságot tanulják meg, ebben ugyanis megvan a szükséges 4 elem:

1. *Istenem szeretlek téged!* - 2. *Ezért bánom, hogy megbántottalak.* - 3. *Kérlek, bocsáss meg.* - 4. *Ígérem, hogy...* Továbbá ne tanítsuk, hogy "kiskoromtól fogva.." mert ezt csak egyszer kell mondania, sokan mégis egész életükben ezzel kezdik a szentgyónást.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Magyar Katolikus Katekizmus

Újszövetségi Szentírás

Elsőáldozók könyve (2 éves anyag)

(OHB - Szt.István Társulat)

Jézushoz megyünk (2 éves anyag)

(Veszprémi HB - Szt.István Társulat)

Találkozás az Istennel

(Mária Iskolatestvérek)

Jézus a mi életünk

(Bajtai Zsigmond)

V. Követelmények

A gyermek ismerje az Istennel való szeretetkapcsolat alapvető fogalmait. A megváltás fogalmát ebben a korban alapozzuk meg, amikor annak egyes elemeit tárgyaljuk: kegyelem, bűn, áldozat, jóvátétel... Vegyük figyelembe, hogy a gyerek még csak konkrét fogalmakkal tud gondolkodni, ezért ne boncolgassunk teológiai, üdvtörténeti vagy más, korának meg nem felelő kérdéseket. Ügyeljünk a következetesen helyes szóhasználatra és a túlzásokat kerülő, őszinte áhitatra. Elégedjünk meg a korának megfelelő szinten elsajátított fogalmakkal, de

azokat úgy alapozzuk meg, hogy később is lehessen rájuk építeni. Ne gyakoroltassunk be velük olyan felesleges, gyermekes imádságokat vagy magatartásformákat, amelyek később akadályoznák harmonikus fejlődését. (Rossz példának pl. az “Én Istenem, jó Istenem becsukódik már a szemem...” ima. Helyette javasoljuk pl. “Kezed közé leteszem...” imádságot.)

A témakörökhöz tartozó katekizmus kérdések:

(A *-gal jelölt kérdések csak később kerülnek tárgyalásra,
a megjelölt helyen csak a fogalmat kell előkészíteni)

38. Hogyan gondoskodik Isten az emberekről?
48. Mi rontotta meg az emberek életét?
50. Hogyan könyörült meg Isten az embereken?
51. Ki váltotta meg a világot?
52. Hogyan valósul meg bennünk a megváltás műve?
154. Mi az Eukarisztia, vagyis az Oltáriszentség?
155. Miért alapította az Úr Jézus az Eukarisztiát?
156. Mikor alapította az Úr Jézus az Eukarisztiát?
157. Mit tett az Úr Jézus e szavakkal: “Ez az én testem, ez az én vérem”?
158. Hogyan van jelen Jézus az Oltáriszentségben?
159. Kiknek adott az Úr Jézus hatalmat, hogy a kenyeret és a bort testévé és vérévé változtassák át?
160. Mikor változtatják át a püspökök és a papok a kenyeret és a bort az Úr Jézus testévé és vérévé?
- 161.*Mi a szentmise?
- 162.*Miből áll a szentmise?
- 163.*Mi történik az Ige liturgiájában?
- 164.*Mi történik az Eukarisztia liturgiájában?
165. Hogyan veszünk részt a szentmisén?
166. Mi történik, amikor áldozunk?
167. Ki áldozhat?
168. Hogyan készülünk lelkileg a szentáldozásra?
169. Hogyan készülünk testileg a szentáldozásra?
170. Hogyan áldozhatunk?
171. Mit teszünk a szentáldozás után?
172. Mi a szentáldozás hatása?
178. Mi a bűnbocsánat szentsége?
179. Mi a szentgyónás hatása?
181. Mikor kell gyónni?
182. Miért ajánlatos a gyakori gyónás?
183. Mi a rendje a bűnbocsánat szentségének?
184. Hogyan vizsgáljuk meg lelkiismeretünket?
185. Mit kell feltétlenül meggyónnunk?
186. Miért szükséges a bűnbánat és az erős fogadás?
187. Mikor van bűnbánatunk?
188. Mi az erős fogadás?
189. Mit cselekszünk, amikor gyónunk?
- 190.*Mit kell tennie annak, aki halálos bünt kifizetett a gyónásból?
- 191.*Mit kell tennie annak, aki szándékosan kihagyott a gyónásból halálos bünt?
192. Mit tesz a gyóntató pap a bűnbevallás után?
193. Mit teszünk a szentgyónás után?

194. Mi az elégtétel?
195. Mit kell tennünk, ha halálos bűnünk van, de nincs alkalmunk meggyónni?
252. Mi a bűn?
253. Ki követ el bűnt?
254. Hányféleképpen követünk el bűnt?
255. Egyenlő-e minden bűn?
256. Ki követ el halálos bűnt?
257. Milyen kárt okozunk magunknak a halálos bűnnel?
258. Ki követ el bocsánatos bűnt?
259. Miért veszélyes a bocsánatos bűn?
263. Mi kísért minket bűnre?
264. Hogyan győzhetjük le a kísértést?
265. Mi lehet bűnre vezető alkalom?

4. ÉVFOLYAM

NÉPEM VAGY TOK - MONDJA AZ ÚR

I. Előljáróban

A gyermek hite fejlődésének fontos szakasza az elsőáldozás utáni kor, melynek feladata a Jézus Krisztussal való személyes kapcsolat megteremtése és állandó mélyítése a rendszeres lelkiélet: a napi imádság, szentáldozás és szentgyónás által. A hitoktatónak segítenie kell a gyermekeket a helyes lelkiismeret-vizsgálásban, a szentgyónásban és az szentáldozás gyakorlatában. Segítse őket, hogy templombajáró embertársaikkal megismerkedve és különböző szolgálatokat vállalva (ministrálás, felolvasás, énekar...) bekapcsolódjanak a plébánia közösségébe.

A negyedik osztályban ószövetségi elbeszélések alapján kell megéreztetni a gyermekekkel Isten végtelen, ajándékozó szeretetét, amelynek csúcsaként egyszülött Fiát adta értünk, hogy "mindaz, aki hisz benne, meg ne haljon, hanem örökké éljen." A történetek az Istennek az egész történelmen végigvonuló szeretetét mutatják meg: azt a végtelen jóságot, amellyel minden hűtlenség és engedetlenség ellenére sem hagyja az embert magára, hanem hű marad ígéreteihez és nem vonja meg tőlük gondoskodását. Az ószövetségi elbeszélések konkrét eseményeket rögzítenek, s belőlük a minden körülmények között szerető Isten üzenetét olvashatja ki a negyedik osztályos gyermek.

II. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** Ismerkedés Isten üzenetével a Szentírással. A gyermek ismerje meg a Szentírás legfontosabb ószövetségi részleteit, ismerje fel bennük Istennek nekünk szóló üzenetét, valamint a belőlük sugárzó végtelen isteni szeretetet.

Az ószövetségi elbeszélések alapján szeretnénk megéreztetni a gyermekkel Isten végtelen, ajándékozó szeretetét, amelynek csúcsaként egyszülött Fiát adta értünk, hogy "mindaz, aki hisz benne, meg ne haljon, hanem örökké éljen". Ezzel az elsőáldozás utáni időben fokozatosan elmélyítjük a gyermek hitismereteit.

Törekednünk kell arra is, hogy a tanuló észrevegye az ószövetségi elbeszélések Újszövetségre mutató jellegét. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy ebben az életkori szakaszban a gyermek még nem rendelkezik történelmi ismeretekkel, nem képes történelmi távlatban gondolkodni. A történetek bizonyos időrendiségben következnek egymás után, így ezek lesznek azok a mozaikszemek, amelyekből később - a 7. osztályban -, összerakhatjuk Isten üdvözítő tervének történelmi képét.

b) **Nevelési cél:** Tanuljuk meg felismerni a Szentírásban Isten nekünk szóló üzenetét.

Alapcélkitűzés, hogy megragadjuk a gyermek bizalommal teli érdeklődését és azt Isten szeretetére irányítsuk. Az elsőáldozás utáni időben ezzel mélyítjük el Istennel való szeretetkapcsolatát. Tudatosítanunk kell benne, hogy miként a bibliai ember élete, az ő élete is Isten kezében van. Segítsük őt abban, hogy mindennapi életében bizalommal hagyatkozzék a Mennyei Atya gondviselő jóságára. Alakítsuk ki benne a készséget, hogy figyeljen a népét féltő szeretettel vezető és a minden problémára válaszoló Úr szavára.

A tanterv 37 tanítási hétre, heti 2 órára, évi 74 órára készült

III. Témakörök

1. témakör: Pátriárkák kora

Javasolt óraszám: 10

Vedd és olvasd! (A Bibliára vonatkozó legfontosabb alapismeretek)

Hogyan készült a Szentírás? (Jer 36,1-32. — 2Mak 2.13 -32.)

(Isteni sugalmazás - emberi utánajárás és megfogalmazás.)

Mi az Isten terve énvelem? (Ábrahám meghívása)

Ábrahám legnagyobb próbatétele (Izsák feláldozása)

Ábrahám könyörög a bűnösökért (Lót megmenekülése)

Szabad-e veszélyeztetni örök életünket? (Jákob és Ézsau)
Jákob idegenben (Jákob menekülése)
Elfeledkeznek-e rólunk az Isten (József és testvérei)
József Egyiptom kormányzója lesz
Ábrahám családjából nagy nép lesz

2. témakör: Rabság és szabadulás

Javasolt óraszám: 6
Legyőzhetjük-e a rosszat? (Mózes születése)
Mózes küldetése. (a csipkebokor)
Az egyiptomi csapások.
Ki szabadít meg bűneinktől? (a húsvéti bárány)
Átkelés a Vörös-tengeren
Számíthat-e rád az Isten? (A szövetségkötés)

3. témakör: Vándorlás a pusztában

Javasolt óraszám: 8
Hol vannak a te bálványaid? (az aranyborjú)
Milyen táplálék erősíti a lelkünket? (a manna)
Alkalmas eszköze vagy-e az Úrnak? (képek)
Ki lehet Isten papja? (Kóré lázadása)
Ki szólhat bele Isten terveibe? (Bálám jövendölése)
Mi a győzelmi jelvényünk? (a rézkígyó)
Átkelés a Jordánon (Jerikó elfoglalása)
A szövetség megújítása (Mózes halála)

4. témakör: A bírák kora

Javasolt óraszám: 6
Mire való a lemondás és a böjt? (Gedeon)
Mit adhatsz te Istennek? (Jefte)
Adhat-e örömet a bűn? (Sámson)
Meghallod-e az Úr hívását? (Sámuel)
Mit jelent neked az Úr hívása? (Héli és fiai)
Vereséget szenvedhet-e az Isten? (A frigyláda sorsa)

5. témakör: A királyok kora

Javasolt óraszám: 12
Milyen ember vagy? (Saul a király)
Saul engedetlensége (Jobb az engedelmesség, mint az áldozat.)
Kik az Isten kedvencei? (Dávid felkenése)
Győzhetnek-e a kicsinyek is? (Dávid és Góliát)
Mi a legszebb győzelem? (Dávid és Saul - Dávid zsoltárénekei)
Igazságosak-e az emberek? (Az amalekiták legyőzése)
Hízlegéssel előbbre jutsz? (Saul halála)
Szabad-e vétkezniük a hatalmasoknak? (Dávid és Uriás)
Nem élsz vissza a szeretettel? (Absalom lázadása)
Ki az igazán bölcs ember? (Salamon imája)
A salamoni ítélet (Az igazi okosság)
Kitől kérjünk tanácsot? (Roboám [Rechabeám] és Jeroboám [Jerobeám])

6. témakör: A próféták kora

Javasolt óraszám: 15
Lehet-e kölcsönt adni Istennek (Illés próféta és a száreptai özvegy)
Az élő Isten megmutatkozik (Illés áldozata)

Hol találsz meg az Istent? (Illés menekülése)
 Mit kaptál a keresztségben? (Elizeus - Námán [Naamán] gyógyulása)
 Mennyibe kerül a lelki gyógyulás? (Giezi [Gechaszi] bűne és bűnhődése)
 Meghálálsz-e az Isten jóságát? (Izaiás próféta példázata a szőlősketről)
 Bízsz-e Isten ígéretében? (Izaiás jövendölései)
 Ki alkalmas az Úr szolgálatára? (Jeremiás meghívása)
 Ki áll melletted amikor szenvedsz? (Jeremiás próféta sorsa)
 Van-e élet a halál után? (Ezekiel próféta látomása)
 Hogyan vallom meg hitemet? (Dániel és három társa)
 Kell- félni az emberektől? (A három ifjú hűsége)
 Kiderül-e minden rosszaság? (A bálványok leleplezése)
 Szabad-e megtagadni az Istent? (Dániel és az oroszlánok)
 Szabad-e szent dolgokkal tréfálni? (Baltazár lakomája)

7. témakör: A fogság után

Javasolt óraszám: 10

Mindig a többségnek van igaza? (Matatiás)
 Mi értékesebb az életnél? (Makkabeusok)
 Elfuthatsz-e Isten elől? (Jónás menekülése)
 Hányszor bocsát meg az Isten? (Ninive megtérése)
 Miért szenvednek a jók is? (A béketűrő Jób)
 Meddig kell bízni Istenben? (Judit bátorsága)
 Jótettért jót várj? (Tóbiás vaksága)
 Hogyan vigyáz ránk az Isten? (Tóbiás gyógyulása)
 Kérdezz még többet! (Ezdrás összeszedi a szentírási könyveket)

Szabadon felhasználható óra: 8

IV. Módszer

Az ószövetség történetei nagy lehetőséget nyújtanak az elbeszélésre, kibontásra. A bibliai mondanivalót közel kell hozni a gyermek lelkéhez. Az elbeszélések, az órai kérdések arra irányulnak, hogy az isteni üzenet feltáruljon előttük. Adott esetben mutassunk rá az újszövetségi vonatkozásokra (előképek), más részletek pedig alkalmat adnak annak bemutatására, hogy az emberek bűnei sem tudják megakadályozni Isten terveinek megvalósulását. (Isten egyenesen ír görbe sorainkra). Azáltal, hogy a szent író leírja Isten választott embereinek bűneit, azok még nem nyernek utólagos jóváhagyást. Azt bizonyítják, hogy Isten bűneink ellenére is szeret minket, sőt ő még a rosszból is tud jót kihozni.

Ebben a korban a gyermekeknek még nincs történelemszemléletük. Ennek ellenére javasoljuk, hogy ragaszkodjunk az események időrendi sorrendjéhez, és minden alkalommal keressük meg az időszalagon az elbeszélésnek megfelelő időpontot. Így rakjuk le azokat a mozaikszemeket - a történelem sok apró párhuzamos és egymás után történő eseményből kiragadott részleteket -, amelyek alapján később felismerhetik a történelmi összefüggéseket és ráismerhetnek Isten üdvösségtervének megvalósulására a történelem folyamán.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Magyar Katolikus Katekizmus

Szentírás (teljes)

Válaszol az Úr

(OHB - Szt.István Társulat)

Üdvösségünk története

(OHB - Szt.István Társulat)

Jézushoz megyünk (2 éves anyag) (Veszprémi - Szt.István Társulat)

Üdvösségre váró nép

(Mária Iskolatestvérek)

Régtől fogva szól hozzánk az Úr

(Bajtai Zsigmond)

V. Követelmények

A gyermek ismerje fel az üdvtörténet egyes eseményeiben Isten üzenetét. Csodálkozzon rá az előképekre, ismerje fel beteljesülésüket az újszövetségben. Legyen fogalma az ószövetség nagy korszakainak egyes eseményeiről (áttekintést majd csak 7. osztályos korában kívánhatunk!). Ismerje a tanító elbeszélések tanulságát, tudjon nyitott lélekkel figyelni Isten üzenetére, és tudja azt megvalósítani saját életében. További követelmény, hogy a gyerekek ne csak szentmisére járjanak, hanem rendszeresen áldozzanak, és évente legalább ötször elvégezzék szentgyónásukat. A felkészülésre felhasználhatunk egy-egy hittanórát, de a szentgyónásukat külön időben végezzék, esetleg egy-egy délutáni, koraesti bűnbánati liturgiához kapcsolódóan. Fontos, hogy ebben a gyakorlatukban következetesek legyünk. Ezt a követelményt azonban nagyon diszkréten kell kezelni, rávezetve őket arra, hogy tudatosan keressék a gyónási alkalmat, esetleg más templomban is. Figyelmeztessük őket, hogy lehetőleg ne szentmise alatt menjenek gyónni. Segítsük őket az áldozás utáni imádkozásban és készítsük őket az egyre tudatosabb önnevelésre: Jézus kedvéért akarok jobb lenni! Áldozás utáni imájában legyen: köszönet, ígéret és kérés.

A témakörökhöz tartozó katekizmus kérdések:

1. Miért élünk a világon?
2. Hogyan szerette Isten a világot?
3. Hogyan viszonyozzuk Isten szeretetét?
4. Mit kell hinnünk?
5. Mi a kinyilatkoztatás?
6. Mit üzent Isten az embereknek?
7. Miért nem várunk új kinyilatkoztatást?
8. Kire bízta Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást?
9. Hogyan adja tovább az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást?
10. Mi a Szentírás?
11. Honnan tudjuk, hogy mely könyvek tartoznak a Szentírásba?
12. Mi a sugalmazás?
13. Hány részre osztjuk a Szentírás könyveit?
14. Mi a Szenthagyomány?
15. Ki magyarázza tévedés nélkül a Szentírást és a Szenthagyományt?
16. Melyik vallásban található meg a teljes kinyilatkoztatás?
33. Milyen irántunk az Isten?
88. Mi az Anyaszentegyház?
96. Kik tanítják az Egyházban tévedés nélkül az igaz hitet?
97. Miben nem tévedhet az Egyház?
98. Mi biztosítja az Egyház tévedhetetlenségét?

5. ÉVFOLYAM

AZ ÉLET ISTEN NÉPÉNEK KÖZÖSSÉGÉBEN (LITURGIA)

I. Előjáróban

A negyedik osztály végére a tanulók már minimális liturgikus, szentségi ismeretekkel rendelkeznek. Ismernek sok részletet ószövetségi és az újszövetségi Szentírásból. Az év anyaga ezen ismeretek rendszerezése, bővítése, a liturgia lényegének bemutatása, a fogalmak tisztázása, továbbá az eukarisztikus lelkület elmélyítése.

A legkisebb emberi közösség a család. A vallásgyakorlat első lépéseit a családban tesszük meg. Az édesanya az, aki először kulcsolja imára gyermeke kezét. Ezért nagyon fontos szerepe van a családban az imádságnak. Jó lenne, ha minden családban megtalálható lenne a Szentírás, s azt rendszeresen olvasnák is.

II. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** A liturgikus alapismeretek bővítése. A tanulókat életkoruknak megfelelően bevezetjük a szentmise, a szentségek, a liturgikus ünnepek, cselekmények, helyek, idők, kellékek jelképrendszerének és a különböző rítusoknak jellegzetes, főbb ismereteibe, elmélyítjük bennük hitünk megünnepelt igazságainak ismeretét. Megtanítjuk az Újszövetségi Szentírás használatát.

b) **Nevelési cél:** Cselekvő bekapcsolódás az üdvösség nagy eseményeinek ünneplésébe. Az egyéni, családi és közösségi imaélet elmélyítése. Elméleti megalapozással segítjük a tanulókat, hogy figyelmesen és tevékenyen vegyenek részt az Egyház liturgikus életében, különösképp a szentmisén: imádság, éneklés, ministrálás... Kapcsolódjanak be az Egyház imádságos életébe: zsoltosma, keresztút, rózsafüzér, litánia ... Ismerjék fel, hogy Isten jelen van az életünkben, s minden nap szól hozzánk. Isten üzenete minden kor emberének szól. Készítjük őket a Szentírás gyakori olvasására.

A tanterv 37 tanítási hétre, heti 2 órával, 74 tanítási órára épül

III. Témakörök

1. témakör: Isten népe ünnepel

Javasolt óraszám: 11

Miért járunk templomba? (Templomi viselkedés: keresztvetés, térdhajtás...

— gyakori szentáldozás, évelejei szentgyónás)

A liturgikus ünneplés (vö. MKK 127.129.)

(Az ünneplés lényege: Jézus velünk van, emlékezünk, hálát adunk...)

Az ószövetségi nép nagy ünnepei (Kivonulás - Szövetségkötés - Templomszentelés - Ezdrás)

Jézus a jeruzsálemi templomban (ünnepek Jézus idejében a Templomban, szombat a zsinagógákban)

Az ősegyház liturgiája (ApCsel 2,42. — ApCsel 20,7-12. — 1Kor 11,17-34.)

Mi a szertartás és mi a rítus? (MKK 128. 93.)

(A latin és görög rítus hasonlóságai és különbözőségei)

(A liturgia és az egyes népek hagyományai)

A liturgikus közösség vezetője (Kézrátétel - papszentelés, megbízás a tanításra...)

(vö. Lk 22,19. — Lk 10,16. — ApCsel 8,17. — ApCsel 10,24-48. — ApCsel 14,23.)

Liturgikus szolgálatok (ministránsok, felolvasók, énekesek... sekrestyés, kántor)

Hogyan ünnepelnek a keresztény családok (karácsonyi szenteste, húsvét, házassági évforduló...)

Közösségi ünnepeink (Szent Gellért, Szent Orsolya, Szent Angéla)

Hogyan vegyünk részt az ünneplő Egyház életében? (Összefoglalás)

2. témakör: Az ünneplés helye és “kellékei”

Javasolt óraszám: 10

A templom az Isten háza (vö. Ter 22,2. - 28,10-19. — Jn 12,12. - 18,20.)

(A “szent hely”, ahol Istennel találkozunk - a “szent helyek”, ahová zarándoklunk)

A templomok kialakulása (ApCsel 2,46. - 20,7-12.)

(Magánházak - temetkezési helyek - csarnokok, bazilikák - mai templomaink)

A templomok belső felépítése, részei, berendezései

(szentély, hajó... gyóntatószoba — oltár - szembeoltár, ambo... gyóntatószék)

A különböző stílusú templomok

Liturgikus tárgyak (kehely és misefelszerelések, szentségtartó, csengő...)

Liturgikus ruhák

Leggyakoribb képeink és jelképeink (freskó, szobor, stációs képek - sacrális művészet)

A templomok díszítése és rendben tartása (liturgikus előírások, közös feladatok)

Egyéb szent helyek (temető, kápolnák, útszéli keresztek, szobrok...)

Miért építünk díszes templomokat? (Összefoglalás: Istennek mindig a legértékesebbet adjuk!)

3. témakör: Ünnepeink, a liturgikus év ünnepei

Javasolt óraszám: 11

Mindennapjaink (imádság otthon, a hétköznapi szentmise, bibliaolvasás)

Heti ünnepünk a vasárnap (Isten harmadik parancsa - a vasárnap megszentelése.)

Heti bűnbánati nap (Péntek, a böjt, az önmegtagadás és a bűnbánattartás)

Ünnepkörök (az egyházi év és a szentek ünnepei)

Adventben a keresztyén ember a Megváltó születését várja

Jézusról jövendöltek a próféták

Keresztelő János, a Megváltó előhírnöke

Mária ünnepek (Szeplőtelen Fogantatás, Kisboldogasszony, Magyarok Nagyasszonya)

A karácsonyi ünnepkör (Jézus neve, Vízkereszt, Jézus megkeresztelése)

Évközi időszak - Jézus nyilvános működése.

Összefoglalás (az ünnepek bibliai háttere)

4. témakör: A szentségek és a szentelmények liturgiája

Javasolt óraszám: 14

A szentségek (A szentségekre vonatkozó alapismeretek vö. MKK 132-139. kérdések)

A beavatás szentségei, a keresztség szentsége, az istengyermeki élet kezdete

A beavatás szentségei, az Eukarisztia, részesedés Jézus Krisztus áldozatában

A beavatás szentségei, a bérmálás, a krisztusi élet teljessége

A gyógyulás szentségei, a bűnbocsánat szentsége

A gyógyulás szentségei, a betegek kenete

A közösség szolgálatának szentségei, az egyházi rend

A közösség szolgálatának szentségei, a házasság

A szentelmények: litánia, rózsafüzér, keresztút...

Búcsú a földi élettől, a temetés

Körmenetek és az áldások

Az ereklyék tisztelete

Összefoglalás: az Egyházban Jézussal együtt imádkozunk, az ő ereje éltet és segít

5. témakör: A húsvéti misztérium ünneplése

Javasolt óraszám: 15

A nagyböjt, felkészülés a szent háromnapra

A húsvéti misztérium (vö. MKK 126. kérd.)

Nagycsütörtök, az utolsó vacsora napja

Nagypéntek, Jézus szenvedése és kereszthalála

Húsvét vigíliája és ünnepe, Jézus feltámadása
A liturgia, a szentmise keresztyén életünk csúcsa és forrása . (vö. MKK 127. kérd.)
A szentmise szerkezete, és kialakulása
A szentmise “kellékei”
A szentmise közös imádságai és könyörgései
A szentmise énekei és a zsoltárok, a szent zene
Olvasmányok és szentbeszéd
A mi válaszunk: hitvallás és felajánlott adományaink
A hívek könyörgésében kéréseinket fogalmazzuk meg.
Az Eukarisztia hálaadás, Isten ajándékai üdvösségünk történetében
Amit Jézus az utolsó vacsorán tett
Jézus meghív menyegzős lakomájára, Miatyánk, kiengesztelődés (vö. Mt 5,23.)
Találkozás Jézussal az Eukarisztiában
Összefoglalás: Jézust visszük az emberek közé

6. témakör: mindennapi életünk a feltámadás fényében

Javasolt óraszám: 10
Jézus mennybemenetele (ApCsel.1.1-11)
A Szentlélek eljövetele (ApCsel 2.1-44)
A Szentháromság ünnepe (Jn 16.12-15)
Úrnapija (Lk 9.10-17), Jézus Szíve tisztelete
Nagyboldogasszony
Szent István király
Mindenszentek
Krisztus király
Veni Sancte és Te Deum
Szabadon felhasználható óra: 3

IV. Módszer

A tanítási folyamatban szerepet kell kapnia az evangéliumi részek megbeszélésének és a vonatkozó katekizmus kérdések felelevenítésének. Ne felejtsük el, hogy csak akkor lesz hatékony hitoktatói munkánk, ha a tanulók lelkiülete is folyamatosan fejlődik. A liturgiát nem “szépen kell csinálni”, hanem át kell élni. A tanár nagyon diszkréten, de folyamatosan figyeljen tanítványai lelkiéletére, a napi imádságra, a gyakori szentáldozásra és a rendszeres szentgyónásra. Vegye észre, ha tanítványai közül valaki válságba kerül, és tapintatosan legyen segítségére.

Ebben az évben különösképpen időszerű, hogy a liturgia tanítása kapcsolódjon az egyházi évhez, amennyiben ez egyáltalán megvalósítható. (Az iskolai szünetre eső ünnepeket vagy előkészületben, vagy visszaemlékezve tárgyaljuk.) Célszerű, ha az adott év (A,B,C) évnek megfelelő aktuális szentírási részekhez kapcsoljuk egy-egy lecke mondanivalóját. Ezzel a módszerrel arra irányítjuk figyelmüket, hogy a liturgia egyben hitoktatás, hitre nevelés is, csak a témák sorrendje - az ünnep tartalma - nem a hittan, hanem a liturgikus évet követi. Ebben az évfolyamban a gyerekek már nehezebb dallamokat is el tudnak énekelni. Fontos, hogy a hittanórákon rendszeresen gyakoroljuk a liturgikus időnek megfelelő énekeket.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Magyar Katolikus Katekizmus	
Újszövetségi Szentírás	
Dícsérvételek az Urat	(OHB Eger)
Képes Evangélium	(Csanád Béla - Szt.István Társulat)
Életünk az Egyházban	(Budapesti Hitoktatási Bizottság)
Üdvösségünk története	(OHB - Szt.István Társulat)

V. Követelmények

A tanév során a tanuló ismerje meg az egyházi év legfontosabb ünnepeit, értse meg az adott ünnep jelentőségét, annak liturgiáját. Ismerje saját lelkipásztorát, plébániatemplomát. Saját egyház-községében és az iskola közös rendezvényein tevékenyen kapcsolódjon bele a szertartásokba. Vállaljon templomi szolgálatokat. (ministrálás, felolvasás, éneklés...) Ismerje a leggyakrabban használatos liturgikus tárgyakat, jelképeket. A templom az Isten háza. Ismerje a templomi viselkedés szabályait. Tudja mikor, milyen módon fejezzük ki tiszteletünket a templomban. (térdhajtás, keresztvetés, főhajtás...) Ismerje és értse meg a szentségek lényegét. Tudja, melyik szentséget mikor, milyen körülmények között szolgáltadják ki. Ki lehet annak felvevője s ki a kiszolgáltatója. Ismerje a legismertebb szentelményeket. Vallását családi körben is gyakorolja.

A témakörhöz tartozó katekizmus kérdések:

126. Mi a húsvéti misztérium?
127. Mi a liturgia?
128. Mi a szertartás?
129. Mit történik a liturgiában?
130. Melyek a liturgikus imádságok?
131. Mi a zsoltosma?
132. Mik a szentségek?
133. Ki alapította a szentségeket?
134. Ki cselekszik az Egyház szentségeiben?
135. Hogyan éltetik a szentségek az Egyházat?
136. Hány szentség van?
141. Mi a keresztség?
142. Lehet-e keresztség nélkül más szentséget érvényesen felvenni?
143. Ki keresztelhet?
144. Hogyan kell keresztelni?
145. Kit lehet megkeresztelni?
146. Mikor lehet kisgyermeket megkeresztelni?
147. Mi a keresztszülő kötelessége?
148. Mi a bérálás?
149. Ki bérálhat?
150. Hogyan bérál a püspök?
151. Ki bérálkozhat?
152. Mi a bérmaszülő kötelessége?
153. Miben tér el a bérálás gyakorlata a görög szertartásban?
154. Mi az Eukarisztia, vagyis az Oltáriszentség?
161. Mi a szentmise?
162. Miből áll a szentmise?
163. Mi történik az Ige liturgiájában?
164. Mi történik az Eukarisztia liturgiájában?
166. Mi történik, amikor áldozunk?
170. Hogyan áldozhatunk?

174. Mi jelzi templomainkban, hogy az Úr Jézus az Eukarisztiában jelen van?
175. Hogyan köszöntjük az Úr Jézust az Oltáriszentségben?
176. Hogyan köszöntik a görög és örmény rítusú katolikusok az Eukarisztiát?
178. Mi a bűnbocsánat szentsége?
189. Mit cselekszünk, amikor gyónunk?
196. Mi a bűcsú?
197. Kik nyerhetnek bűcsút?
198. Mi a betegek kenete?
199. Mi a betegek kenetének szentírási alapja?
200. Hogyan segíti a betegek kenete a szenvedőket?
201. Milyen hatása van még a betegek kenetének?
202. Ki veheti fel a betegek kenetét?
203. Hányszor lehet a betegek kenetét felvenni?
204. Mi a szent útravaló?
206. Mi az egyházi rend?
210. Ki szolgálthatja ki az egyházi rend szentségét?
211. Mi a papok feladata?
212. Kinek van papi hivatása?
213. Mi a diakónusok feladata?
214. Mi a házasság szentsége?
219. Kik köthetnek házasságot?
220. Hogyan kell a házasság szentségének felvételére készülni?
221. Mikor érvényes a katolikusok házasságkötése?
225. Mikor érvényes egy katolikus és egy meg nem keresztelt házassága?
227. Mik a szentelmények?
228. Melyek az ismertebb szentelmények?
366. Mit teszünk, amikor imádkozunk?
367. Melyek az imádság formái?
368. Melyek az imádság módjai?
370. Miért a liturgia az Egyház legfontosabb imádsága?
374. Mivel kezdjük és végezzük az imádságot?
378. Melyek még a legismertebb imádságaink?
379. Mit fejezünk ki az "Ámen" szóval?

6. ÉVFOLYAM

EGYHÁZUNK A TÖRTÉNELEMBEN

I. Előjáróban

A hatodik osztály feladata az Egyházra vonatkozó ismeretek felelevenítése, gazdagítása és mélyítése, továbbá az Egyház iránti szeretet ébresztése, erősítése és tudatosítása. Az Egyházra vonatkozó kép rendezése és kiegészítése ebben a korosztályban azért fontos, mert a hatodik osztály elvégzése után a gyermek többféle iskolatípusban folytathatja tanulmányait: fontos tehát, hogy egészséges, jó egyházképet alakítsunk ki benne. Másrészt ebben az életkorban erősödik benne a közösség utáni vágy: szükséges tehát, hogy az egyházi közösségről is helyes alapismeretei legyenek.

II. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** Az Egyházban továbbélő Krisztust mutatjuk be az Egyház életéből vett képek által. Segítjük a tanulót abban, hogy sokrétű és korszerű ismereteket szerezhessen az Egyház alapításáról, lényegéről (isteni és emberi sajátosságairól), életéről, szervezeteiről és céljáról. (Tehát nem egyháztörténelmet tanítunk, hanem az egyházfogalmat mutatjuk be a történelemből vett képek által.)

b) **Nevelési cél:** Szeresse, vállalja Egyházát, érezzen együtt Egyházával (sentire cum Ecclesia), vállaljon felelősséget Egyházáért. Felébresztjük a tanulóban az egyházi közösséghez tartozás vágyát, felébresztjük felelősségérzetét is, amely később elvezetheti őt ahhoz a döntéshez, amelyben az Egyház tudatos elfogadjává és az egyházi közösség tevékeny tagjává válik.

A tanterv 37 tanítási hétre, heti 2 órával, 74 tanítási órára épül

III. Témakörök

1. témakör: Az üdvösség műve az Egyház életében bontakozik ki.

(Az egyházfogalom biblikus alapjai)

Javasolt óraszám: 10 + 8

Az Egyház Isten gyermekeinek közössége, családja

(Hierarchikus intézmény)

Jézus azért alapította Egyházát, hogy művét folytassa

(Az Egyház az üdvösség jóhírének és megszentelő erejének közvetítője)

Az Egyház Krisztus titokzatos teste

Jézus megígérte, hogy mindvégig Egyházával marad

Tanítóhivatal, az Egyház tévedhetelent: "A pokol kapui sem vesznek erőt rajta" Mt 16,18

Jézus azért küldte el a Szentlelket, hogy Egyházának éltetője legyen

Jézus egy Egyházat akart (egy)

Jézus megbízást adott áldozatának megjelenítésére, a bűnök megbocsátására (szent)

Jézus Egyházába minden embert meghív (katolikus)

Jézus tanítását és a lelkipásztori szolgálatot apostolaira bízta (apostoli)

Kik tartoznak Isten országához? (A szentek közössége)

2. témakör: Az Egyház életének indulása

Javasolt óraszám: 8 + 6

A jeruzsálemi egyház élete (ApCsel 2,1-47.)

Inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint embernek (ApCsel 4,13-22.)

Az Egyház Istentől való (ApCsel 5,34-42.) (Őskeresztények tanúságtétele)

A hierarchia kiépülése (ApCsel 6,1-7. - 14,22-23. — 1Tim 5,15-25. — 2Tim 1,6.)

(Diákonusok, presbiterek rendelése)

A kereszténység elterjedése (ApCsel 11,19-26. - 13,1-3. - 16,1-10. - 18,1-2. — Róm 3,21-31.)

(Szent Pál útjai - Isten nem csak a zsidóké)

Az Egyház az igaz hit őrzője (ApCsel 15,1-35. — Róm 1,1-5. — Gal 1,6-2,5. — 1Tim 2,7.)
(Istentől kapott küldetést, nincsen más evangélium)

A keresztények vére mag (Isten magvetése)

(A keresztényüldözések a Római Birodalomban)

Az Oltáriszentség vértanúja (Szent Tarziciusz - az Eukarisztiában való hit bizonyága)

3. témakör: Az Egyház terjedése és annak problémái

Javasolt óraszám: 8 + 6

Konstantini fordulat (Megerszűnik a keresztények üldözése)

(Milánói rendelet — az Egyház és a hatalom viszonya - Szent Ambrus)

A zsinatok az igaz hit őrzői (Az első egyetemes zsinatok)

(Szentháromsági, Krisztológiai hitviták, arianizmus és más eretnokségek zsákutcája)

Az első szerzetesek és remetéik (Szent Antal, Pachómiusz, Szent Benedek)

(Szent Benedek “fiai” nevelték az új Európát)

Az egyházatyák szerepe (Az apostoli tanítás áthagyományozása)

(Szent Ágoston: Roma locuta...- Aranyország Szent János fellépése a cezaropapizmussal szemben)

A nyugati és a keleti egyház kapcsolata és szakadása (A hatalmi érdekek szerepe)

(A megtért frankok a pápaság védelmezői - Klodvig -Nagy Károly)

A magyar nép kereszténnyé lesz (Megtérés és a pogány lázadások)

(Géza - Szent István - Árpádházi szentek)

VII. Szent Gergely az Egyház szabadságáért

Az iszlám terjedése és a keresztesháborúk

4. témakör: Az Egyház folyamatos megújulásra szorul

Javasolt óraszám: 7 + 5

Miért kell az Egyháznak folytonosan megújulnia?

(A pápai hatalom hanyatlása, a pápák avignoni fogsága)

Küzdelem a hit egységéért

(A nyugati keresztény népközösség felbomlása, az újabb eretnokségek)

A Tridenti Egyetemes Zsinat (A reformáció kihívása és a zsinati megújulás)

A szerzetesek szerepe az Egyház megújulásában

(Cluny-tól Taise-ig)

Az Egyháztól elszakadt közösségek

(Luther Márton követői [evangélikusok], Kálvin követői [reformátusok], anglikánok)

Megújulás a Tridenti Zsinat után

(Papképzés, iskolák, katekizmusok)

Megújulás Magyarországon

(Pázmány Péter, Eszterházy Miklós)

5. témakör: Az Egyház ma is él

Javasolt óraszám: 9 + 7

Az I. Vatikáni Zsinat és a Pápai Állam megszűnése

(A pápai hatalom, állam és Egyház)

Az Egyház szolgálata a társadalmi fejlődésben

(Egyetemek, iskolák, kórházak, szegénygondozás, tudós szerzetesek)

(Jedlik Ányos, Batthyány Strattmann László...)

Az Egyház szociális tanítása

(Miért szólhat bele az Egyház a társadalom és a gazdaság életébe?)

(Prohászka Ottokár)
 A keresztény egység igénye
 (Az ökumenikus mozgalom és a mai helyzet)
 Ma is érdemes élni és meghalni Krisztusért
 (Goretti Mária, Kolbe atya, Popjeluszkó, vértanúk a mai világban)
 Akikre ma is felnézhetünk
 (XII. Pius, XXIII. János, VI. Pál, I. János Pál, II. János Pál)
 A II. Vatikáni Zsinat
 (Az Egyház önértelmezése és megújulása a mai világban)
 A magyar egyház kálváriája, üldöztetése
 (Iskolák államosítása, hitoktatás ellehetetlenítése, beleszólás egyházunk belügyeibe)
 (Apor Vilmos, Mindszenty József, Márton Áron)
 Az Egyház ma is tovább él, az egyházi élet és a szerzetesrendek megújulása
 Szabadon felhasználható órák: Az egyes témakörökhöz beállított többletórákat a tanár a tanulók érdeklődése szerint használja fel az egyházfogalommal kapcsolatos kérdések tisztázására.

IV. Módszer

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy ebben az évfolyamban nem egyháztörténelmet tanítunk, hanem az egyházfogalmat és az Egyház szeretetét kell megalapoznunk. A NAT szerint csak a 7. osztályban kezdenek a gyermekek történelmet tanulni az iskolában, ezért az egyházfogalom megalapozásánál meglévő történelmi ismeretekre nem támaszkodhatunk. Mi az Egyház történetéből kiragadott eseményeket, mint mozaikszemeket használjuk fel az egyházfogalom megvilágítására, helyes értelmezésére. Ebben a korban bátran meríthetünk a szentek életéből példákat és tanulságokat. Az ő példájukon is be lehet mutatni, hogy Jézus tanítását mindig lehetett követni, természetesen sokszor nem csekély áldozatok, akár a vértanúság árán. Azt szeretjük meg, akiért mi is tudunk áldozatot vállalni, ezért fontos, hogy a szentek példái a mai gyerekeket is készítsék arra, hogy hitünkért, egyházunkért készségesen vállaljanak áldozatot, és így életükkel legyenek Krisztus tanúi a mai világban.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Magyar Katolikus Katekizmus	
Újszövetségi Szentírás	
Krisztus tanúi a történelemben	(Bajtai Zsigmond)
Jézus kezdettől fogva jelen van	(Mária Iskolatestvérek)
Szentek élete	(többféle kiadás is van)
saját jegyzet	

V. Követelmények

A tanuló az év során - történelmi példák felhasználásával - alapozza meg biblikus egyházfogalmát. Tudja megfogalmazni s elmondani mindazt, amit az Egyházzól tudni illik az általános műveltség szintjén. Ismerje alapítóját, az első keresztények életét.

Ismerje egyházunk mai vezetőit: a pápát, az ország prímását, egyházmegyéje püspökét, plébánosát név szerint is ismerje. Legyen fogalma egyházunk szervezetéről, plébániák, esperesi kerületek, egyházmegyéék, érsekségek. Ismerjen mai magyar egyházi intézményeket. Tudjon felsorolni hazánkban működő szerzetesrendeket (és azok központját). Legyen tisztában a szerzetesrendek szerepével az Egyházban.

Ismerje meg néhány vértanú életét, tudja őket elhelyezni a megfelelő korban. Ismerje Szent István király ország- és egyházépítő tevékenységét. Az Árpád-házi szentek (Szent László, Szent Erzsébet, Szent Margit) életét ismerje. Tudjon különbséget tenni a katolikus és a protestáns egyházak között. Ismerje a katolikus megújulás nagy alakjait. (Loyolay Szent Ignác, Néri Szent Fülöp, Borromeo Károly, Pázmány Péter, Esterházy Miklós)

Egyházüldözés a XX. században. Mindszenty József Magyarország hercegprímása.
Tudjon megnevezni XX. századi vértanukat.

A témakörökhöz tartozó katekizmus kérdések:

1. Miért élünk a világon?
2. Hogyan szerette Isten a világot?
3. Hogyan viszonyozzuk Isten szeretetét?
4. Mit kell hinnünk?
5. Mi a kinyilatkoztatás?
6. Mit üzent Isten az embereknek?
7. Miért nem várunk új kinyilatkoztatást?
8. Kire bízta Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást?
9. Hogyan adja tovább az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást?
11. Honnan tudjuk, hogy mely könyvek tartoznak a Szentírásba?
14. Mi a Szenthagyomány?
15. Ki magyarázza tévedés nélkül a Szentírást és a Szenthagyományt?
16. Melyik vallásban található meg a teljes kinyilatkoztatás?
85. Mikor szállott a Szentlélek az apostolokra?
86. Miért jött el a Szentlélek?
87. Hogyan munkálkodik a Szentlélek az Egyházban?
88. Mi az Anyaszentegyház?
89. Ki alapította az Anyaszentegyházat?
90. Miért alapította az Úr Jézus az Egyházat?
91. Kihez szól az Egyház küldetése?
92. Hány Egyházat alapított Jézus Krisztus?
93. Mit jelentenek a különböző rítusok az Egyházban?
94. Milyen rítusú katolikus keresztények élnek Magyarországon?
95. Melyek Jézus Krisztus Egyházának lényeges tulajdonságai?
96. Kik tanítják az Egyházban tévedés nélkül az igaz hitet?
97. Miben nem tévedhet az Egyház?
98. Mi biztosítja az Egyház tévedhetetlenségét?
99. Milyen Egyházat alapított Jézus Krisztus?
100. Kik tartoznak a Katolikus Egyházhoz?
101. Ki zárja ki magát az Egyház közösségéből?
102. Ki az Anyaszentegyház feje?
103. Kit tett Jézus Krisztus az Anyaszentegyház alapjává?
104. Mi a római pápa?
105. Kik az Egyház püspökei?
106. Kik segítik a püspököket küldetésükben?
107. Mi a küldetése a világi híveknek az Egyházban?
108. Kik a szerzetesek?
109. Mire irányítja az Egyház figyelmét a szerzetesi életforma?

7. ÉVFOLYAM

BIBLIKUS HITTAN ALAPVETŐ BIBLIAI ISMERETEK HITÜNK AZ APOSTOLI HITVALLÁSBAN

I. Elöljáróban

A fiatalok hitének fejlődésében különösen nagy jelentősége van a serdülőkor első szakaszának. A fiatal ebben az életkorban szinte mindent megkérdőjelez, hogy ismereteit új alapra építhesse. Ekkor kezdjük lerakni hívő világnézetének alapjait. Vallási gyakorlataiban is meg kell újulnia, hogy lelkiélete, lelkiismeretvizsgálata megfeleljen életkori sajátosságainak, hogy hite megélt hit legyen. A hittanórák keretében alkalmat kell adni a fiataloknak arra, hogy hitükkel és mindennapi keresztény életükkel kapcsolatos problémáikat felvethessék, és azokra megfelelő választ kapjanak.

A biblikus ismeretek tanításának célja, hogy a tanulóknak helyes fogalmai legyenek a Bibliáról, hitünk forrásáról. Az üdvösségtörténet tanításának célja: 1. hogy tényekben, történetekben bemutassa Isten üdvözítő szeretetét, az Ő szeretetének nagyságát, szépségét és hatalmát; - 2. hogy főbb vonásokban megismertesse az üdvösség rendjét, amelynek középpontjában Jézus Krisztus, az egyetlen Megváltó áll; - 3. hogy élményszerű példákra rámutasson, hogyan lehet és kell különböző körülmények között Isten szeretetére válaszolnunk és ezáltal növelje bennünk a reményt; - 4. hogy bizonyítsa: Isten jelen van a történelemben.

II. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** A Szentírásra vonatkozó ismeretek megalapozása. Hitünk legfontosabb tanításainak megismertetése a kinyilatkoztatás, a Biblia és a Szentagyomány alapján, ahogy azt Egyházunk tanítja. Építse be a tanuló ismeretvilágába a Szentírásra, az Egyházi rend vonatkozó alapvető ismereteket és a legfontosabb hitigazságokat, melyekben felismerhetjük Isten üdvösségtervét, üdvözítő szeretetét.

b) **Nevelési cél:** Segítsük a tanulót annak tudatosításában, hogy az ő életében is jelen van a Gondviselő Isten, aki mindnyájunkat meghív az örök boldogságra. Válgjon a katolikus hit személyes meggyőződésévé, amit képes belátni, befogadni (hiszem, mert az Egyház tanítja), megélni és másoknak továbbadni. Szeresse Egyházunkat. Szívesen olvassa a Szentírást, tanulja meg azt az Egyház tanítása szerint értelmezni és alkalmazni.

III. Témakörök

1. témakör: Kinyilatkoztatás és a Biblia

Javasolt óraszám: 9

Az Istent kereső ember. (Mi a vallás)

Isten szólt (Isten szóba állt az emberrel. - Isten szavát közvetítők mondták el. - Isten szavát jelek hitelesítik. - Isten szólt, tehát szava kötelez.)

Isten írásba foglalt üzenete (Ki a Szentírás szerzője? - Irodalmi műfajok a Szentírásban. - Milyen írások tartoznak a bibliához?)

A Szentírás, melyet kezünkben tartunk (Hogyan jutott el hozzánk? - Megbízható-e a kezünkben lévő Szentírás? - Milliók olvassák. - Hogyan olvassuk a Szentírást?)

A Szentírás első lapjai (Ősi tanító elbeszélések. - Isten üzenete a világ eredetéről. - Isten üzenete az emberről. - Az angyalok.)

Irodalmi műfajok a Szentírásban (a jövendölések és csodák helyes szemlélete)

Isten üdvösségterve és az Ószövetség (üdvösségterv és üdvtörténet)

Isten kiválaszt egy népet (Különleges történelem. - A választott nép ősei. - Isten szövetségre lép választott népével. - Az ígéret földjén.)

Isten terve és a választott nép (Mit jelentett a Sinai-hegyi szövetségekötés az izraeliták számára? - Mi volt Isten célja a szövetségekötéssel?)

2. témakör: Hiszek Istenben, Mennyei Atyánkban

Javasolt óraszám: 7

Mit mond az anyagvilág Istenről? Mit mond emberi természetünk az Istenről?

Hiszek egy Istenben (egyistenhit, többistenhit)

Isten kinyilatkoztatja önmagát: Az egy Isten három Személy

Isten a mi Mennyei Atyánk, a világ Teremtő Ura

Az ember Isten nagyszerű teremtménye, akit meghívott az örök életre

Isten igazságos és irgalmas. - A bűn megrontja az ember életét, Isten bűneink ellenére szeret minket

Mennyei Atyánk Megváltót ígért nekünk. - Az ószövetségi nép istenhite és vallása

3. témakör: Hiszek Istenben, Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában

Javasolt óraszám: 18

Keresztelő Szent János fellépése - Jézus bemutatkozása

Jézus tanítványokat gyűjt. (Elhagyták mindenüket és követték Őt)

Jézus új Istenarcot mutat nekünk (Mi Atyánk - Atyánk az Isten)

Jézus példabeszédekben tanít

Jézus szavának ereje van: gyógyít, csodákat tesz

Jézus szavának ereje van: megbocsátja a bűnöket

Jézus meghirdeti Isten országát

Jézus tanítása a boldogságról

Jézus legfőbb parancsa a szeretet (Hogyan kell helyesen szeretni?)

Lehet- e mindenkit szeretni? (Ellenségszeretet Mt. 5,43.)

Jézus igazolja magát és tanításait (Beteljesíti mindazt, amit róla a próféták jövendöltek)

Ki vagy Te Uram? (Jézus valóságos Isten és valóságos ember)

Az Angyali üdvözlés - Szűz Mária és Szent József

Jézus születése, gyermekkor - Jézus élete nyilvános működése előtt

“Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint aki életét adja barátaiért” (Jn 15,13.)

“ Ez a kehely az új szövetség az én véremlében, amelyet értetek kiontanak.”(Lk 12,20)

A sikeres élet titka (Legyen meg a Te akaratod - ráhagyatkozás Jézusra összefoglalás)

4. témakör: Hiszek Istenben, Isten Szentlelkében

Javasolt óraszám: 14

Jézus megígéri a Szentlelket

Ki a Szentlélek? - A Szentlélek munkálkodásából ismerjük meg, hogy ki Ő?

Jézus előkészíti az Egyház alapítását - Te Péter vagy, erre a sziklára építem... (Mt 16,18.)

Jézus rábízta magát tanítványaira - Az utolsó vacsora - Az Egyház Krisztus Titokzatos Teste

Jézus hierarchikus Egyházat alapít - Aki titeket hallgat... - Legeltesd bárányaimat...

Az apostolok küldetése, Jézus művének folytatása, az örömhír hirdetése - (Mt 28,19.)

A Szentlélek kiáradása, az Egyház születése - Az Apostolok Cselekedeteinek könyve

Jézus örömhíre - Az evangéliumok keletkezése

Szent Pál missziós tevékenysége, levelei

Apostoli levelek (Segítség a kezdeti nehézségek leküzdéséhez)

Kik tartoznak Jézus Egyházához? - Az Apostoli Zsinat

A szentek közössége - Az elhunytak sorsa

Jézus második eljövetele, a feltámadás és az ítélet napja

A Mennyei Jeruzsálem - Jelenések Könyve

5. témakör: A keresztény misztérium ünneplése

Javasolt óraszám: 17

Az egyházi év - Advent
 Nagyböjt, Hamvazószerda
 A Nagyhét liturgiája - Virágvasárnap,
 Nagycsütörtök, Az Eukarisztia ünneplése - A szentmise
 Nagypéntek, Jézus szenvedése - passió, keresztút
 Húsvét vigiliája
 Jézus mennybemenetele
 Pümkösd a Szentlélek eljövetele
 A Szentháromság ünnepe
 Az Oltáriszentség ünnepe - Részvételünk a szentmisén
 Jézus Szíve tisztelet
 Jézus és az Egyház titkait ünnepeljük (összefoglalás)
 Az Egyház a szentségek által él és élte
 A beavató szentségek (kereszttség, bérmálás, Oltáriszentség)
 A gyógyulás szentségei (bűnbocsánat szentsége, betegek kenete)
 A közösség szolgálatának szentségei (egyházi rend, házasság)
 Él-sz-e a szentségek kegyelmeivel? (Összefoglalás)

6. témakör: A keresztény imádság

Javasolt óraszám: 7

Az ősegyház imaélete

A zsolozsma

Az imádságban Istennel találkozunk.

Az ima formái (hálaadó, kérő, dicsőítő...) Egyéni és közösségi imák

A litánia, rózsafüzér, keresztút

A szentelmények, temetés, körmenetek

Néhány probléma az imádsággal kapcsolatban

Szabadon felhasználható órák: 2

IV. Módszer

Ebben az évfolyamban át kell tárgyalni azokat az alapvető hitigazságokat, amelyek Szentírás helyes megértéséhez szükségesek. A tanár hívja fel a tanulók figyelmét arra, hogy az ószövetségi ember hitvilága még nélkülözte a krisztusi feltámadás hitének fényét. Mi már többet látunk, ezért semmiként sem szabad az ő hitüket lebecsülni, ugyanakkor nagy baj lenne, ha mi vissza akarnánk térni az ő szintjükre. Isten első kinyilatkoztatott neve: Jahve volt. Azóta sokkal többet tudunk róla. Már az ószövetségi ember is tudta, a próféták tanítása nyomán, hogy Isten irgalmas és gondviselő Atyánk. Mi pedig már azt is tudjuk, hogy az egy Isten három személy: Atya, Fiú és Szentlélek. Az ószövetségi ember hitt az ő szabadító Istenében, és az általa megígért Messiás eljövetelében. Mi Jézus Krisztusban hiszünk, akiben a jövendölések beteljesedtek, aki valóban megszabadított minket és elvezet az ígért földjére, a boldog örök életre.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Magyar Katolikus Katekizmus

Szentírás (teljes)

Aki hisz üdvözülni

(Bajtai Zsigmond)

Hitünk és életünk

(OHB - Szt.István Társulat)

A Biblia üzenete

(Mária Iskolatestvérek)

Nagykorúság Krisztusban

(OHB - Szt.István Társulat)

Az üdvösség története

(OHB - Szt.István Társulat)

saját jegyzet

V. Követelmények

A Szentírásra vonatkozó ismeretek megalapozása. Igazodjon el az Szentírás könyvei között. Ismerje a Szentírás felosztását, keletkezésének körülményeit, irodalmi műfajait. Legyen képes adott szentírási részt kikeresni, és megfelelő szövegkörnyezetbe helyezve azt az újszövetség fényében helyesen értelmezni. Életkorának megfelelő szinten ismernie kell Jézus életének eseményeit. Ismernie kell a szentségeket, mint kegyelem közvetítő eszközöket. Ezekkel rendszeresen éljen is.

(Szentgyónás, szentáldozás) Végül tudatosítsa, hogy amint Isten népének életében megmutatkozik a Gondviselő Isten, ugyanúgy megtapasztalhatja azt saját életében is. (Ott van életem az Isten tenyerén)

A témakörökhöz tartozó katekizmus kérdések:

1. Miért élünk a világon?
2. Hogyan szerette Isten a világot?
3. Hogyan viszonyozzuk Isten szeretetét?
4. Mit kell hinnünk?
5. Mi a kinyilatkoztatás?
6. Mit üzent Isten az embereknek?
7. Miért nem várunk új kinyilatkoztatást?
8. Kire bízta Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást?
9. Hogyan adja tovább az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást?
10. Mi a Szentírás?
11. Honnan tudjuk, hogy mely könyvek tartoznak a Szentírásba?
12. Mi a sugalmazás?
13. Hány részre osztjuk a Szentírás könyveit?
14. Mi a Szenthagyomány?
15. Ki magyarázza tévedés nélkül a Szentírást és a Szenthagyományt?
16. Melyik vallásban található meg a teljes kinyilatkoztatás?
17. Milyen vallásúak vagyunk?
18. Mi az apostoli hitvallás?
19. Mit vallunk meg az apostoli hitvallásban?
20. Hogyan szól az apostoli hitvallás?
21. Hány Isten van?
22. Hogyan nevezzük a három isteni személyt egy szóval?
23. Honnan tudjuk, hogy az egy Isten három személy?
24. Ki az Isten?
25. Milyen az Isten?
26. Hol van az Isten?
27. Miért nem látjuk Istent földi életünkben?
28. Honnan tudjuk, hogy van Isten?
29. Értelmünkkel miből ismerhetjük fel Istent?
30. Mit tud az Isten?
31. Mit tehet meg az Isten?
32. Mit akar az Isten?
33. Milyen irántunk az Isten?
34. Ki teremtette a világot?
35. Miért teremtette Isten a világot?
36. Hogyan teremtette Isten a világot?
37. Mit tesz Isten a világgal?
38. Hogyan gondoskodik Isten az emberekről?

39. Kik az angyalok?
40. Honnan tudunk az angyalokról?
41. Milyen angyalokat teremtett Isten?
42. Jók maradtak-e mind az angyalok?
43. Milyenek irántunk az angyalok?
44. Hogyan nevezzük azokat az angyalokat, akik minket oltalmaznak?
53. Kicsoda Jézus Krisztus?
54. Mit jelent Jézus neve?
55. Mit jelent a Krisztus szó?
56. Hogyan lett a Fiúisten emberré?
57. Miért lett a Fiúisten emberré?
58. Jézus Krisztus Isten vagy ember?
59. Kit választott ki Isten, hogy a Megváltó anyja legyen?
60. Milyen ajándékokat kapott Szűz Mária Istentől?
61. Ki volt Jézus Krisztus nevelőapja?
62. Hol született Jézus?
63. Hol nevelkedett Jézus?
64. Mikor kezdett Jézus tanítani?
65. Mivel kezdte tanítását Jézus?
66. Mi az Isten országa?
67. Mit tanított az Úr Jézus?
68. Mit tanít Jézus Istenről?
69. Minek nevezzük az Úr Jézus tanítását?
70. Hogyan váltott meg minket Jézus?
71. Milyen fájdalmakat vállalt értünk Jézus élete utolsó napjaiban?
72. Miért szenvedett és halt meg Jézus?
73. Van-e értelme a szenvedésnek?
74. Kénytelen volt-e Jézus szenvedni?
75. Mikor ünnepeljük Jézus kereszthalálát?
76. Mit jelent az apostoli hitvallásban, hogy Jézus “alászállt a poklokra”?
77. Mit tett Jézus halála után harmadnapon?
78. Mit jelent számunkra Jézus feltámadása?
79. Mit jelent az, hogy Jézus fölment a mennybe?
80. Mit jelentenek ezek a szavak: “ott ül a mindenható Atyaisten jobbján”?
81. Mikor jön el ismét Jézus?
82. Miért jön el Jézus a világ végén?
83. Mit tesz velünk Isten a világ végén?
84. Ki a Szentlélek?
85. Mikor szállott a Szentlélek az apostolokra?
86. Miért jött el a Szentlélek?
87. Hogyan munkálkodik a Szentlélek az Egyházban?
88. Mi az Anyaszentegyház?
89. Ki alapította az Anyaszentegyházat?
90. Miért alapította az Úr Jézus az Egyházat?
91. Kihez szól az Egyház küldetése?
92. Hány Egyházat alapított Jézus Krisztus?
93. Mit jelentenek a különböző rítusok az Egyházban?
94. Milyen rítusú katolikus keresztények élnek Magyarországon?
95. Melyek Jézus Krisztus Egyházának lényeges tulajdonságai?
96. Kik tanítják az Egyházban tévedés nélkül az igaz hitet?

97. Miben nem tévedhet az Egyház?
98. Mi biztosítja az Egyház tévedhetetlenségét?
99. Milyen Egyházat alapított Jézus Krisztus?
100. Kik tartoznak a Katolikus Egyházhoz?
101. Ki zárja ki magát az Egyház közösségéből?
102. Ki az Anyaszentegyház feje?
103. Kit tett Jézus Krisztus az Anyaszentegyház alapjává?
104. Mi a római pápa?
105. Kik az Egyház püspökei?
106. Kik segítik a püspököket küldetésükben?
107. Mi a küldetése a világi híveknek az Egyházban?
108. Kik a szerzetesek?
109. Mire irányítja az Egyház figyelmét a szerzetesi életforma?
110. Mit jelent a szentek közössége?
111. Kik tartoznak a szentek közösségéhez?
112. Hogyan segítik egymást a zárandokegyház tagjai az üdvösség útján?
113. Mivel segíthetünk a tisztítóhelyen szenvedő lelkeken?
114. Mivel segítenek minket az üdvözültek?
115. Mit tanít az apostoli hitvallás a bűnök bocsánatáról?
116. Mi történik az emberrel, amikor meghal?
117. Hogyan nevezzük a halál utáni ítéletet?
118. Mi lesz az ember sorsa a külön ítélet után?
119. Mi a mennyország, vagyis az üdvösség?
120. Kik jutnak a mennyországba?
121. Mit jelent a tisztítóhely?
122. Mi az örök halál, vagyis a kárhozat?
123. Kik jutnak a kárhozatra?
124. Hogyan nevezzük a világ végén bekövetkező ítéletet?
125. Mi lesz az emberek sorsa az utolsó ítélet után?
126. Mi a húsvéti misztérium?
127. Mi a liturgia?
128. Mi a szertartás?
129. Mit történik a liturgiában?
130. Melyek a liturgikus imádságok?
131. Mi a zsoltosma?
132. Mik a szentségek?
133. Ki alapította a szentségeket?
134. Ki cselekszik az Egyház szentségeiben?
135. Hogyan éltetik a szentségek az Egyházat?
136. Hány szentség van?
137. Mely szentségek törlik el a halálos bűnt?
138. Mely szentségekhez nem járulhat, aki tudja, hogy halálos bűnben van?
139. Mely szentségeket szabad csak egyszer felvenni?
140. Melyek a keresztény beavatás szentségei?
141. Mi a keresztség?
142. Lehet-e keresztség nélkül más szentséget érvényesen felvenni?
143. Ki keresztelhet?
144. Hogyan kell keresztelni?
145. Kit lehet megkeresztelni?
146. Mikor lehet kisgyermeket megkeresztelni?

147. Mi a keresztszülő kötelessége?
148. Mi a bérmálás?
149. Ki bérmálhat?
150. Hogyan bérmál a püspök?
151. Ki bérmálkozhat?
152. Mi a bérmászülő kötelessége?
153. Miben tér el a bérmálás gyakorlata a görög szertartásban?
154. Mi az Eukarisztia, vagyis az Oltáriszentség?
155. Miért alapította az Úr Jézus az Eukarisztiát?
156. Mikor alapította az Úr Jézus az Eukarisztiát?
157. Mit tett az Úr Jézus e szavakkal: "Ez az én testem, ez az én vérem"?
158. Hogyan van jelen Jézus az Oltáriszentségben?
159. Kiknek adott az Úr Jézus hatalmat, hogy a kenyeret és a bort testévé és vérévé változtassák át?
160. Mikor változtatják át a püspökök és a papok a kenyeret és a bort az Úr Jézus testévé és vérévé?
161. Mi a szentmise?
162. Miből áll a szentmise?
163. Mi történik az Ige liturgiájában?
164. Mi történik az Eukarisztia liturgiájában?
165. Hogyan veszünk részt a szentmisén?
166. Mi történik, amikor áldozunk?
167. Ki áldozhat?
168. Hogyan készülünk lelkileg a szentáldozásra?
169. Hogyan készülünk testileg a szentáldozásra?
170. Hogyan áldozhatunk?
171. Mit teszünk a szentáldozás után?
172. Mi a szentáldozás hatása?
173. Ki áldozik méltatlanul?
174. Mi jelzi templomainkban, hogy az Úr Jézus az Eukarisztiában jelen van?
175. Hogyan köszöntjük az Úr Jézust az Oltáriszentségben?
176. Hogyan köszöntik a görög és örmény rítusú katolikusok az Eukarisztiát?
177. Melyek a gyógyulás szentségei?
178. Mi a bűnbocsánat szentsége?
179. Mely szavakkal alapította Jézus a bűnbocsánat szentségét?
180. Mi a szentgyónás hatása?
181. Mikor kell gyónni?
182. Miért ajánlatos a gyakori gyónás?
183. Mi a rendje a bűnbocsánat szentségének?
184. Hogyan vizsgáljuk meg lelkiismeretünket?
185. Mit kell feltétlenül meggyónnunk?
186. Miért szükséges a bűnbánat és az erős fogadás?
187. Mikor van bűnbánatunk?
188. Mi az erős fogadás?
189. Mit cselekszünk, amikor gyónunk?
190. Mit kell tennie annak, aki halálos bűnt kifelejtett a gyónásból?
191. Mit kell tennie annak, aki szándékosan kihagyott a gyónásból halálos bűnt?
192. Mit tesz a gyóntató pap a bűnbevallás után?
193. Mit teszünk a szentgyónás után?
194. Mi az elégtétel?
195. Mit kell tennünk, ha halálos bűnünk van, de nincs alkalmunk meggyónni?
196. Mi a búcsú?

197. Kik nyerhetnek búcsút?
198. Mi a betegek kenete?
199. Mi a betegek kenetének szentírási alapja?
200. Hogyan segíti a betegek kenete a szenvedőket?
201. Milyen hatása van még a betegek kenetének?
202. Ki veheti fel a betegek kenetét?
203. Hányszor lehet a betegek kenetét felvenni?
204. Mi a szent útravaló?
205. Melyek a közösség szolgálatának szentségei?
206. Mi az egyházi rend?
207. Hányféle módon lehet részesülni Krisztus papságában?
208. Melyek az egyházi rend szentségének fokozatai?
209. Mire kapnak küldetést és hatalmat a felszentelt püspökök?
210. Ki szolgálthatja ki az egyházi rend szentségét?
211. Mi a papok feladata?
212. Kinek van papi hivatása?
213. Mi a diakonusok feladata?
227. Mik a szentelmények?
228. Melyek az ismertebb szentelmények?
366. Mit teszünk, amikor imádkozunk?
367. Melyek az imádság formái?
368. Melyek az imádság módjai?
369. Miért imádkozunk?
370. Miért a liturgia az Egyház legfontosabb imádsága?
371. Hogyan kell imádkoznunk, ha Istentől valamit kérünk?
372. Mikor kell imádkoznunk?
373. Kikért imádkozunk?
374. Mivel kezdjük és végezzük az imádságot?
375. Melyik a legtökéletesebb imádság?
376. Imádkozhatunk-e a szentekhez?
377. Melyik imádsággal köszöntjük Jézus édesanyját?
378. Melyek még a legismertebb imádságaink?
379. Mit fejezünk ki az "Amen" szóval?

7. ÉVFOLYAM

ISTEN ÜDVÖSSÉGTERVE AZ ÓSZÖVETSÉGBEN (INTRODUKCIÓ)

I. Előjáróban

A fiatalok hitének fejlődésében különösen nagy jelentősége van a serdülőkor első szakaszának. A fiatal ebben az életkorban szinte mindent megkérdőjelez, hogy ismereteit új alapra építhesse. Ekkor kezdjük lerakni hívő világnézetének alapjait. Vallási gyakorlataiban is meg kell újulnia, hogy lelkiélete, lelkiismeretvizsgálata megfeleljen életkori sajátosságainak, hogy hite megélt hit legyen. A hittanórák keretében alkalmat kell adni a fiataloknak arra, hogy hitükkel és mindennapi keresztény életükkel kapcsolatos problémáikat felvethessék, és azokra megfelelő választ kapjanak.

Az üdvösségtörténet tanításának feladatait, céljait a Kateketika jegyzet így fogalmazza meg: "Az üdvösségtörténet tanításának célja: 1. hogy tényekben, történetekben bemutassa Isten üdvözítő szeretetét, az Ő szeretetének nagyságát, szépségét és hatalmát; - 2. hogy főbb vonásokban megismertesse az üdvösség rendjét, amelynek középpontjában Jézus Krisztus, az egyetlen Megváltó áll; - 3. hogy élményszerű példákra rámutasson, hogyan lehet és kell különböző körülmények között Isten szeretetére válaszolnunk és ezáltal növelje bennünk a reményt; - 4. hogy bizonyítsa: Isten jelen van a történelemben."

II. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** A Szentírásra vonatkozó ismeretek megalapozása. Ebben az évben kell az eddig (a 4. évfolyamban) lerakott mozaikkövekből egységes képet alkotni - természetesen a tanuló életkorának megfelelő szinten -, Isten üdvösségtervéről és annak megvalósulásáról az Ószövetség történetében. Bibliai szemelvények segítségével bemutatjuk, hogy a zsidóság a maga történelmében hogyan tapasztalta meg az üdvösséget ígérő Isten jelenlétét, gondoskodó szeretetének "működését", és hogyan próbálta "megrajzolni" titokzatos Istenének arcát, amellyel a Messiás eljövételét előkészítette.

b) **Nevelési cél:** Segítsük a tanulót annak tudatosításában, hogy az ő életében is jelen van a Gondviselő Isten, aki mindnyájunkat meghív az örök boldogságra. A mi életünkben is felismerhetjük azokat a csodákat, jeleket, amelyek a választott népnek reményt és bizalmat adtak a Messiás várásában. Szeresse meg és rendszeresen olvassa a Szentírást, annak ószövetségi könyveit is. Tanulja meg azt az Egyház tanítása szerint értelmezni és alkalmazni.

III. Témakörök

1. témakör: Isten Írásos üzenete (Általános bevezető az ószövetségi üdvtörténetbe)

Javasolt óraszám: 8 + 4

Isten szólt (Isten szóba állt az emberrel. - Isten szavát közvetítők mondták el.

- Isten szavát jelek hitelesítik. - Isten szólt, tehát szava kötelez.)

Isten írásba foglalt üzenete (Ki a Szentírás szerzője? - Irodalmi műfajok a Szentírásban.

- Milyen írások tartoznak a bibliához?)

A Szentírás, melyet kezünkben tartunk (Hogyan jutott el hozzánk?

- Megbízható-e a kezünkben lévő Szentírás?. - Hogyan olvassuk a Szentírást?)

A Szentírás első lapjai (Ősi tanító elbeszélések. - Isten üzenete a világ eredetéről.

- Isten üzenete az emberről. - Az angyalok.)

Irodalmi műfajok a Szentírásban (a jövendölések és csodák helyes szemlélete)

Isten üdvösségterve és az Ószövetség (üdvösségterv és üdvtörténet)

Isten kiválaszt egy népet (Különleges történelem. - A választott nép ősei.

- Isten szövetségére lép választott népével. - Az ígéret földjén.)

Isten terve és a választott nép (Mit jelentett a Sinai-hegyi szövetségekötés az izraeliták számára?)

- Mi volt Isten célja a szövetségekötéssel?)

2. témakör: Isten népet választ magának

Javasolt óraszám: 10 + 4

Isten megszólítja Ábrahámot

(Ábrahám istenélménye - Ábrahám meghívása, szövetségekötés, ígéret)

Izsák feláldozása (Ábrahám áldozata)

Izsák és családja (Izsák házassága, Jákob és Ézsau, Jákob menekülése)

Jákob családja Egyiptomba költözik (Jákob és fiai, József és testvérei)

A választott nép sorsa Egyiptomban (Mózes születése)

Mózes Isten választottja (Isten felkészíti Mózeszt hivatására, Mózes kiválasztása, Mózes a fáraó előtt)

A kivonulás (húsvéti bárány, kivonulás: átkelés a Vörös tengeren és a pusztai vándorlás)

A Sinai hegyi szövetségekötés (tízparancsolat kihirdetése, a szövetségekötési áldozat, a nép válasza)

Isten gondoskodik választott népéről (manna, vízfakasztás... Bálám áldása)

A szövetség megújítása (a törvény megújítása, Mózes halála, József)

3. témakör: Isten népe hazára talál, a jeruzsálemi királyság

Javasolt óraszám: 8 + 4

Az Ígéret földjének birtokba vétele(átkelés a Jordánon, Jerikó, Ai...)

Isten Bírakat küld választott népe vezetésére (Gedeon, Sámson...)

Dávid király ősei (Rut könyve)

Sámuel Isten embere (Héli és fiai, az isteni hívásra válaszoló Sámuel)

Saul az első király (küzdelem a filiszteusokkal, Saul kiválasztása és engedetlensége)

Dávid Isten kedveltje (a Dávidnak tett messiási ígéret, Dávid bűne és bűnbánata)

Salamon a bölcs király (Templomépítés, Salamon bölcsessége, gazdagsága és vétke)

Isten prófétákat küld (Náthán és a későbbi próféták hivatása)

4. témakör: A kettéosztott ország és a babiloni fogság

Javasolt óraszám: 7 + 5

Az ország kettészakadása (Roboám [Rechabeám] és Jeroboám [Jerobeám], a választott nép szomszédai)

Illés, Elizeus és Ozeás (a próféták sorsa)

A Messiás prófétái (Izaiás, Mikeás, Zakariás, Malakiás)

Az északi ország pusztulása

Jeremiás és Báruk (a próféta meghívása és sorsa, jövendölés az új szövetségről)

A babiloni fogság

Ezekiel és Dániel (a II. Izaiás és a kispróféták)

5. témakör: Az ószövetség tanító könyvei (az ószövetség hitvilága)

Javasolt óraszám: 10 + 4

Elbeszélés a világ és az ember teremtéséről

Elbeszélés az Éden kertről és az ember engedetlenségéről

Büntetés és ígéret

Jób könyve

Jónás könyve

Judit könyve

Eszter könyve

Tóbiás könyve

A zsoltárok könyve

A bölcsesség könyvei

6. témakör: A fogság utáni kor

Javasolt óraszám: 6 + 4

Ezdrás és Nehemiás könyvei

A Makkabeusok kora

A választott nép sorsának alakulása a fogság után

Közeledik a Messiás, a választott nép a rómaiak uralma alá kerül

Közeledik az idők teljessége (Összefoglaló áttekintés a választott nép sorsáról)

A választott nép hite és élete a Jézus előtt évtizedekben (Qumrán, diaszpóra, Septuaginta)

Szabadon felhasználható órák: Az egyes témakörökhöz beállított többletórát a tanár a tanulók érdeklődése szerint használja fel a témával kapcsolatban felmerült kérdések tisztázására.

IV. Módszer

Ebben az évfolyamban - amikor a tanulók az iskolában elkezdnek történelmet tanulni és kialakul bennük a történelemszemlélet - a hitoktatásban úgy rakjuk össze egységes képpé a már ismert ószövetségi elbeszéléseket, hogy meglássák bennük Isten üdvösségtervének megvalósulását, hogy hívő szemmel nézze a Krisztus előtti történelmi eseményeket. Mutassunk rá, hogy választott nép története során számtalanszor megtapasztalta Isten jelenlétét, gondoskodó és irgalmas szeretetét. Vegyék észre, hogy Isten embereket választott ki és bízott meg, hogy akaratát végrehajtsák, hogy üzenetét közvetítsék. Figyeljék meg, hogy Isten választottait hogyan hívja meg és készíti fel küldetésükre.

Ebben az évfolyamban át kell tárgyalni azokat az alapvető hitigazságokat, amelyek az ószövetség helyes megértéséhez szükségesek. A tanár hívja fel a tanulók figyelmét arra, hogy az ószövetségi ember hitvilága még nélkülözte a krisztusi feltámadás hitének fényét. Mi már többet látunk, ezért semmiként sem szabad az ő hitüket lebecsülni, ugyanakkor nagy baj lenne, ha mi vissza akarnánk térni az ő szintjükre. Isten első kinyilatkoztatott neve: Jahve volt. Azóta sokkal többet tudunk róla. Már az ószövetségi ember is tudta, a próféták tanítása nyomán, hogy Isten irgalmas és gondviselő Atyánk. Mi pedig már azt is tudjuk, hogy az egy Isten három személy: Atya, Fiú és Szentlélek. Az ószövetségi ember hitt az ő szabadító Istenében, és az általa megígért Messiás eljövetelében. Mi Jézus Krisztusban hiszünk, akiben a jövendölések beteljesedtek, aki valóban megszabadított minket és elvezet az ígéret földjére, a boldog örök életre.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Magyar Katolikus Katekizmus

Szentírás (teljes)

Hitünk és életünk

(OHB - Szt.István Társulat)

A Biblia üzenete

(Mária Iskolatestvérek)

Így értsd az Ószövetséget

(Solt J.)

Bevezetés az Ószövetségbe

(Riebl/Stiglmaier - OMC)

saját jegyzet

V. Követelmények

A Szentírára vonatkozó ismeretek megalapozása. A tanév során megismerik az Ószövetségi Szentírást. Igazodjon el az Szentírás könyvei között. Ismerje a Szentírás irodalmi műfajait. Legyen képes adott szentírási részt kikeresni, és megfelelő szövegkörnyezetbe helyezve azt az újszövetség fényében helyesen értelmezni. Életkorának megfelelő szinten ismernie kell a választott nép történelmét az ismert bibliai elbeszéléseken keresztül, s meg kell látnia benne, hogyan készítette elő Isten gondviselő szeretettel választott népét az Ígéretek beteljesülésére, a Messiás eljövetelére. Tudja, hol volt a szövetségkötés, mi annak a jelentősége. Ismerje a Tízparancsolatot, és törekedjen azt a saját életében - az újszövetség

szemléletének megfelelő - gyakorlati megvalósítására. Tudja, kik voltak Izrael első királyai, melyeknek milyen szerepe volt a nép életében. Ismerje az ország két részre szakadásának politikai és vallási okait. Tudja, hogy kik voltak a legismertebb próféták, mi volt az ő szerepük. Végül tudatosítsa, hogy amint a választott nép életében megmutatkozik a Gondviselő Isten, ugyanúgy megtapasztalhatja azt saját életében is. (Ott van életem az Isten tenyerén)

A témakörökhöz tartozó katekizmus kérdések:

1. Miért élünk a világon?
2. Hogyan szerette Isten a világot?
3. Hogyan viszonyozzuk Isten szeretetét?
4. Mit kell hinnünk?
5. Mi a kinyilatkoztatás?
6. Mit üzent Isten az embereknek?
7. Miért nem várunk új kinyilatkoztatást?
8. Kire bízta Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást?
9. Hogyan adja tovább az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást?
10. Mi a Szentírás?
11. Honnan tudjuk, hogy mely könyvek tartoznak a Szentírásba?
12. Mi a sugalmazás?
13. Hány részre osztjuk a Szentírás könyveit?
14. Mi a Szenthagyomány?
15. Ki magyarázza tévedés nélkül a Szentírást és a Szenthagyományt?
16. Melyik vallásban található meg a teljes kinyilatkoztatás?
24. Ki az Isten?
25. Milyen az Isten?
26. Hol van az Isten?
27. Miért nem látjuk Istent földi életünkben?
28. Honnan tudjuk, hogy van Isten?
29. Értelmünkkel miből ismerhetjük fel Istent?
30. Mit tud az Isten?
31. Mit tehet meg az Isten?
32. Mit akar az Isten?
33. Milyen irántunk az Isten?
34. Ki teremtette a világot?
35. Miért teremtette Isten a világot?
36. Hogyan teremtette Isten a világot?
37. Mit tesz Isten a világgal?
38. Hogyan gondoskodik Isten az emberekről?
39. Kik az angyalok?
40. Honnan tudunk az angyalokról?
41. Milyen angyalokat teremtett Isten?
42. Jók maradtak-e mind az angyalok?
43. Milyenek irántunk az angyalok?
44. Hogyan nevezzük azokat az angyalokat, akik minket oltalmazzak?
116. Mi történik az emberrel, amikor meghal?
119. Mi a mennyország, vagyis az üdvösség?
121. Mit jelent a tisztítóhely?
122. Mi az örök halál, vagyis a kárhozat?
127. Mi a liturgia?
128. Mi a szertartás?

129. Mit történik a liturgiában?
131. Mi a zsoltosma?
140. Melyek a keresztény beavatás szentségei?

8. ÉVFOLYAM

BIBLIKUS ERKÖLCSTAN KRISZTUS KÖVETÉSE

I. Előjáróban

A tanulók az eddigi hitoktatásban megismerkedtek az Úr Jézus tanításának igen sok részletével, követésének feltételeivel. Ebben az évben, ezeket az ismereteket kell rendszerezni, beilleszteni egyéb ismeretei közé, melyeket más tantárgyak tanulása során szerzett. El kell érniük, hogy ezek az ismeretek, egységes képpé álljanak össze, megsejtetve velük Isten üdvözítő tervének lényegét, annak beteljesülését Jézus Krisztusban és kibontakozását az Egyház életében és a mi egyéni életünkben. Liberális világunkban nagyon sokféle hatás éri az embereket. Rá kell ébreszteni a tanulókat, hogy az erkölcsi törvények minden ember számára kötelező érvényűek. Így vezethetjük el őket a keresztény nagykorúság szentségéhez, amikor tudatosan elkötelezi magát Jézus Krisztus követésére és csatlakozik Egyházához.

II. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** Ismerje meg a tanuló az alapvető keresztény erkölcsi fogalmakat, a krisztusi élet törvényeit. Megtanítjuk őket, hogyan kell értelmezniük az Úr Jézus példabeszédeit és csodáit, hogy minként váltsák életre Jézus tanítását. A keresztény élethívatus: meghívás Jézus Krisztus követésére. Az ember küldetése a világban és az Egyházban. (házasság - család, papság - szerzetesség) Alapvető erkölcsi fogalmak: törvény, lelkiismeret, felelősség, bűn, önismeret, önnevelés .Az igazi boldogság feltétele a keresztény igényesség Jézus követésében, Isten és az Egyház parancsainak megtartásában. (Főparancs, tízparancs, az Egyház öt parancsa. - Áldozatvállalás, a szenvedés és a kereszt értelme. - A nyolc boldogság, jócselekedetek erények. - Fiúk és lányok helyes kapcsolata, a keresztény családmodell, az önzetlenség, az anyagiasság és az élethajhászás veszélyei.) Kialakuló hívő világnézetükben válják tudatossá, hogy az Egyház tanításában hűségesen őrzi és adja tovább az apostolok tanítását, a Jézustól kapott kinyilatkoztatást.

b) **Nevelési cél:** Élete legyen személyes válasz Isten üdvözítő szeretetére. - Legyen meggyőződése, hogy minden igazi örömmek és boldogságnak alapja Isten törvényeinek megtartása, az Isten által számára kijelölt élethívatus elfogadása. Tudatosan vállalja a keresztény élet áldozatait, hogy élete végéig Krisztus követője maradjon az Egyház közösségében. Készüljön fel a keresztény családi életre és a társadalom életében való részvételre. Legyenek a keresztény élet vonzó példái. Tudatosan keressék a nekik megfelelő keresztény katolikus közösségeket. Szívesen vegyenek részt lelki programokon. A bérnyálásra való felkészítés: tudatosan építse hívő világnézetét, alakítsa életét Jézus tanítása szerint, és találja meg helyét és feladatát az Egyházban, saját egyházköztségében.

III. Témakörök

1. témakör: Az ember méltósága, szabadsága, hivatása

Javasolt óraszám: 10

Az Ember Isten képmása (Az emberi méltóság.)

Hívatusunk a boldogságra (Mindenki boldogan szeretne élni.)

Bűnbeesés, az eredeti bűn és az áteredő bűn - az ember megváltóra szorul

Irgalmasság és a bűn (A bűn meghatározása, sokfélesége, a bűnök súlya)

Jézus küldetése (Krisztusban megjelent a Földön az Istennek tetsző ember)

Jézus a mi Megváltónk

Szabadság és felelősség (Választás jó és a rossz között)

Az emberi cselekedetek erkölcsisége (Jó és rossz cselekedetek)

A lelkiismeret (fajtái, nevelése - a lelkiismereti alapon történő választás)

Az erények (Az isteni erények - a sajátosan krisztusi erények - az emberi erények)

2. témakör: Az emberi közösség

Javasolt óraszám: 6

Az emberi közösség

Az emberi hivatás közösségi jellege. (Hivatások -család)

Az emberi személy tiszteletben tartása (egyenlőség és különbözőség, - szolidaritás)

Felelősség és részvétel a társadalmi életben (A közjó - a szubszidiaritás)

A társadalom közösségi feladatai (közigazgatás, egészségügy, kultúra... politika)

Igazságosság és szeretet (közgazdaság, kereskedelem... kisebb és nagyobb közösségek kapcsolata)

3. témakör: Az isteni üdvözítés: a törvény és a kegyelem

Javasolt óraszám: 8

Ki kedves Isten előtt?

Az erkölcsi törvény (a természetes erkölcsi törvény)

Az ószövetségi törvény (Tízparancsolat)

Az evangéliumi törvény (A főparancs - A nyolc boldogság)

Az Egyház anya és tanító (Az Egyház parancsai)

A kegyelem és megigazulás - az istengyermeki, kegyelmi élet

Szabadulás a bűntől (Kereszttség, bűnbocsánat szentsége, tökéletes bánat...)

Az Eukarisztia istengyermeki életünk csúcsa és forrása

4. témakör: Szeresd az Istent (A Tízparancsolat)

Javasolt óraszám: 24

Mester, Mit kell tennem?

Az Istennek szentelt élet (elkötelezett istenszolgálat, az egyházi rend, szerzetesség)

A Tízparancsolat (A Szentírásban, - az egyházi hagyományban, -a Tízparancsolat egysége)

Uradat Istenedet imádd, és csak neki szolgálj! (mikor szolgálunk Istennek?)

Részvétel az Egyház életében, missziós küldetésében (a felnőtt keresztény kötelességei)

Isteni erények: -hit, Hiszek Istenben, Hiszek Jézus Krisztusban!

Az erények megvaósítói: a Szűzanya és a szentek példája

Hiszem, amit Isten kinyilatkoztatott és az Egyház tanít

Hogyan fejlődik a hitünk? (növekedés a hitben és szeretetben a bérmálás után)

A keresztény ember reménye

Rajtam kívül ne legyenek más isteneid! (babona - bálványimádás - jóslás - mágia)

Istent mindennél jobban szeretem!

Beszélő viszony az Istennel (Az ima - áldozat - ígéret - fogadalmak)

Naponta imádkozunk (szóbeli ima, elmélkedés, szentírásolvasás, lelki olvasmány)

Miért hiszek Istenben? (Akik nem hisznek Istenben: vallástalanság, ateizmus, scientológia...)

Miért vagyok keresztény? (Akik nem hisznek Jézus Krisztusban: zsidók, mohamedánok, unitáriusok, jehovatanúk)

Miért vagyok katolikus? (Akik nem vállalják az Eukarisztikus közösséget: történelmi egyházak, szekták)

Az Úr neve szent ("Isten nevében", a keresztény név, az eskü)

Isten nevét hiába ne vedd! (az Úr nevének hamis használata, káromkodás, átkozódás, hamis eskü)

Az Úr napját szenteld meg! (A szombat napja - a feltámadás napja - a vasárnap megszentelése)

Részt veszünk a szentmisén (hogyan vegyünk részt)

Minden szentmisén áldozunk (hogyan segít a szentáldozás az istengyermeki életben)

Fegyelmetten élek (önnevelés, önmegtágadás, böjt - bűnbánati napok: péntek, nagyböjt...)

Rendszeresen gyónunk (milyen lelki tükröt használjunk, mikor menjünk gyónni, lelki vezetés)

5. témakör: Szeresd embertársadat (A Tízparancsolat)

Javasolt óraszám: 16

Minden ember felebarátunk (testvér, rokon, barát, iskola- munkatárs, felebarát)

Férfinak és nőnek teremtette... (A tisztaság hivatása - a tisztaság különböző életformái -a tisztaság elleni vétkek -lányok fiúk kapcsolata)

A házastársi szeretet (felbonthatatlanság - hűség - gyermekáldás - a házasság méltósága)

A család Isten tervében (A családtagok kötelességei, a szeretet helyes sorrendje, otthoni munka...)

A polgárok és a vezetők kötelességei (hazaszeretet, részvétel a közéletben)

Ne ölj! Az emberi élet tisztelete (testi és lelki egészségünk védelme - közlekedési szabályok - mértékletesség - káros szenvedélyek - botránkoztatás - abortusz - eutanázia - öngyilkosság)

Ellenségeinket is szeretjük (jogos önvédelem, szándékos emberölés, forradalom, háború)

Élet az igazságban: Ne hazudj, mások becsületében kárt ne tégy! (igazság és igazságosság)

A személyek méltóságának a tisztelete (becsület, alázatosság, a béke megőrzése, a megholtak tisztelete)

A tájékoztatás igazsága (tömegtájékoztatás, kultúra, ismeretterjesztés, művészetek)

A személyek és tulajdonuk tisztelete (Mások javainak megbecsülése - társadalmi igazságosság - a teremtés teljességének tisztelete)

Dolgozz becsületesen! (részvétel a közterhekben: adó, társadalmi munka...)

Ajándékozó szeretet (alamizsna, karitás, egymásra figyelés, jó emberi kapcsolatok)

A szabadidő felhasználása (játék, sport, szórakozás...)

A szív megtisztítása (a jó szándék, harc a tisztaságért, maradj meg az egyszerűségben az ártatlanságban...)

Ne kívánd... (vágyaink fegyelmezése, a lélek vágyai, az anyagi érdekektől való függetlenség, szerénység - irigység)

6. témakör: Bérmlásra készülünk

Javasolt óraszám: 10

Miért vagyok keresztény? (“Úgy szerette Isten a világot..” Jn 3,16-17.)

Az istengyermeki, kegyelmi élet (Jn 15,1-11.)

Kit nevezünk nagykorú, felnőtt kereszténynek?

A hívő világnézet alapjai (“Legyetek készen, hogy megválaszoljatok...” 1Pét 3,15.)

Krisztus követése és a keresztény önévelés (tanúságtevő élet)

Szerepem és helyem az Egyházban (az egyetemes papság)

Az első pünkösöd - az első bérmlás

A Szentlélek tevékenysége az Egyház életében (A félnék apostolok bátor hitvallók lettek lásd. ApCsel)

A Szentlélek ajándékai (“Kiki azért kapja, hogy használjon vele.” 1Kor 12,7.)

A bérmlás szertartása (Ki bérmlhat? Hogyan bérml a püspök? Ki lehet bérmaszülő?)

Szabadon felhasználható óra: 0

IV. Módszer

Ebben az évfolyamban a Katekizmusban megfogalmazott és megismert erkölcsi törvények segítségével rá kell vezetnünk tanítványainkat arra, hogy Isten törvényei a természettörvények mindig időszerűek. Ne csupán száraz előadást tartson a tanár, hanem a tanulók is aktív részesei legyenek az órának. Adjunk lehetőséget arra, hogy az őket érdeklő problémákat felvethessék, kérdéseikre mindig kapjanak kielégítő választ.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

A Katolikus Egyház Katekizmusa

Tartsd meg a parancsokat!

(Bajtai Zsigmond)

Újszövetségi Szentírás

Hitünk és életünk

(OHB - Szt.István Társulat

)

Találkozás a keresztyénséggel

(Tomka Ferenc)

Kérdezz- felelek a szektákról

(Logosz Munkacsoport)

Bérmálásra készülünk

(Dr. Hetényi János)

saját jegyzet

V. Követelmények

Ismerje az alapvető erkölcsi fogalmakat: törvény, lelkiismeret, felelősség, bűn, önismeret, önnevelés. Legyen helyes önismerete. Tudatosan, lelkiismeretesen élje saját keresztyén életét. Készségesen segítsen rászoruló embertársának. Tudatosan keressék a nekik megfelelő katolikus közösséget. Rendszeresen és felnőtt módon végezzék el a szentgyónásukat Ismerjék a tízparancsolatot és azt helyesen értelmezzék. A bérmálásra készülve érjen meg benne - a korának megfelelő szintű - tudatos döntés Jézus követésére. Saját maga akarjon megbérmálkozni és ne csak azért bérmálkozzon, mert a többiek is most bérmálkoznak.

A témakörökhöz tartozó katekizmus kérdések:

1. Miért élünk a világon?
2. Hogyan szerette Isten a világot?
3. Hogyan viszonyozzuk Isten szeretetét?
4. Mit kell hinnünk?
5. Mi a kinyilatkoztatás?
6. Mit üzent Isten az embereknek?
7. Miért nem várunk új kinyilatkoztatást?
8. Kire bízta Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást?
9. Hogyan adja tovább az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást?
10. Mi a Szentírás?
11. Honnan tudjuk, hogy mely könyvek tartoznak a Szentírásba?
12. Mi a sugalmazás?
13. Hány részre osztjuk a Szentírás könyveit?
14. Mi a Szenthagyomány?
15. Ki magyarázza tévedés nélkül a Szentírást és a Szenthagyományt?
16. Melyik vallásban található meg a teljes kinyilatkoztatás?
17. Milyen vallásúak vagyunk?
18. Mi az apostoli hitvallás?
19. Mit vallunk meg az apostoli hitvallásban?
20. Hogyan szól az apostoli hitvallás?
21. Hány Isten van?
22. Hogyan nevezzük a három isteni személyt egy szóval?
23. Honnan tudjuk, hogy az egy Isten három személy?
24. Ki az Isten?
25. Milyen az Isten?
26. Hol van az Isten?
27. Miért nem látjuk Istent földi életünkben?
28. Honnan tudjuk, hogy van Isten?
29. Értelmünkkel miből ismerhetjük fel Istent?

30. Mit tud az Isten?
31. Mit tehet meg az Isten?
32. Mit akar az Isten?
33. Milyen irántunk az Isten?
34. Ki teremtette a világot?
35. Miért teremtette Isten a világot?
36. Hogyan teremtette Isten a világot?
37. Mit tesz Isten a világgal?
38. Hogyan gondoskodik Isten az emberekről?
45. Ki az ember?
46. Milyennek teremtette Isten az embert?
47. Mi az emberi méltóság alapja?
48. Mi rontotta meg az emberek életét?
49. Mi lett az eredeti bűn következménye?
50. Hogyan könyörült meg Isten az embereken?
51. Ki váltotta meg a világot?
52. Hogyan valósul meg bennünk a megváltás műve?
53. Kicsoda Jézus Krisztus?
54. Mit jelent Jézus neve?
55. Mit jelent a Krisztus szó?
56. Hogyan lett a Fiúisten emberré?
57. Miért lett a Fiúisten emberré?
58. Jézus Krisztus Isten vagy ember?
59. Kit választott ki Isten, hogy a Megváltó anyja legyen?
60. Milyen ajándékokat kapott Szűz Mária Istentől?
61. Ki volt Jézus Krisztus nevelőapja?
62. Hol született Jézus?
63. Hol nevelkedett Jézus?
64. Mikor kezdett Jézus tanítani?
65. Mivel kezdte tanítását Jézus?
66. Mi az Isten országa?
67. Mit tanított az Úr Jézus?
68. Mit tanít Jézus Istenről?
69. Minek nevezzük az Úr Jézus tanítását?
70. Hogyan váltott meg minket Jézus?
71. Milyen fájdalmakat vállalt értünk Jézus élete utolsó napjaiban?
72. Miért szenvedett és halt meg Jézus?
73. Van-e értelme a szenvedésnek?
74. Kénytelen volt-e Jézus szenvedni?
75. Mikor ünnepeljük Jézus kereszthalálát?
76. Mit jelent az apostoli hitvallásban, hogy Jézus "alászállt a poklokra"?
77. Mit tett Jézus halála után harmadnapon?
78. Mit jelent számunkra Jézus feltámadása?
79. Mit jelent az, hogy Jézus fölment a mennybe?
80. Mit jelentenek ezek a szavak: "ott ül a mindenható Atyaisten jobbján" ?
81. Mikor jön el ismét Jézus?
82. Miért jön el Jézus a világ végén?
83. Mit tesz velünk Isten a világ végén?
84. Ki a Szentlélek?
85. Mikor szállott a Szentlélek az apostolokra?

86. Miért jött el a Szentlélek?
87. Hogyan munkálkodik a Szentlélek az Egyházban?
88. Mi az Anyaszentegyház?
89. Ki alapította az Anyaszentegyházat?
90. Miért alapította az Úr Jézus az Egyházat?
91. Kihez szól az Egyház küldetése?
92. Hány Egyházat alapított Jézus Krisztus?
93. Mit jelentenek a különböző rítusok az Egyházban?
94. Milyen rítusú katolikus keresztények élnek Magyarországon?
95. Melyek Jézus Krisztus Egyházának lényeges tulajdonságai?
96. Kik tanítják az Egyházban tévedés nélkül az igaz hitet?
97. Miben nem tévedhet az Egyház?
98. Mi biztosítja az Egyház tévedhetetlenségét?
99. Milyen Egyházat alapított Jézus Krisztus?
100. Kik tartoznak a Katolikus Egyházhoz?
101. Ki zárja ki magát az Egyház közösségéből?
102. Ki az Anyaszentegyház feje?
103. Kit tett Jézus Krisztus az Anyaszentegyház alapjává?
104. Mi a római pápa?
105. Kik az Egyház püspökei?
106. Kik segítik a püspököket küldetésükben?
107. Mi a küldetése a világi híveknek az Egyházban?
108. Kik a szerzetesek?
109. Mire irányítja az Egyház figyelmét a szerzetesi életforma?
110. Mit jelent a szentek közössége?
111. Kik tartoznak a szentek közösségéhez?
112. Hogyan segítik egymást a zárandokegyház tagjai az üdvösség útján?
113. Mivel segíthetünk a tisztítóhelyen szenvedő lelkeken?
114. Mivel segítenek minket az üdvözültek?
115. Mit tanít az apostoli hitvallás a bűnök bocsánatáról?
116. Mi történik az emberrel, amikor meghal?
117. Hogyan nevezzük a halál utáni ítéletet?
118. Mi lesz az ember sorsa a külön ítélet után?
119. Mi a mennyország, vagyis az üdvösség?
120. Kik jutnak a mennyországba?
121. Mit jelent a tisztítóhely?
122. Mi az örök halál, vagyis a kárhozat?
123. Kik jutnak a kárhozatra?
124. Hogyan nevezzük a világ végén bekövetkező ítéletet?
125. Mi lesz az emberek sorsa az utolsó ítélet után?
126. Mi a húsvéti misztérium?
141. Mi a keresztség?
148. Mi a bérálás?
149. Ki bérálhat?
150. Hogyan bérál a püspök?
151. Ki bérálkozhat?
152. Mi a bérmaszülő kötelessége?
154. Mi az Eukarisztia, vagyis az Oltáriszentség?
155. Miért alapította az Úr Jézus az Eukarisztiát?
156. Mikor alapította az Úr Jézus az Eukarisztiát?

157. Mit tett az Úr Jézus e szavakkal: “Ez az én testem, ez az én vérem”?
158. Hogyan van jelen Jézus az Oltáriszentségben?
159. Kiknek adott az Úr Jézus hatalmat, hogy a kenyeret és a bort testévé és vérévé változtassák át?
160. Mikor változtatják át a püspökök és a papok a kenyeret és a bort az Úr Jézus testévé és vérévé?
161. Mi a szentmise?
165. Hogyan veszünk részt a szentmisén?
166. Mi történik, amikor áldozunk?
178. Mi a bűnbocsánat szentsége?
198. Mi a betegek kenete?
206. Mi az egyházi rend?
207. Hányféle módon lehet részesülni Krisztus papságában?
208. Melyek az egyházi rend szentségének fokozatai?
209. Mire kapnak küldetést és hatalmat a felszentelt püspökök?
211. Mi a papok feladata?
212. Kinek van papi hivatása?
213. Mi a diákonusok feladata?
229. Mi következik keresztény hitünkből?
230. Mire hív meg Isten mindnyájunkat?
231. Mit jelent a keresztény életszentség?
232. Milyen lelkületet kíván Krisztus követése?
233. Mi jelent az ember szabadsága?
234. Mit jelent a keresztény ember szabadsága?
235. Mi korlátozza az ember szabadságát?
236. Ki szerezte meg nekünk az igazi szabadságot?
237. Mit jelent az erkölcs?
238. Mikor jó a cselekedet?
239. Szabad-e a jó érdekében rosszat tenni?
240. Mi a lelkiismeret?
241. Hogyan alakítjuk ki magunkban a helyes lelkiismeretet?
266. Miért van szükség közösségi életre?
267. Melyek a legfontosabb közösségek?
269. Részt kell-e vennie a keresztény embernek a politikai és közéletben?
274. Mi a szolidaritás?
275. Mi a törvény a Szentírás szerint?
280. Mi a kegyelem?
281. Mit cselekszik Isten lelkünkben a megszentelő kegyelem által?
284. Mit cselekszik Isten lelkünkben a segítő kegyelem által?
300. Hogyan szól a főparancs?
301. Mikor szeretjük Istent mindennél jobban?

8. ÉVFOLYAM

AZ ÚJSZÖVETSÉG, ISTEN ÜDVÖSSÉGTERVÉNEK BETELJESEDÉSE (INTRODUKCIÓ)

I. Előljáróban

A tanulók az eddigi hitoktatásban már igen sok újszövetségi részlettel megismerkedhettek. Ebben az évben ezeket az ismereteket kell rendszerezni, beilleszteni egyéb ismeretei közé, melyeket más tantárgyak tanulása során szerzett, mint pl. az irodalom, történelem stb. tanulása során. El kell érünk, hogy ezek az ismeretek, mint apró mozaikképek egységes egészé álljanak össze, megsejtetve velük Isten üdvözítő tervének lényegét és annak beteljesülését. Így vezethetjük el őket a keresztény nagykorúság szentségéhez, amikor tudatosan elkötelezi magát Jézus Krisztus követésére és csatlakozik Egyházához.

II. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** A újszövetségi Szentírásra vonatkozó ismeretek megalapozása, az apostoli levelek és az evangéliumok jelentősége az ősegyház életében. Kialakuló hívő világnézetükben válják tudatossá, hogy az Egyház tanításában hűségesen őrzi és adja tovább az apostolok tanítását, a Jézustól kapott kinyilatkoztatást. A szemelvények tükrében bemutatjuk, hogy az első keresztények miként ismerték fel Jézus Krisztusban a megígért Messiást az Urat, hogy tapasztalták meg az ószövetségi jövendölések beteljesülését. Megtanítjuk őket, hogyan kell értelmezniük az Úr Jézus példabeszédeit és csodáit, hogy minként váltsák életre Jézus tanítását.

b) **Nevelési cél:** A bérnálásra való felkészítés: tudatosan építse hívő világnézetét, alakítsa életét Jézus tanítása szerint, és találja meg helyét és feladatát az Egyházban, saját egyházközségében. A szemelvények megfelelő alkalmazásával segítjük a tanulót abban, hogy bátran nyíljon meg az életében jelenlévő Jézus Krisztus felé és tudatosan kövesse őt, aki által utunk van az Atyához.

III. Témakörök

1. témakör: Általános bevezető az újszövetségi Szentírás olvasásába

Javasolt óraszám: 8

A Jézusról szóló tanúságtétel (Az örömhírt hirdető ősegyház)

Az örömhír lényege (Jézus Krisztus feltámadt, megváltott és üdvözít minket)

Az első írásos tanúságtételek

Irodalomtörténeti bevezető az Újszövetségbe (sugalmazás, keletkezés és műfajok)

Az újszövetségi Szentírás eredeti szövege és fordításai

Hogyan jutunk el a Szentírás megértéséhez?

Mely könyvek tartoznak az újszövetségi Szentíráshoz?

Hogyan olvassuk a Szentírást?

2. témakör: A Krisztus-esemény

Javasolt óraszám: 21

A Krisztus-esemény (A húsvéti misztérium vö. MKK 126. kérd.)

Az evangéliumi örömhír négyszeres változatban (Szinoptikus kérdés...)

Jézus életének külső adatai (Jézus születésének időpontja és az időszámítás, mikor ünnepeljük...)

Jézus születése Máté és Lukács evangéliuma alapján (A megtestesülés misztériuma)

A Megváltó édesanyja

Jézus tanítása a Mennyei Atyáról (pl. hegyi beszédben, János evangélium alapján)

Jézus megkísértése (Mindenben hasonlónak lett hozzánk a bűnt kivéve)
Jézus az Atya akarátának teljesítője (János evangélium alapján)
Jézus tanítása az Isten országáról (példabeszédek)
A hegyi beszéd (Jézus az ószövetségi törvény magyarázója és beteljesítője)
Jézus új törvénye (Úgy szeressétek egymást...)
Jézus az élet Ura (Lázár, Jairus leánya és a naimi özvegy fiának feltámasztása)
Jézus tettei, csodái az evangéliumok alapján (Jézus messiási öntudata)
Mit szenvedett értünk Jézus? (Engedelmes volt mindhalálig - Passió)
Jézus önként áldozta fel életét értünk (az utolsó vacsora, a megváltás misztériuma)
"Ez az ember valóban Isten Fia volt!" (Mt 27,54.) (Jézus valóban meghalt)
Találkozás a feltámadt Jézussal (Lk 24,13-35.)
A feltámadás tanúi (Az evangéliumi híradások összevetése, és 1 Kor 15,1-11.)
Jézus mennybemenetele (Az apostolok küldetése)
Kicsoda Jézus? (Összefoglalás: Jézus valóságos ember, több mint ember, Isten Fia)
A húsvéti misztérium (Összefoglalás, Jézus halála és feltámadása az evangéliumok alapján)

3. témakör: Az első pünkösd és az ősegyház (ApCsel)

Javasolt óraszám: 8
Az Apostolok Cselekedeteinek könyve (Irodalomtörténeti bevezetés)
Jézus mennybemenetele
A Szentlélek eljövetele
Az első keresztyének élete
Keresztyének Palesztinában
Saul megtérése
A pogány misszió és az első zsinat
Pál apostol útjai

4. témakör: A pogány misszió és Pál apostol levelei

Javasolt óraszám: 11
Miért írt leveleket Pál apostol? (Irodalomtörténeti bevezetés)
A római levél (a megigazulás kérdése)
A korintusi levelek (a közösségi élet problémái, Eukarisztia, a feltámadás tanúi)
A galata levél (Csak egyetlen evangélium van)
Az efezusi levél (A megváltás krisztusi műve)
A kolosszei levél (A megváltás krisztusi műve)
A filippi levél (Krisztus megalázta magát)
A tesszalóniki levelek (Krisztus második eljövetele)
A pasztorális levelek (Isten egyetemes üdvözítő akarata, egyházi előljárók rendelése)
A Filemonhoz írt levél (a rabszolgaság kérdése)
A zsidókhöz írt levél (Krisztus főpapsága és megváltó áldozata)

5. témakör: A "katolikus" levelek és a Jelenések könyve

Javasolt óraszám: 9
Mit jelent, hogy "katolikus" levél? (Irodalomtörténeti bevezetés)
Jakab apostol levele (A hit cselekedet nélkül holt)
Péter apostol levelei (kitartás a hitben, Krisztus második eljövetele)
János apostol levelei (Isten a Szeretet)
Júdás apostol levele (Óvás a tévtanítóktól)
Az apokaliptikus irodalom (Irodalomtörténeti bevezetés)
Látomás a Gonoszság és Isten szolgálóinak küzdelmeiről (Jel 12,)
Látomás az Isten Bárányáról (Jel 5,)
Látomás a mennyei Jeruzsálemről, az új égről és az új földről (Jel 21,)

Mit tudunk az apostolok további életéről?

6. témakör: Bérmlásra készülünk

Javasolt óraszám: 10

Miért vagyok keresztény? (“Úgy szerette Isten a világot..” Jn 3,16-17.)

Az istengyermeki, kegyelmi élet (Jn 15,1-11.)

Kit nevezünk nagykorú, felnőtt kereszténynek?

A hívő világnézet alapjai (“Legyetek készen, hogy megválaszoljatok...” 1Pét 3,15.)

Krisztus követése és a keresztény önévelés (tanúságtevő élet)

Szerepem és helyem az Egyházban (az egyetemes papság)

Az első pünkösöd - az első bérmlás

A Szentlélek tevékenysége az Egyház életében

(A félénk apostolok bátor hitvallók lettek lásd. ApCsel)

A Szentlélek ajándékai (“Kiki azért kapja, hogy használjon vele.” 1Kor 12,7.)

A bérmlás szertartása (Ki bérmlhat? Hogyan bérml a püspök? Ki lehet bérmlszülő?)

Szabadon felhasználható óra: 7

IV. Módszer

Ebben az évfolyamban az újszövetségi Szentírást olvasva és magyarázva rá kell vezetnünk tanítványainkat arra, hogy Jézusban felismerjék Isten üdvözítő szeretetét, és azt egész életükkel viszonzni akarják. Tehát nemcsak tanulunk a Szentírásról, hanem az életünket is Jézus tanítása szerint akarjuk alakítani. Jézus az Atya akaratát teljesítve beteljesítette Isten üdvözítő tervét. Mi engedelmességünkkel, Jézus követésünkkel lehetünk annak részesévé. Vö. “...testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak javára.” (Kol 1,24.)

Feltétlenül szükséges, hogy minden tanulónak legyen saját Szentírása - ami tényleg az övé -, amit magával hoz a hittanórára.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Magyar Katolikus Katekizmus

Újszövetségi Szentírás

Hitünk és életünk

(OHB - Szt.István Társulat)

A Biblia üzenete

(Mária Iskolatestvérek)

Így értsd az Újszövetséget

(Solt J.)

Bevezetés az Újszövetségbe

(OMC)

Bérmlásra készülünk

(Dr. Hetényi János)

saját jegyzet

V. Követelmények

A nyolcadik osztály végére minden tanulónak ismernie kell az Újszövetségi Szentírás felépítését és legfontosabb tanításait, nem mint betanult értekezéseket, hanem mint olvasásból ismert dolgokat. Ezért kell őket arra készítenünk, hogy saját Szentírásukat rendszeresen olvassák. Ismerjék az egyes könyvek a szerzőit, az evangélistákat és az apostolokat. Az evangéliumok alapján legyen tisztában a Krisztus-esemény lényegével, ismerje Jézus életét, tanítását, küldetését. Az ApCsel alapján ismernie kell az Egyház születését és az első keresztények életét. Az apostolok levelei alapján ismerje az Egyház növekedése során felmerülő problémákat, és tanuljon az azokra adott apostoli útmutatásokból. A bérmlásra készülve érjen meg benne - a korának megfelelő szintű - tudatos döntés Jézus követésére. Saját maga akarjon megbérmlalkozni és ne csak azért bérmlalkozzon, mert a többiek is most bérmlalkoznak.

A témakörökhöz tartozó katekizmus kérdések:

1. Miért élünk a világon?

2. Hogyan szerette Isten a világot?
3. Hogyan viszonyozzuk Isten szeretetét?
4. Mit kell hinnünk?
5. Mi a kinyilatkoztatás?
6. Mit üzent Isten az embereknek?
7. Miért nem várunk új kinyilatkoztatást?
8. Kire bízta Jézus Krisztus a kinyilatkoztatást?
9. Hogyan adja tovább az Anyaszentegyház a kinyilatkoztatást?
10. Mi a Szentírás?
11. Honnan tudjuk, hogy mely könyvek tartoznak a Szentírásba?
12. Mi a sugalmazás?
13. Hány részre osztjuk a Szentírás könyveit?
14. Mi a Szenthagyomány?
15. Ki magyarázza tévedés nélkül a Szentírást és a Szenthagyományt?
16. Melyik vallásban található meg a teljes kinyilatkoztatás?
17. Milyen vallásúak vagyunk?
18. Mi az apostoli hitvallás?
19. Mit vallunk meg az apostoli hitvallásban?
20. Hogyan szól az apostoli hitvallás?
21. Hány Isten van?
22. Hogyan nevezzük a három isteni személyt egy szóval?
23. Honnan tudjuk, hogy az egy Isten három személy?
24. Ki az Isten?
25. Milyen az Isten?
26. Hol van az Isten?
27. Miért nem látjuk Istent földi életünkben?
28. Honnan tudjuk, hogy van Isten?
29. Értelmünkkel miből ismerhetjük fel Istent?
30. Mit tud az Isten?
31. Mit tehet meg az Isten?
32. Mit akar az Isten?
33. Milyen irántunk az Isten?
34. Ki teremtette a világot?
35. Miért teremtette Isten a világot?
36. Hogyan teremtette Isten a világot?
37. Mit tesz Isten a világgal?
38. Hogyan gondoskodik Isten az emberekről?
45. Ki az ember?
46. Milyennek teremtette Isten az embert?
47. Mi az emberi méltóság alapja?
48. Mi rontotta meg az emberek életét?
49. Mi lett az eredeti bűn következménye?
50. Hogyan könyörült meg Isten az embereken?
51. Ki váltotta meg a világot?
52. Hogyan valósul meg bennünk a megváltás műve?
53. Kicsoda Jézus Krisztus?
54. Mit jelent Jézus neve?
55. Mit jelent a Krisztus szó?
56. Hogyan lett a Fiúisten emberré?
57. Miért lett a Fiúisten emberré?

58. Jézus Krisztus Isten vagy ember?
59. Kit választott ki Isten, hogy a Megváltó anyja legyen?
60. Milyen ajándékokat kapott Szűz Mária Istentől?
61. Ki volt Jézus Krisztus nevelőapja?
62. Hol született Jézus?
63. Hol nevelkedett Jézus?
64. Mikor kezdett Jézus tanítani?
65. Mivel kezdte tanítását Jézus?
66. Mi az Isten országa?
67. Mit tanított az Úr Jézus?
68. Mit tanít Jézus Istenről?
69. Minek nevezzük az Úr Jézus tanítását?
70. Hogyan váltott meg minket Jézus?
71. Milyen fájdalmakat vállalt értünk Jézus élete utolsó napjaiban?
72. Miért szenvedett és halt meg Jézus?
73. Van-e értelme a szenvedésnek?
74. Kénytelen volt-e Jézus szenvedni?
75. Mikor ünnepeljük Jézus kereszthalálát?
76. Mit jelent az apostoli hitvallásban, hogy Jézus "alászállt a poklokra"?
77. Mit tett Jézus halála után harmadnapon?
78. Mit jelent számunkra Jézus feltámadása?
79. Mit jelent az, hogy Jézus fölment a mennybe?
80. Mit jelentenek ezek a szavak: "ott ül a mindenható Atyaisten jobbján" ?
81. Mikor jön el ismét Jézus?
82. Miért jön el Jézus a világ végén?
83. Mit tesz velünk Isten a világ végén?
84. Ki a Szentlélek?
85. Mikor szállott a Szentlélek az apostolokra?
86. Miért jött el a Szentlélek?
87. Hogyan munkálkodik a Szentlélek az Egyházban?
88. Mi az Anyaszentegyház?
89. Ki alapította az Anyaszentegyházat?
90. Miért alapította az Úr Jézus az Egyházat?
91. Kihez szól az Egyház küldetése?
92. Hány Egyházat alapított Jézus Krisztus?
93. Mit jelentenek a különböző rítusok az Egyházban?
94. Milyen rítusú katolikus keresztények élnek Magyarországon?
95. Melyek Jézus Krisztus Egyházának lényeges tulajdonságai?
96. Kik tanítják az Egyházban tévedés nélkül az igaz hitet?
97. Miben nem tévedhet az Egyház?
98. Mi biztosítja az Egyház tévedhetetlenségét?
99. Milyen Egyházat alapított Jézus Krisztus?
100. Kik tartoznak a Katolikus Egyházhoz?
101. Ki zárja ki magát az Egyház közösségéből?
102. Ki az Anyaszentegyház feje?
103. Kit tett Jézus Krisztus az Anyaszentegyház alapjává?
104. Mi a római pápa?
105. Kik az Egyház püspökei?
106. Kik segítik a püspököket küldetésükben?
107. Mi a küldetése a világi híveknek az Egyházban?

108. Kik a szerzetesek?
109. Mire irányítja az Egyház figyelmét a szerzetesi életforma?
110. Mit jelent a szentek közössége?
111. Kik tartoznak a szentek közösségéhez?
112. Hogyan segítik egymást a zarándokegyház tagjai az üdvösség útján?
113. Mivel segíthetünk a tisztítóhelyen szenvedő lelkeken?
114. Mivel segítenek minket az üdvözültek?
115. Mit tanít az apostoli hitvallás a bűnök bocsánatáról?
116. Mi történik az emberrel, amikor meghal?
117. Hogyan nevezzük a halál utáni ítéletet?
118. Mi lesz az ember sorsa a külön ítélet után?
119. Mi a mennyország, vagyis az üdvösség?
120. Kik jutnak a mennyországba?
121. Mit jelent a tisztítóhely?
122. Mi az örök halál, vagyis a kárhozat?
123. Kik jutnak a kárhozatra?
124. Hogyan nevezzük a világ végén bekövetkező ítéletet?
125. Mi lesz az emberek sorsa az utolsó ítélet után?
126. Mi a húsvéti misztérium?
141. Mi a keresztség?
148. Mi a bérálás?
149. Ki bérálhat?
150. Hogyan bérál a püspök?
151. Ki bérálkozhat?
152. Mi a bérmaszülő kötelessége?
154. Mi az Eukarisztia, vagyis az Oltáriszentség?
155. Miért alapította az Úr Jézus az Eukarisztiát?
156. Mikor alapította az Úr Jézus az Eukarisztiát?
157. Mit tett az Úr Jézus e szavakkal: "Ez az én testem, ez az én vérem"?
158. Hogyan van jelen Jézus az Oltáriszentségben?
159. Kiknek adott az Úr Jézus hatalmat, hogy a kenyeret és a bort testévé és vérévé változtassák át?
160. Mikor változtatják át a püspökök és a papok a kenyeret és a bort az Úr Jézus testévé és vérévé?
161. Mi a szentmise?
165. Hogyan veszünk részt a szentmisén?
166. Mi történik, amikor áldozunk?
178. Mi a bűnbocsánat szentsége?
198. Mi a betegek kenete?
206. Mi az egyházi rend?
207. Hányféle módon lehet részesülni Krisztus papságában?
208. Melyek az egyházi rend szentségének fokozatai?
209. Mire kapnak küldetést és hatalmat a felszentelt püspökök?
211. Mi a papok feladata?
212. Kinek van papi hivatása?
213. Mi a diakonusok feladata?
229. Mi következik keresztény hitünkből?
230. Mire hív meg Isten mindnyájunkat?
231. Mit jelent a keresztény életszentség?
232. Milyen lelkületet kíván Krisztus követése?

- 233. Mi jelent az ember szabadsága?
- 234. Mit jelent a keresztény ember szabadsága?
- 235. Mi korlátozza az ember szabadságát?
- 236. Ki szerezte meg nekünk az igazi szabadságot?
- 237. Mit jelent az erkölcs?
- 238. Mikor jó a cselekedet?
- 239. Szabad-e a jó érdekében rosszat tenni?
- 240. Mi a lelkiismeret?
- 241. Hogyan alakítjuk ki magunkban a helyes lelkiismeretet?
- 266. Miért van szükség közösségi életre?
- 267. Melyek a legfontosabb közösségek?
- 269. Részt kell-e vennie a keresztény embernek a politikai és közéletben?
- 274. Mi a szolidaritás?
- 275. Mi a törvény a Szentírás szerint?
- 280. Mi a kegyelem?
- 281. Mit cselekszik Isten lelkünkben a megszentelő kegyelem által?
- 284. Mit cselekszik Isten lelkünkben a segítő kegyelem által?